

**Nu am avut, nu am și nu voi avea nimic mai de preț decât interesele
poporului în rîndul căruia m-am născut, am trăit și trăiesc!**

NICOLAE CEAUȘESCU

**La aniversarea a 50
de ani de activitate
revoluționară
și a zilei de naștere
a tovarășului
Nicolae Ceaușescu,
partidul și țara
l-au omagiat cu
profundă dragoste
și sărbătorească
înlăcărare pe
Eroul neamului,
conducătorul
României socialiste,
omul care și-a dăruit
întreaga ființă
libertății și
prosperității patriei,
triumfului păcii
și dreptății în lume,
urîndu-i după
datina străbună:
La mulți ani!**

Și tu, omule, fii ai țării, vrea cineva să-ntrebe :
De ce v-ați strîns aicea și ce sărbătoriți ?
Ce om purtați în suflet, pe gânduri și pe verbe ?
De ce pe omu-acesta din suflet îl iubiți ?

Noi am putea răspunde, cu toți sau fiecare,
Acelor ce să-ntrebe s-ar rezezi cumva,
Cînstit, nelingușindu-l și fără remușcare :
Noi îl iubim în lupta și-n omenia sa.

Noi îl iubim că țara e liberă sub soare
Și că poporu-n țară e liber și stăpîn,
Noi îl iubim că este conștiință muncitoare,
Că azi te simți ferice, ca om, că ești român.

Noi îl iubim că lumea el vrea să nu se-mpartă
În zone influente, strivite de tirani,
Să-și aibă orice țară cea mai cinstită hartă,
Și țări să nu se vîndă pe tunuri sau pe bani.

Noi îl iubim că are în inimă nesațul
De a munci, ca țării să-i fie traiul bun,
Toți votevozii noștri îi țin puternic brațul
Și toți străbunii șoapte de-nțelepciune-i spun.

E om ca fiecare, e om, e om, e omul
Nu-i supraom, nu-i zeul ori bronz de cabinet,
Știe mirosul brazdei, știe cum crește pomul,
Gîndește viu și iute și hotărăște drept.

Valahia întreagă îi stăruie în suflet,
Toată Moldova crește în conștiința sa,
Ardealul l-înfioară cu-al Blajului răsuflet,
Pămîntul vechii Dacii e singura lui stea.

Și, dacă vreți, prieteni, să ne gîndim mai bine
Ce a făcut din clipa cînd cîrma-n mîini a luat,
El și-a păstrat blîndețea și mila, omenia,
Și-n faptele de arme e cel dintîi soldat.

Că nu au fost necazuri și nu au fost dezastre
Pe care el, întîiul, să nu le ia în piept,
Iată de ce numindu-l Erou al țării noastre,
Erou al țării noastre noi îl numim pe drept.

Nu i-a scăpat problemă a oamenilor țării,
Și el cu îndrăzneală a spus ce-a fost și rău,
El ne învață lupta-mpotriva nepăsării
Și nu e spirit critic mai critic ca al său.

Ne-a arătat și răul, scăderi sau vreo eroare
Și că mai e pripeală, mai sint și nedreptăți,
Că fac limbuții trîntori albinelor dosare,
Că-s demagogi și intrigi, și vrajbă prin cetăți.

Dar dincolo de toate și mai presus de toate
Să ținem minte pururi că-n acest timp și loc
A-nvins ideea sfîntă de muncă și dreptate,
Care-a trecut și țara sub zodii de noroc.

Chiar cei ce vād în negru și lucrurile bune
N-au cum să nege faptul, de cel mai mare preț,
Că însăși libertatea de a gîndi și-a spune
Ne-a dat-o Ceaușescu, bărbatul îndrăzneț.

Acum, cînd sărbătoarea îi luminează fața
Să-i cdresăm cu toții cuvinte ce rămîn :
Frumoasă și fertilă să vă rămînă viața,
Mulți ani cu sănătate, Eroule Român !

ADRIAN PAUNESCU ■

(Din poemul „Omul țării“)

**În dragoste și recunoștință
Țara își îmbrățișează Eroul**

— Pag. 2-3 —

**Profundă stimă și considerație
pentru Omul păcii**

— Pag. 4 —

flacăra
Săptămînal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste
ANUL XXXII - Nr. 4 (1442) - Vineri, 28 ianuarie 1983

Cu mândria de a vă avea în fruntea partidului și a țării, dorim să exprimăm - și cu această ocazie - mult stimulate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, recunoștința noastră fierbinte, a întregului partid și a tuturor oamenilor muncii din patria noastră, fără deosebire de naționalitate, pentru tot ceea ce ați făcut și faceți spre gloria și fericirea acestei țări, pentru activitatea pe care o desfășurați, cu uriașă putere de muncă, înțelepciune și înaltă competență, în organizarea și conducerea întregii opere de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, în promovarea fermă a nobilelor idealuri ale păcii și înțelegerii între națiuni

Vă dorim, în continuare, noi realizări în activitatea de supremă răspundere pe care o desfășurați în fruntea partidului și statului, tinerețe veșnică, zile pline de satisfacții și bucurii, multă fericire, împreună cu tovarășa dumneavoastră de viață și de luptă, mult stimată tovarășă Elena Ceaușescu, împreună cu întreaga familie, cu toți cei ce vă sînt dragi și apropiați.

La mulți ani, iubite și stimulate tovarășe Nicolae Ceaușescu!

Din **MESAJUL**

Comitetului Central al Partidului Comunist Român,
Consiliului de Stat și Guvernului Republicii Socialiste România

În dragoste și recunoștință,

Numai într-o țară a muncii adevărate și plene, sărbătorile sînt sărbători adevărate, depline și emoționante, iar o zi pe al cărei catarg suie flamura de lumină sărbătorească vorbește despre oameni și depune mărturie despre ei ca și o zi de muncă.

Mărti, 25 ianuarie, a fost o astfel de zi care a deschis inimilor și conștiințelor noastre un orizont sărbătoreț prin organizarea la Sala Palatului Republicii, a adunării solemne consacrate omagierii a 50 de ani de activitate revoluționară și aniversării zilei de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România. Adunarea solemnă a prilejuit manifestarea sentimentelor de adîncă și aleasă stimă și prețuire pe care cetățenii României socialiste, fără deosebire de naționalitate, le poartă tovarășului Nicolae Ceaușescu, comunistul de mare omenie, patriotul inflăcărat, cu inima vibrînd de cea mai înaltă iubire față de neam și țară, luptătorul dirz, neînfricat, care și-a făcut din slujirea devotată a partidului, patriei și poporului, a cauzei socialismului și păcii țelul suprem al pilduitoarei sale vieți și activități revoluționare, conducătorul înțelept și cutezător, urmat cu credință de întreaga noastră națiune, clitorul celei mai glorioase epoci din istoria țării.

Dobîndind, prin întreaga sa desfășurare, dimensiunile unei manifestări cu valoare de simbol, adunarea solemnă a dat expresie gîndurilor și simțămîntelor împărtășite de toți fiii pămîntului românesc, reafirmand cu tărie dragostea și recunoștința cu care toți cei ce

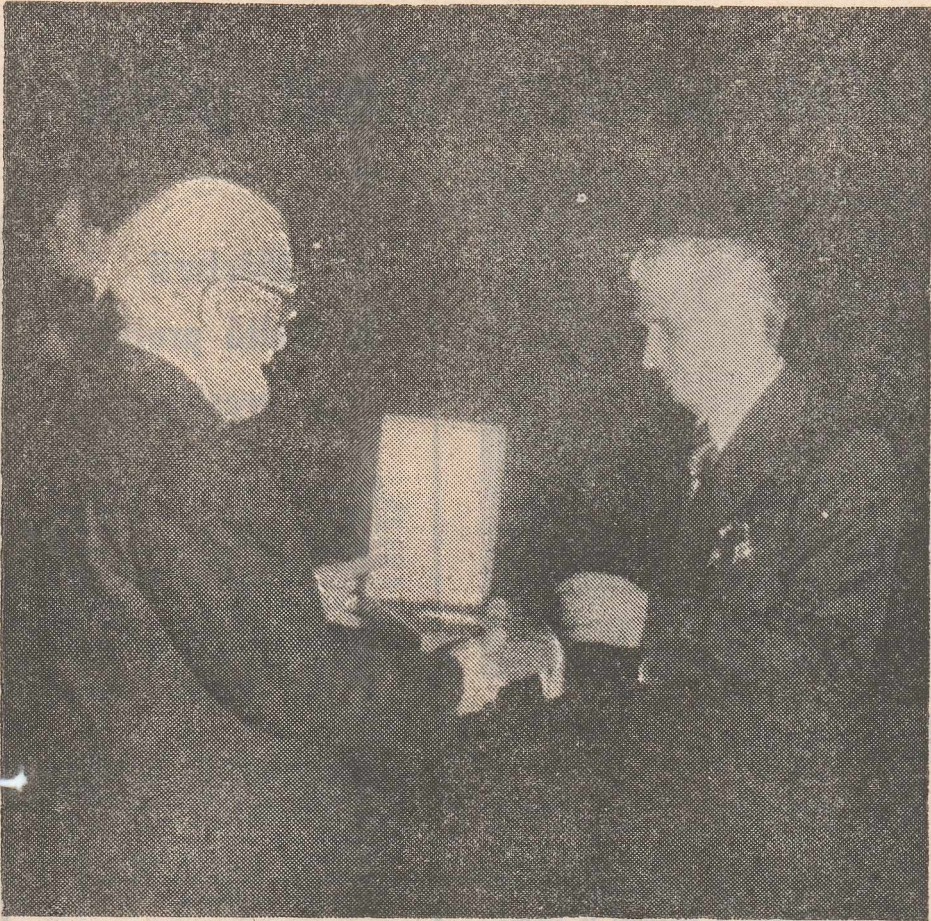
muncesc și trăiesc în cuprinsul acestei țări îl înconjoară pe secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, bărbatul care călăuzește cu strălucire destinele patriei pe calea luminoasă a socialismului, pentru înfăptuirea idealurilor de libertate, progres și pace ale României eterne.

Punînd pregnant în lumină unitatea de nezdruccinat a întregului popor în jurul partidului, al secretarului general, adunarea solemnă a reunit membri ai Comitetului Central al partidului, ai Consiliului de Stat și ai Guvernului, activiști de partid și de stat, membri de partid cu stagiu din ilegalitate, reprezentanți ai oamenilor muncii din industrie, agricultură, transporturi și construcții, militari ai forțelor armate și luptători din gărzile patriotice, oameni de știință, artă și cultură din întreaga țară. În deschiderea adunării, tovarășul Constantin Dăscălescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al Guvernului, a dat citire Mesajului adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu de Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Guvernul Republicii Socialiste România. Ascultat cu intensă emoție, cu bucurie și satisfacție, textul mesajului a exprimat, în cuvinte de aleasă cinstire, omagiul întregii națiuni pentru fiul său cel mai iubit și mai vrednic, pentru înalta competență, pentru modul clarvăzător și omenesc în care trăiește și acționează, făcîndu-și datoria - sub semnul înaltelor sale investiții - cu energie, cu devotament patriotic și patos revoluționar. În continuare, tovarășul Ștefan Voitec, membru al Comitetului

Politic Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat, a dat citire Hotărîrii comune a Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România privind conferirea Medaliei omagiale tovarășului Nicolae Ceaușescu, medalie instituită cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate revoluționară și al aniversării zilei sale de naștere. Impresionanta manifestare a continuat apoi cu prezentarea mesajelor de felicitare adresate conducătorului partidului și statului nostru de reprezentanții comuniștilor din întreaga țară, ai instituțiilor centrale de stat, ai organizațiilor de masă și obștești, ai puterilor detașamente muncitorești din marile întreprinderi, combinate industriale și șantiere, ai țărînimii, ai oamenilor de știință, artă și cultură, ai armatei și ai tinerei generații.

În cuvîntarea rostită în incheierea acestei adunări ce s-a constituit ca o expresie puternică a indestructibilei unități a întregii națiuni în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus vii mulțumiri pentru felicitările și urările ce i-au fost adresate cu prilejul aniversării a 50 de ani de activitate revoluționară și a zilei sale de naștere. „Consider - sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu - că toate urările și aprecierile privind activitatea mea revoluționară sînt adresate, deopotrivă, partidului, al cărui militant sînt, în rîndul căruia am devenit revoluționar, am servit și servesc poporul, națiunea noastră, cauza socialismului și comunismului”.

Medalia omagială — față și revers — instituită special și conferită tovarășului Nicolae Ceaușescu cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate revoluționară și aniversării zilei de naștere

Țara își îmbrățișează Eroul

Revelatorii rămin, de asemenea, ca un accent de nobilă umanitate românească, aceste cuvinte ale secretarului general al partidului nostru: „La împlinirea vârstei de 65 de ani, primele mele gânduri, pline de recunoștință și de adincă mulțumire, se îndreaptă către părinții mei care mi-au dat viață și de la care am învățat să cresc și să trăiesc ca fiu credincios al poporului și să-l servesc neabătut, în toate împrejurările”.

Evocind, în continuare, condițiile grele ale ilegalității din anii săi, atât de tineri, când s-a înrolat în mișcarea comunistă, și drumul pe parcursul căruia a fost participant activ, împreună cu întregul partid, cu cadrele și militanții revoluționari — comuniști și fără de partid — la cele mai importante lupte revoluționare și momente din istoria patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat satisfacția de a fi participat la realizarea năzuințelor poporului pentru o viață mai bună, liberă și fericită, la remarcabilele realizări obținute în dezvoltarea economică și socială a patriei, la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate pe pământul României. Faptul că România s-a transformat dintr-un stat cu o industrie și o agricultură înapoiate într-un stat cu o industrie modernă, avansată, cu o agricultură în plin progres, că ea se poate număra astăzi printre țările care, într-o perioadă scurtă, au străbătut mai multe etape istorice, atestă cu puterea faptelor că numai și numai pe calea socialismului popoarele pot lichida rapidă aspirarea socială și națională, pot înainta pe calea progresului economic și social, își pot asigura bunăstarea, fericirea, independența.

În continuarea acestor cuvinte pătrunse de adevăru-

rile care legitimează crezul și fapta comunistă a întregii țări, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit, în cuvântarea sa, asupra însemnătății programului de măsuri trasat de Conferința Națională a partidului, conform căruia urmează să punem în centrul atenției și al muncii noastre, a tuturor, îndeplinirea obiectivului fundamental de trecere a țării la un nou stadiu de dezvoltare, de realizare a unei noi calități a muncii și vieții în toate domeniile de activitate. În același timp, după cum este știut, la Conferința Națională au fost analizate pe larg problemele vieții internaționale, acțiunile și direcțiile activității partidului și statului nostru pe plan mondial. „Consider necesar să subliniez și acum — arăta secretarul general al partidului în cuvântarea rostită în cadrul adunării solemne — că sarcina fundamentală în epoca actuală este activitatea pentru preîntâmpinarea războiului și asigurarea păcii. Nu există și nu poate exista problemă mai importantă decât aceea de a pune capăt cursei înarmărilor, de a se trece la dezarmare și, în primul rînd, la dezarmare nucleară!”

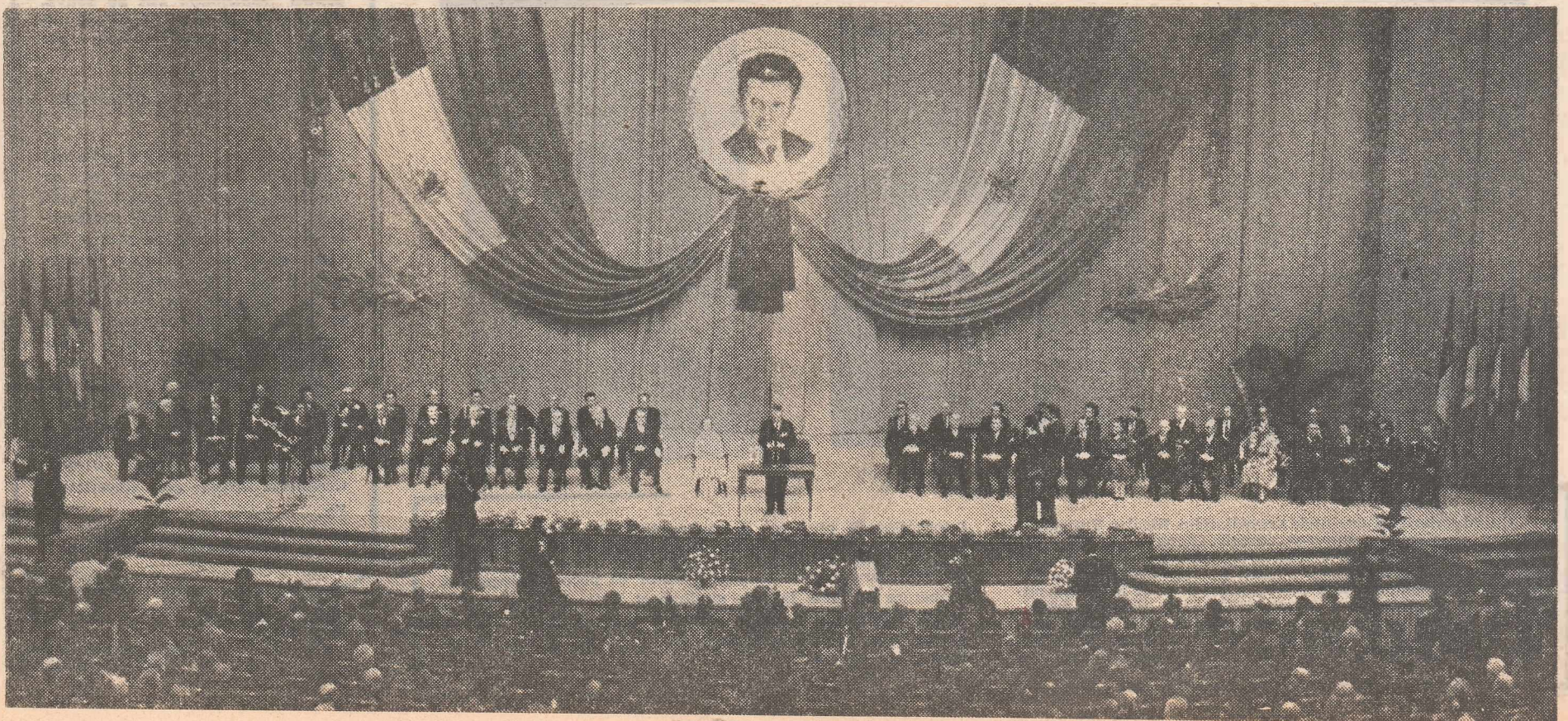
Astfel, prin bogăția de idei exprimată, prin profunzimea și puterea de convingere a rostirii adevărului legăturii indisolubile dintre politica internă și externă promovată de partidul și statul nostru, cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la adunarea solemnă din ziua de marți, 25 ianuarie, a adus inimii și conștiinței noastre temeuri noi pentru a putea spune că, slujind cu nepuizabilă energie interesele vitale ale poporului român, cauza socialismului pe pământul românesc, tovarășul Nicolae Ceaușescu a intrat, totodată, în conștiința întregii lumi ca promotor înflăcărat al celor mai nobile idealuri de înțelegere, colaborare și

pace între națiuni, ca strălucit luptător pentru cauza independenței și suveranității popoarelor, pentru apărarea dreptului fundamental, al tuturor oamenilor, de pretutindeni, la viață, la pace, la existență liberă și demnă.

Aceleași sentimente de dragoste fierbinte și recunoștință profundă, de înaltă prețuire și stimă pentru cîrmaciul dirz și neînfricat al destinului României socialiste au fost exprimate și cu prilejul mesei tovarășești oferite în onoarea tovarășului Nicolae Ceaușescu de Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliului de Stat și Guvernul Republicii Socialiste România precum și prin deschiderea expoziției florale, organizate în semn de omagiu adus secretarului general al partidului, președintelui Republicii, la împlinirea a 50 de ani de activitate revoluționară și aniversarea zilei de naștere.

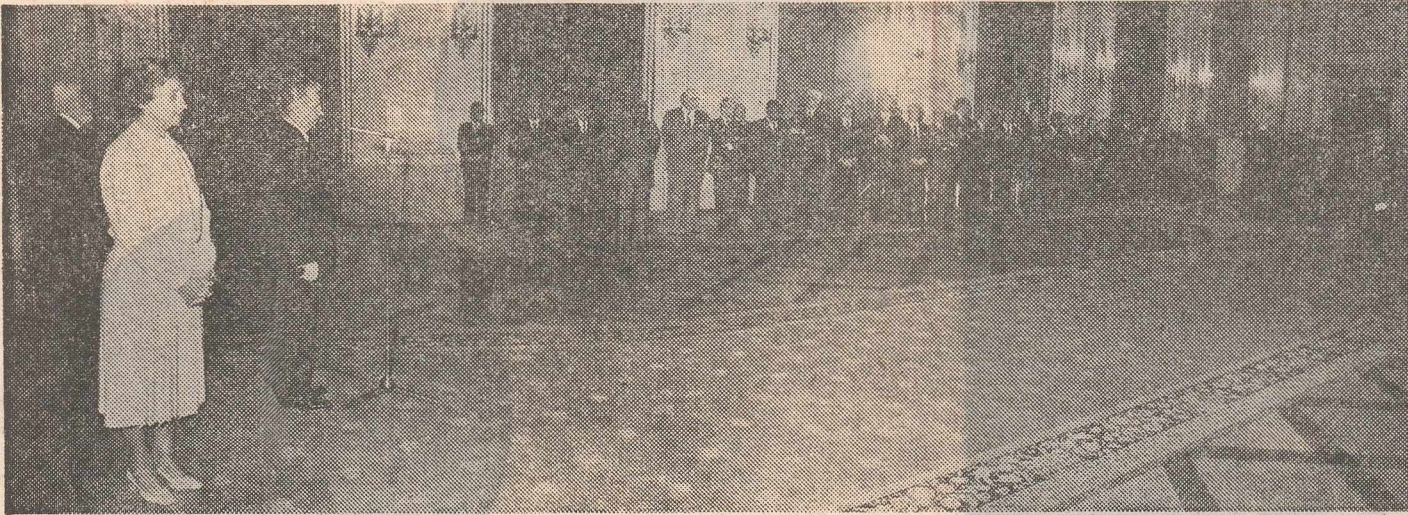
Expresie a recunoștinței noastre unanime față de cel care este viteaz și iscusit cîrmaci al destinului național, expresie a mîndriei de a fi contemporani cu cel care ne-a redat istoria, care ne-a redat nouă înșine pe noi înșine, adunarea solemnă organizată în Capitală pentru a omagia împlinirea a 50 de ani de activitate revoluționară și aniversarea zilei de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu a prilejuit, totodată, reafirmarea voinței întregului popor de a urma îndemnul pe care ni le adresează secretarul general al partidului, președintele României socialiste, îndemnuri care intruchipează virtuțile noastre constructive, aspirațiile de a edifica o țară prosperă și demnă între țările prospere și demne ale unei lumi de pace.

DUMITRU ELIADE

Pe tot cuprinsul planetei Pământ

Profundă stimă și considerație pentru Omul păcii

Felicitările șefilor misiunilor diplomatice

Miercuri, la Palatul Consiliului de Stat, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe șefii misiunilor diplomatice, pe reprezentanții unor organizații internaționale acreditați în țara noastră, care i-au prezentat felicitări cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate politică, revoluționară și a celei de-a 65-a aniversări a zilei sale de naștere. La solemnitate au participat tovarășa Elena Ceaușescu, tovarășii Constantin Dăscălescu, Ion Dincă, Gheorghe Oprea, Gheorghe Rădulescu, Ștefan Voitec, Miu Dobrescu, Nicolae Giosan, Petru Enache, Ștefan Andrei, Manea Mănescu și Iosif Kovacs, vicepreședinți ai Consiliului de Stat.

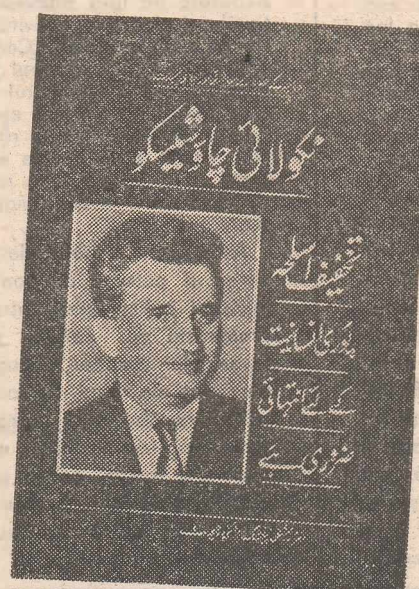
Exprimând sentimentele de deosebită prețuire, înaltă stimă și considerație ale corpului diplomatic, Roger Eloy Loayza,

ambasadorul Republicii Peru, decanul corpului diplomatic, a arătat că relațiile dintre România și țările reprezentate „constituie o parte primordială a activității dumneavoastră de șef de stat, activitate pe care, ca autentic patriot și om de stat, știți să o situați întotdeauna deasupra oricărei motivări și interes personal”. El a spus, de asemenea, că „în semn de cordial omagiu, dorim, încă o dată, să vă facem, domnule președinte, dovada hotărârii noastre ferme de a servi în continuare leal pentru o mai bună dezvoltare a relațiilor între țările noastre și România”.

După ce a mulțumit pentru felicitările și urările ce i-au fost adresate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat poziția României în principalele probleme ale vieții internaționale actuale. „Aș dori — a spus conducătorul României — să-mi

exprim speranța că în acest an popoarele, guvernele noastre vor găsi căile unor conlucrări mai active, în toate domeniile de activitate, că vom acționa pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare economică, tehnico-științifică și culturală, că vom face totul pentru a contribui la soluționarea problemelor grave ale vieții internaționale, în interesul destinderii, al păcii, al independenței, al vieții oamenilor, al popoarelor. Vă asigur că poporul român, că eu personal voi face totul pentru a îndeplini politica României socialiste, pentru a realiza năzuințele națiunii noastre de colaborare, de pace, de progres economic și social. Doresc să reafirm, încă o dată, hotărârea noastră de a dezvolta larg colaborarea cu țările dumneavoastră, cu toate statele lumii”.

O îmbogățire a tezaurului gândirii revoluționare mondiale

Mărturii de înaltă prețuire și prestigiu

Comuniștii bulgari, poporul bulgar cunosc bine viața dumneavoastră, de fiu credincios al poporului român și al Partidului Comunist Român. Comuniștii bulgari, oamenii muncii bulgari vă cunosc ca pe un militant al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, unul din marii prieteni ai țării noastre.

TODOR JIVKOV

Nouă, în Indonezia, ne este bine cunoscută activitatea de conducător a Excelenței Voastre. Este o conducere înțeleaptă, care a reușit să aducă națiunea română pe calea unui progres rapid și care a situat România pe o poziție distinctă în politica internațională.

Generalul SUHARTO

Președintele Ceaușescu, prin înțelegerea atât de profundă a marilor probleme ale lumii, poate contribui și contribuie la soluționarea problemelor globale celor mai arzătoare ale omenirii.

RICHARD NIXON

Apreciez în mod deosebit poziția Republicii Socialiste România, sub înțeleapta dumneavoastră conducere, de sprijinire a mișcărilor de eliberare. Vă adresez mulțumirile poporului nostru pentru pozițiile pe care le-ați adoptat în sprijinirea luptei poporului palestinian.

YASSER ARAFAT

Multiplele relații ale României, ale șefului statului român pe toate meridianele demonstrează o poziție excepțională și o voință deosebit de fermă de a nu fi condiționat în acțiune de dificultățile existente în viața internațională, de obstacolele în fața destinderii, a cooperării. Președintele Nicolae Ceaușescu se bucură de înalt prestigiu, de considerație universală, ca urmare a bunei credințe și a voinței sale de pace, de a contribui la găsirea unor rezolvări în interesul comun.

GIULIO ANDREOTTI

Este o satisfacție pentru mine să aduc mulțumiri unei personalități ca președintele Nicolae Ceaușescu pentru contribuția atât de activă, constructivă și energică adusă în toate sferile de activitate ale O.N.U.

JAVIER PEREZ DE CUELLAR

Personalitatea președintelui Ceaușescu, care se identifică cu România, a depășit granițele țării sale. Prin eforturile sale consacrate consolidării păcii pe glob a devenit, totodată, de neegalat în contactele sale internaționale, promotor al dialogului, un factor purtător al păcii între popoare. Acolo unde pacea este subredă, face cunoscute ideile sale cu privire la soluționarea pașnică a diferendelor, cu privire la destindere și la realizarea dezarmării. De aceea este acceptat de toți cu respect și simpatie. Președintele Nicolae Ceaușescu învinge prin sinceritatea sa.

CONSTANTIN TSATSOS

„Citind scrierile și cuvintele președintelui Nicolae Ceaușescu, devenit un nume în întreaga omenire datorită politicii sale de pace, omul care și-a consacrat întreaga viață păcii și care ocupă un loc remarcabil, atât în viața României de astăzi, cât și în planul vieții internaționale, va fi înțeleasă puternica și extraordinară sa personalitate” — scria un cunoscut om de cultură din cadrul U.N.E.S.C.O. De-a lungul anilor, în numeroase țări ale lumii, au apărut peste 120 de volume în 21 de limbi, inclusiv în toate limbile de circulație

internațională, prefate de personalități de seamă ale vieții politice și cultural-științifice. Expresie a interesului deosebit față de viața și activitatea conducătorului României, prominență personalitate mondială, ctitor de pace, înțelegere și cooperare în lume, față de gândirea și ideile sale novatoare, aceste lucrări sînt pe bună dreptate apreciate ca o contribuție de mare valoare la îmbogățirea tezaurului gândirii revoluționare mondiale.

Noi dimensiuni și perspective raporturilor de colaborare și prietenie dintre România și Libia

Întilnirile și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, și colonelul Moammer El Geddafi, conducătorul Marii Revoluții de la 1 Septembrie al Jamahiriei Arabe Libiene Populare Socialiste, s-au încheiat de fiecare dată cu un bilanț fructuos în direcția extinderii și aprofundării bunelor relații deja existente între România și Libia, spre binele ambelor popoare, al cauzei păcii și colaborării în lume. Acelorași țeluri le-a slujit și noua vizită oficială de prietenie, efectuată în țara noastră, la invitația președintelui Nicolae Ceaușescu, de către colonelul Moammer El Geddafi. Această vizită a constituit, totodată, o expresie grăitoare a relațiilor tot mai largi pe care România le întreține cu statele arabe, cu țările care au pășit pe calea independenței și dezvoltării libere, de sine stătătoare.

După cum era și firesc, având în vedere relațiile strinse de prietenie româno-libiene, în cadrul recentului dialog româno-libian la nivel înalt pe prim plan s-au situat problemele privind amplificarea și intensificarea acestor relații, a colaborării multilaterale dintre țările și popoarele noastre. Aceste probleme au fost abordate în convorbirile oficiale dintre președintele Nicolae Ceaușescu și colonelul Moammer El Geddafi, ele găsindu-și oglindirea în Tratatul de prietenie și cooperare dintre Republica Socialistă România și Jamahiriya Arabă Libiană Populară Socialistă, în Programul de dezvoltare a cooperării economice, științifice și tehnice între cele două țări până în anul 1990, documente semnate de cei doi conducători în cursul vizitei, precum și în Comunicatul comun Româno-Libian.

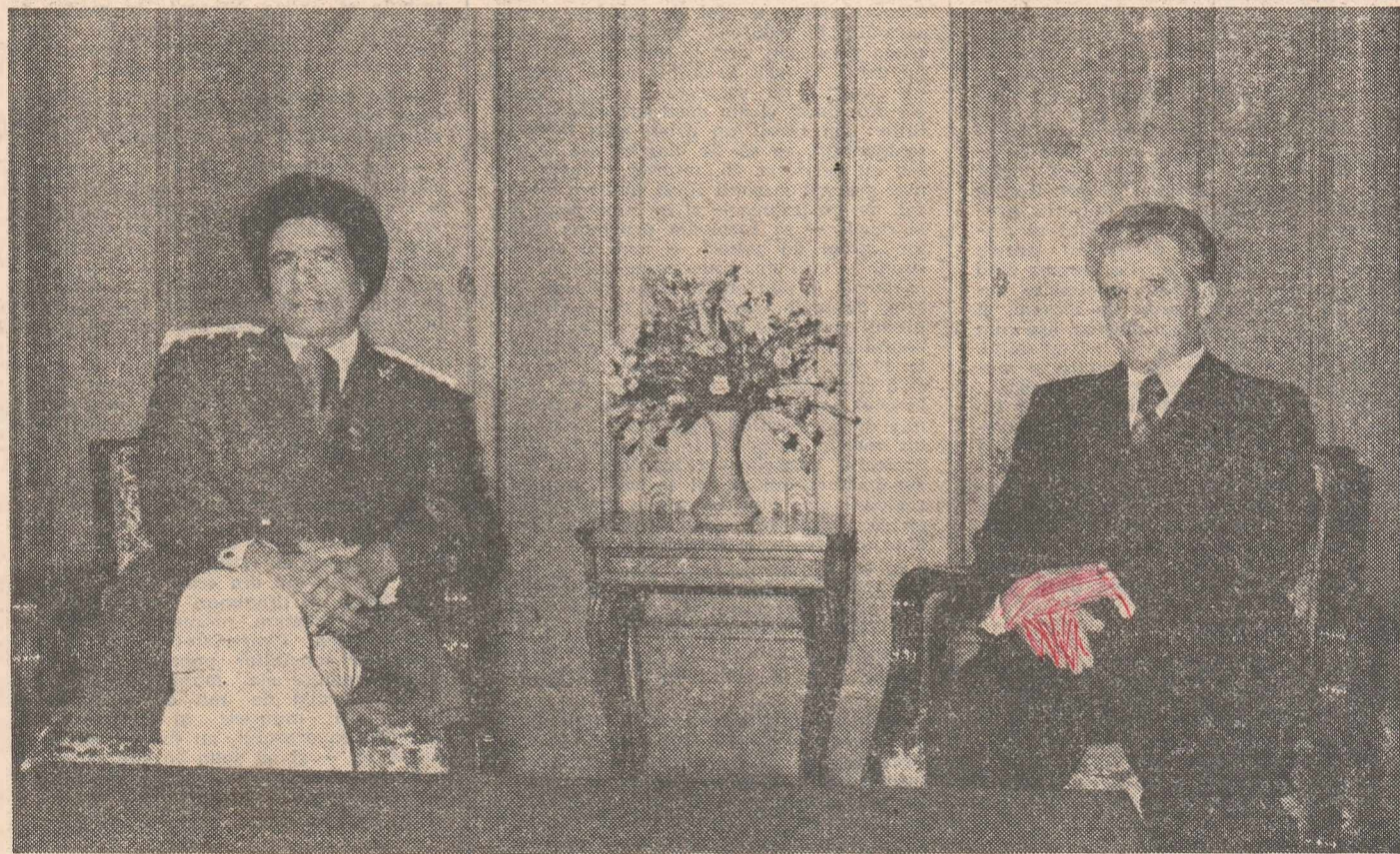
După cum se consemnează în aceste documente, în timpul vizitei președintele Nicolae Ceaușescu și colonelul Moammer El Geddafi au reafirmat hotărârea lor de a depune toate eforturile pentru intensificarea cooperării în construcții, agricultură, industrie, geologie, petrochimie, transporturi și alte domenii de interes reciproc, pentru creșterea echilibrată a schimburilor comerciale, precum și pentru realizarea unor acțiuni de cooperare pe terțe piețe. A fost evidențiată contribuția Comisiei mixte la coordonarea și impulsivitatea colaborării economice româno-libiene și s-a convenit ca organele de resort din cele două țări să întreprindă măsuri ferme pentru finalizarea acțiunilor prevăzute în documentele Comisiei și a celor legate de încheierea Convenției privind evitarea dublei impunerii, a Acordului privind regimul cetățenilor trimiși să lucreze în cadrul acțiunilor de cooperare economică și tehnică, precum și pentru inițierea de negocieri în vederea încheierii unui acord privind promovarea și garantarea reciprocă a investițiilor. S-a căzut, de asemenea, de acord să fie lărgite relațiile în domeniile culturii, științei, învățământului, ocrotirii sănătății, pregătirii cadrelor, sportului, precum și al mijloacelor de informare în masă. În același timp a fost exprimată dorința de a se întări conlucrarea pe plan extern dintre cele două țări, în interesul reciproc, al păcii, cooperării și înțelegerii în lume.

Legat de colaborarea și conlucrarea dintre cele două țări pe tărâm economic, înaltul oaspete libian a adus calde mulțumiri sprijinului acordat de România. „Noi avem — a spus Moammer El Geddafi — cuvinte de mulțumire pentru prietenii noștri români, care ne-au ajutat și ne sprijină în continuare într-o serie de proiecte care se realizează în Libia. Participarea României la construirea de obiective în țara noastră, Libia este și ea o grăitoare dovadă a legăturilor trainice care există între popoarele noastre“.

Conducătorii României și Libiei au exprimat convingerea că aprofundarea colaborării româno-libiene în toate domeniile reprezintă un sprijin important pentru efortul național vizând progresul continuu economic și social al celor două țări. Totodată, această colaborare constituie un exemplu și o contribuție semnificativă a celor două țări la instaurarea unor raporturi noi și echitabile între state, la dezvoltarea cooperării dintre țările în curs de dezvoltare și sporirea eforturilor pentru edificarea unei noi ordini economice internaționale, la întărirea păcii și înțelegerii pe pământ.

Dialogul româno-libian la nivel înalt a prilejuit și un larg schimb de păreri privind unele aspecte ale situației internaționale actuale. Exprimându-și îngrijorarea față de încordarea internațională existentă în prezent, cei doi conducători au subliniat necesitatea ca toate popoarele, forțele înaintate de pretutindeni să acționeze cu cea mai mare energie, strins unite, pentru oprirea înrăutățirii situației internaționale, pentru a asigura reluarea și continuarea politicii de destindere, dezvoltare independentă și pacea, promovarea colaborării și respectului între națiuni. Conducătorii celor două țări s-au pronunțat cu fermitate pentru soluționarea tuturor problemelor litigioase și stărilor de conflict exclusiv prin mijloace pașnice, prin negocieri.

Abordându-se situația din Orientul Mijlociu, s-a exprimat convingerea că o pace globală, justă și durabilă în această parte a lumii se poate realiza numai pe

baza retragerii Israelului din teritoriile arabe ocupate și a soluționării problemei poporului palestinian pe baza recunoașterii dreptului său de autodeterminare, inclusiv la crearea unui stat propriu independent. „O pace trainică în Orientul Mijlociu — a declarat președintele Nicolae Ceaușescu — presupune existența unui stat palestinian independent, dar și recunoașterea și existența statului Israel. Este în interesul tuturor popoarelor din întreaga regiune să se ajungă la instaurarea păcii, la o colaborare bazată pe principiul de egalitate și neamestec în treburile interne, pentru a-și asigura dezvoltarea economico-socială, independența, bunăstarea și pacea“.

În contextul problemelor internaționale abordate, un loc important l-a ocupat situația din Europa, unde se află concentrate în prezent cele mai puternice arsenale militare, îndeosebi nucleare, care reprezintă o gravă amenințare pentru civilizație, pentru însăși existența popoarelor de pe acest continent și din întreaga lume. În legătură cu această problemă, s-a subliniat că trebuie să se facă totul pentru a nu se amplasa noi rachete cu rază medie, pentru retragerea și distrugerea celor

existente — care reprezintă un mare pericol și pentru țările vecine Europei, din zona Mediteranei, din nordul Africii —, pentru începerea de negocieri directe pe linia reducerii înarmărilor, a creșterii încrederii și întăririi securității pe continent. În același timp, s-a subliniat importanța opririi cursei înarmărilor — problema fundamentală a epocii noastre —, necesitatea de a se trece la măsuri practice de dezarmare, și în primul rând de dezarmare nucleară, în scopul asigurării securității și păcii pe tot globul.

Problemele legate de lichidarea subdezvoltării și reducerea decalajelor dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare au stat, de asemenea, în atenția celor doi conducători. Cu acest prilej, s-a relevat necesitatea întăririi unității și conlucrării între țările în curs de dezvoltare, țările nealiniate, în vederea apărării și consolidării independenței naționale, progresului economic și social. În această direcție a fost evidențiată însemnătatea organizării unei întâlniri la nivel înalt a țărilor în curs de dezvoltare.

Apreciind noua vizită în țara noastră a înaltului sol al poporului libian, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Vizita pe care o faceți în România reprezintă o înaltă expresie a relațiilor prietenești, de cola-

borare, ce s-au statornicit între noi, între România și Libia. Dorim ca în cursul acestei vizite, al convorbirilor pe care le avem, și prin înțelegerile la care vom ajunge, să dăm noi dimensiuni și noi perspective raporturilor de colaborare și prietenie dintre popoarele noastre“. În același sens s-a pronunțat și colonelul Moammer El Geddafi: „Sînt convins că această nouă întîlnire a noastră va consolida și mai trainic relațiile existente între noi, va aprofunda și mai mult prietenia strînsă dintre țările noastre“.

Desfășurat într-o atmosferă de caldă prietenie și înțelegere, noul dialog româno-libian la nivel înalt, care se înscrie în cadrul bunelor relații de prietenie și colaborare statornicite între România și Libia, reflectă hotărârea celor două state de a extinde și diversifica aceste raporturi în diferite domenii de interes reciproc, precum și conlucrarea lor pe arena internațională, pentru a-și aduce contribuția la soluționarea marilor probleme care confruntă în prezent omenirea, la cauza păcii și înțelegerii internaționale.

În centrul localității, dar și în centrul vieții ei: consiliul popular

Omul sfințește locul,

Ziua bună se cunoaște de dimineață iar anul după cum începe. Cum anul în curs este hotărât pentru îndeplinirea obiectivelor actualului cincinal iar începutul acestui an coincide cu debutul unui nou mandat pentru organele locale ale puterii și administrației de stat, este ușor de înțeles că în activitatea consiliilor populare municipale, orașenești și comunale se impun, astăzi, o serie de priorități și se reafirmă, cu o vigoare sporită, necesitatea unei mobilizări exemplare a tuturor energilor creatoare, de la orașe și sate, în vederea înlăturării obiectivelor stabilite de Conferința Națională a partidului.

În cadrul acestei vaste opere de edificare socialistă, materială și spirituală, consiliilor populare le este destinat un rol din ce în ce mai important, pe măsura noilor exigențe ale vieții noastre economice și sociale, pentru lărgirea și perfecționarea continuă a autoconducerii, autofinanțării și autoaprovizionării, pentru gospodărirea cu chibzuință a energiei, combustibililor și a resurselor materiale, pentru rentabilizarea tuturor activităților.

În perspectiva, apropiată, a organizării Conferinței pe țară a președinților consiliilor populare, care va defini cu și mai multă pregnanță aceste răspunderi noi, însemnările reporterilor noștri despre viața unor localități urbane și rurale, despre munca unor consilii populare, evidențiază adevărul că, pentru îndeplinirea planurilor și programelor stabilite, esențială este participarea, cu abnegație și dăruire, a tuturor, fără deosebire de naționalitate, în deplinătatea drepturilor cetățenești și cu întreaga responsabilitate civică, la înflorirea continuă a localităților patriei.

„Rostul primarului nu este să transmită mai departe hotărârile partidului, ci să le realizeze“

— Stimate tovarășe Ion Neculai, sinteți primarul Brăilei din anul 1979. De patru ani, deci. Un proverb spune că nu aduce anul ce aduce ceasul. Vă propun să discutați, și cu anul, dar și cu ceasul, treburi orașului și ale primăriei în timpul acestor patru ani ai administrației.

— Despre un primar se spune că îndeplinește o funcție, ceea ce e puțin cam abstract, fiindcă funcția are, mai pregnant decât altele, datele unei profesii. Am început să muncesc — cu contract de ucenic — de la 12 ani, am deprins temeinic, la „Progresul“, meseria de rectificator, în 1957 eram inovator și frunțas în producție pe ramură, am crescut în cultul lucrului bine făcut și al meseriașului destinic, al dragostei pentru meserie și în toate funcțiile ce mi s-au încredințat mai apoi m-am străduit să descopăr cit din fiecare înseamnă concepție și cit meserie proprie-zisă. Principiul fundamental al oricărei profesii este dragostea pentru profesie și uneltele ei. Pe vremea când munceam ca rectificator, duminicile veneam în uzină, nechemat de nimeni, și îmi curățam și lustrulam mașina, așa cum își lustruiesc unii duminica automobilul. În primele săptămâni ale funcției și meseriei de primar la Brăila mă întrebam: de fapt, ce conduc eu? Un colectiv? Un oraș? Cu ce trebuie să încep? Cu ce trebuie să începem? Mi-a devenit clar — și eu asta toate s-au limpezit — că noi, colectivul primăriei municipale, aveam sarcina să îndeplinim efectiv hotărârile partidului, nu să le transmitem mai departe. Am început, practic, prin a cunoaște mai bine orașul. Ori, mai exact spus, prin a-l cunoaște altfel decât până atunci.

— Sinteți brăilean?

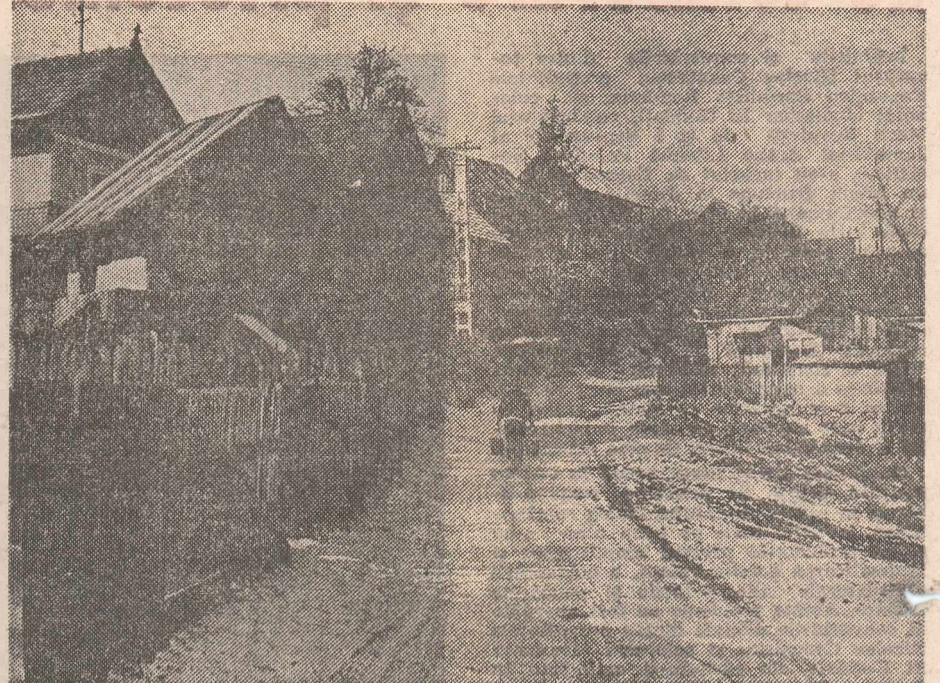
— Da, sint născut, crescut aici. Am lucrat ca activist al comitetului orașenesc de partid, ca activist al fostei regiuni de partid, din 1971 am fost numit secretar al Comitetului municipal de partid cu probleme organizatorice. Spun toate acestea ca să arăt în ce sens cunoșteam orașul și oamenii. Despre tot ce se întâmpla în oraș aveam, ca oricare, o părere. Ca primar, aveam obligația ca părerea, punctul de vedere să devină fapt. Când ziceam că am început prin a cunoaște orașul și astfel am procedat așa: am luat-o de la periferie către centru. La Brăila, „centrul“ a fost întotdeauna o realitate unică, definită net. L-au construit niște comercianți bogați și vanitoși. În ce privește „centrul“ și străzile care se întindeau aici, toate administrațiile orașului și-au pus ambiția fie să le păstreze specificul, fie să le înfrumusezeze. Brăileanul get-beget, când vorbește de orașul lui, se gîndește la „Centru“ și la Strada Republicii, la Grădina Mare și la „Monument“ — cealaltă „grădină mare“ a urbei —, el se gîndește la faleză Dunării, la cartierele Brăilița, Viziru, Radu Negru și Hipodrom, la bulevardele Traian, Dorobanți, Karl Marx. Locurile și numele acestea au un ecou atît de profund în sufletul brăileanului încît cei plecați, cînd te întîlnesc te întreabă: cum mai arată bulevardul Karl Marx? Sau: ce s-a mai făcut în Grădina Mare?

— Revenind la periferie, Brăila începe să nu mai aibă periferie. Cel puțin nu în felul în care le avea. „Periferia“, ca și „centrul“, era la Brăila tot ceva specific, numai că un specific la care ne-am simțit datori să renunțăm. Cu totul, s-au construit pînă azi în Brăila 33 300 apartamente. Prin anii '65-'70, municipiul număra cam 100 000 locuitori. 33 300 apartamente înseamnă înnoirea întregii Brăile vechi. În ultimii trei-patru ani s-au construit

„cartierul chimiștilor“, Radu Negru — cu 3 116 apartamente — și „cartierul metalurgistilor“, Progresul — cu 3 600 apartamente, dintr-un total final de 7 000. Îmi amintesc cum, la întîlnirile cu cetățenii din Radu Negru, fiind deputat acolo, oamenii mă întrebau, parcă neîncredători în ceea ce ei înșiși clădeau: „Dar cînd o să fie gata?“. Aveți răbdare, le răspundeam, nu se face totul într-o zi. Aici trebuie să mai lucrăm noi cu oamenii, la capitolul răbdare. În trei ani, cartierul Radu Negru, care-i tot un fel de „centru“, fiindcă are tot ce-i trebuie ca să funcționeze de sine stătător, iată, e clădit 99 la sută. Dar oamenii se arată la fel de nerăbdători, ca și cum zona nu-i de-acum a lor. Numai că oamenii sînt obligați să-și reconsidere unele obișnuințe. Viața la periferie a lăsat urme. Spre exemplu, obiceiul de a arunca gunoaiele pe orice loc viran. În marginea noii Brăilițe, imediat lîngă blocuri exista un fel de maidan pentru gunoaie. Și cetățenii continuau să ducă acolo gunoaiele, deși le infectau aerul. Și pe urmă veneau la primărie să reclame că „unii“ nu respectă colectivitatea. Ne-am gîndit și am găsit următoarea soluție: am trasat un drum prin mijlocul maidanului, ca să fie clar că s-a terminat cu periferia. Și, uimitor, nimeni n-a mai aruncat gunoiul lîngă blocuri. Dealtfel, ne-am propus — și în bună parte am și reușit — să rezolvăm problema marilor „gropi de gunoi“ — cum li se mai spune — din marginea municipiului. Am construit o platformă, lîngă oborul de vite, de unde tractoare cu două remorci preiau gunoaiele direct din camioanele cu containere și-l duc la o groapă adevărată, la 14 km distanță. O remorcă încarcă 4-5 conținuturi de containere. Am redat terenul agriculturii și am făcut o economie de combustibil însemnată. Și fiindcă tot vorbim de periferie, am pus la punct proiectul intrărilor și ieșirilor din oraș, așa încît curînd de tot (o bună parte s-a realizat) cine vine pe sosele în Brăila va ști că ajunge într-un oraș ce ține la ordine, curățenie, la flori și copaci.

— Vă întreb, tovarășe primar, ca unul din cei plecați din oraș în alte țări: Cum mai arată bulevardul Karl Marx? Ce s-a mai făcut în Grădina Mare? Ce s-a mai întîmplat în „centru“ și pe Strada Republicii? Ce se mai aude cu faleză Dunării?

— Într-una din frecvențele sale vizite de lucru la Brăila, tovarășul Nicolae Ceaușescu a trasat sarcina ca fondul de locuințe și construcții vechi și cu o arhitectură deosebită să fie conservat și îngrijit. O sarcină care a mers drept la inima brăilenilor și pentru care întregul oraș îi poartă o fierbinte recunoștință secretarului general al partidului. Cine vrea să vadă ce înseamnă entuziasmul și dragostea pentru orașul natal vină la Brăila, să se plimbe pe Bulevardul Republicii, redat întreg pietonilor, mobilat cu bănci și fîntini, cu felinare cu aer „de epocă“. Apoi, teatrul „Maria Filotti“, bătrînul și faimosul edificiu, care are, restaurat, repectat, dotat modern, motive să redevină unul din teatrele de primă mîină ale țării. Totul sau aproape totul s-a făcut cu participarea directă a întreprinderilor și fabricilor din oraș, astfel că mii de oameni își pot pune semnătura ca autori pe aceste realizări. Primăria, întregul colectiv s-au dăruit reamenajării „centrului“. Pe faleză am adus sculptori de mare talent — cărora și pe această cale le mulțumim — în prima ediție a taberei de sculptură „Donaris“. Brăila era un oraș fără statui, Brăila a devenit un oraș cu statui în tot locul. Am însă amărăciunea faptului că niște oameni, niște arhitecți prea grăbiți, fără să țină seamă de planul vizînd perfecțiunea, în care a fost conceput în vechime orașul — și anume în amfiteatru — au închis cu blocuri unele străzi. De aceea, există proverbul că „a nimerit orbul Brăila“, fiindcă în Brăila nu te poți rătăci. La parcul zis „Monument“ avem un proiect aprobat pentru a adăuga alte dotări la edificiile înălțate aici, pentru un orașel al copiilor,

Toplița veche

astfel ca parcul să n-aibă prea mulți rivali în țară. Oamenii orașului ambițio-nează aceasta și sîntem convinși că vor reuși. În Grădina Mare există un turn de apă, o construcție impozantă, abandonată de zeci de ani. Am amenajat aici o cofetărie și o berărie, îl vom reamenaja în întregime; ca și la reconstrucția teatrului, baza e munca patriotică și participărea tuturor oamenilor. În Brăilița, conform indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, vom construi un nou centru, cu cinematograful, piața și sală polivalentă, institut de cercetări și proiectări, spații comerciale. Între centrul tradițional al orașului și marginile sale nu trebuie să existe diferențe în modul de viață, în calitatea confortului, în aprovizionare. Dealtfel, și aprovizionarea tot de la periferie către mijloc o facem.

— Să revenim la „meseria“ de primar. Care sînt, din practica dumneavoastră, elementele-cheie ale profesiei?

— În principal, două: permanentă consultare cu cetățenii orașului și membrii colectivului de muncă și mersul pe jos. Cînd mergi pe jos, capetei dimensiunile unor probleme și la scara intereselor cotidiene ale oamenilor, vezi ce-i pe pămînt dar și, fără exagerare, ce-i pe sub pămînt. Așa, de pildă, am descoperit că în puzderia de hrube ale orașului se pot amenaja ciupercării, că din metru cu metru pătrat se însucează în oraș 100 ha. de grădini cu legume, că transportul în comun cere urgent o linie de tramvai pe bulevardul Dorobanți, că în capătul marilor bulevarde e nevoie de statui, că în destule locuri mai trebuie plantate flori, că în chiar sediul consiliului popular trebuie înființat un centru de dactilografie ca să nu-și mai piardă cetățenii timpul cu umblatul, atunci cînd le trebuie un act. Zilele acestea, la întîlnirile pe care le-am avut cu oamenii din oraș, am consemnat o multime de propuneri și soluții de rezolvare a acestora, propuneri venind în întîmpinarea Conferinței pe țară a președinților consiliilor populare și a întereselor majore ale municipiului. În definitiv, zecile de mii de oameni de bine, cîți muncesc și gîndesc spre dezvoltarea orașului, au dreptul să ceară primăriei — și eu spun că sînt datori să o facă — împlinirea marilor și micilor nevoi urbane.

TUDOR OCTAVIAN

Toplița: orașul din care a plecat un oraș de bărbați

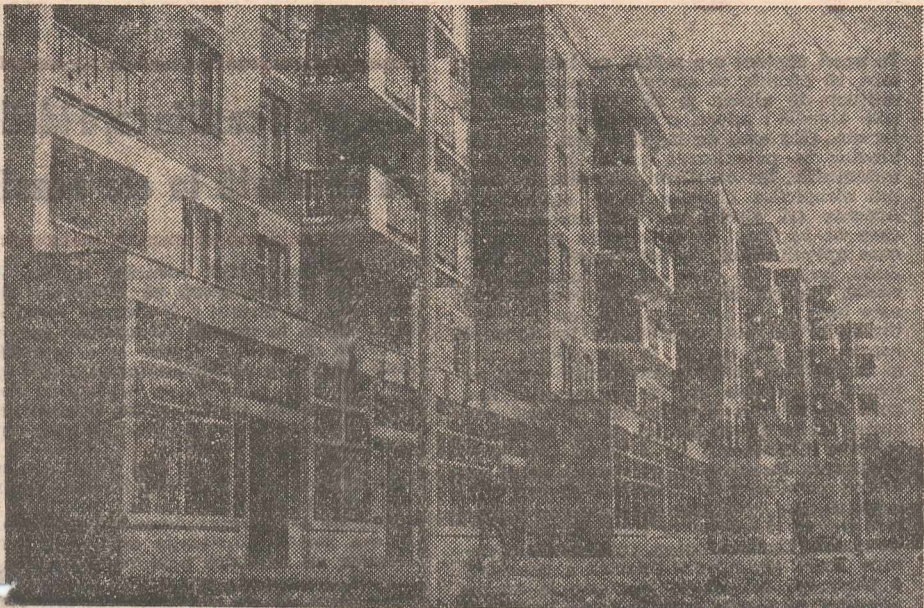
Dacă prin anii '40 i-ai fi spus unui toplițean că, peste cîteva decenii, el sau copiii săi vor trăi într-un oraș-oraș, Nostradamus să fi fost și tot nu te-ar fi crezut. Nici prin anii '60 n-ai fi cules mai multă crezare. Prea zăcută și întepentită și adormită era în mintea oamenilor imaginea tîrgului a cărui unică înviorare părea aceea a vîntului aflat în galop peste acoperișurile din șit. Întîmplările de țînt minte frizau miracolul. Un om a fost atacat în pădure de un urs. Cum-necum, omul a biruit. Cu mina goală a vlăguit dihania și a tîrit-o de limbă pînă la linia mare a satului. Mulți ani după aceea ulița s-a numit Urșeni (actuala stradă Ștefan cel Mare). La pădure e ca la pădure, nu? Apoi, tot la capitolul evenimentelor: toplițele — zvoarele cu ape fierbînti, de sorginte radioactivă. Căci Toplița de la... toplițe se trage. Cam atîta în ordine supranaturală și naturală. În rest? Truditori care-și câștigau plînea din secure. Toplița sârceaua cu fiecare vagon de cherestea care se ducea. Și-atunci cum să te fi crezut toplițeanul că — tot

despuiat fiind de lemn, adică de unica lui avere — va trăi la oraș și încă fără să plece de acasă? Dar Toplița anului '83 este un oraș autentic! Ce-i drept, atîta timp cit s-a bazat pe o singură industrie, pe forestieră — și aceea rudimentară — Toplița a cam bătut pasul pe loc. Cu timpul — înțelegeți prin asta ultimii 17 ani — comuniștii au hotărît însă să modernizeze fabrica de cherestea, să construiască și o fabrică de mobilă, și o fabrică de plăci aglomerate din lemn, și o cooperativă meșteșugărească, și o fabrică de încălzăminte, și o întreprindere de tricotaje... În 1982 producția globală a Topliței a fost de 561 milioane de lei. Pentru cei cărora cifra le apare modestă adăugăm însă că în urmă cu abia șapte ani același indicator era de numai 266 de milioane. Noile ocupații i-au rupt pe oameni de pădure, i-au silit să-și schimbe felul de viață, să-și schimbe locuințele.

Zilele trecute răsfoiam împreună cu Traian Antal, vicepreședintele consiliului popular orașenesc, un album de fotografii. În una dintre ele s-a fixat în memoria bromurii de argint un aspect absolut banal pentru Toplița veche: pe o uliță în pantă un om cără două găleți cu apă. Așa s-a întîmplat pînă în 18 decembrie 1975. „A fost ziua cea mai fericită din viața mea de primar, ziua în care Gura Hurdugășului a fost captată și silită să intre prin țevi în apartamente și prin curțile oamenilor“, îmi spusese Toader Bendris, nr. 1 al urbei. Și adăugase: „Căci ce oraș era acela fără apă și fără canalizare?“. Apa le-a permis toplițenilor să-și ridice mai repede casele cele noi. În '75 dacă se construiau 30 de apartamente; în '82 s-au construit 400. Toplița numără acum peste 2 500 și este unul dintre orașele în care problema locuințelor pare să fi fost rezolvată, deși populația a crescut la peste 17 000! Vă asigur că pentru vechiul tîrg de la poale de Călimani cifra este cotațată printre performanțe. Dar nu-i singura. Există acum la Toplița un magazin BIG cu 2 200 mp suprafață comercială (la care se adaugă alți 3 000 mp la parterele blocurilor), există un spital cuplat cu o policlinică (250 de paturi), există de cîteva zile un hotel ultraelegat (142 de locuri), centrul civic este pe cale de a fi definitivat... Și mai există ceva pare-mi-se unic în țară: pe cit a fost posibil, repartizările la bloc au fost făcute în așa fel încît „demolații“ să trăiască tot pe locurile unde sălășluiseră fostele lor case...

Poate că sună cam ciudat, dar cred că dacă oficial de specialitate al Radioteleviziunii române ar face un sondaj de opinie și la Toplița ar constata că audiența buletinului meteorologic este aici identică nulă. Iar explicația ar fi aceea că oricum s-ar zgîlți anticloanele, la Toplița iarna începe tot prin noiembrie și se istoveste tot prin iunie — excepția de acum întărește regula! — avînd grija nu arareori să îngheșue mercurul în capilarele termometrelor pînă dincolo de minus 25° C. (Amintiți-vă că Toplița e la numai 30 de kilometri de Joseni, polul românesc al frigului.) Și atunci ce nevoie mai au toplițenii de buletinele meteo? În schimb au nevoie de combustibil: de opt mii de tone de motorină pe an au nevoie localnicii ca să-și încălzească apartamentele. (Primarul Toader Bendris: „Bine ar fi dacă ați strecura în reportaj ideea de a se continua forajele pentru captarea de noi ape mezotermale; am rezolva încălzirea, am face și economii, ne-am construit și sere...“. Sigur, știe toată lumea că Toplița nu-i Giant Geysir — gheizerul cu cel mai înalt jet actual de apă și vapori din lume — dar ce-ar fi dacă s-ar încerca sugestia primarului?!). Tot frigul de aici să fie și explicația faptului că Toplița participă la orgoliul industriei ușoare naționale cu un milion de pulovere pe an? La „Tricotop“ le-am cunoscut pe muncitoarele Bucur Maria, Mezey Iuliana, Ioana

mai ales cînd e primar

Toplița nouă

și Venetia Truța, Domokos Magda, Popa Anicuța, Tîfrea Lucia, Savu Silvia, Voşloban Livia. Sînt tinere — aflați cu media de vîrstă la „Tricotop” nu trece dincolo de 22 de ani — despre care Elvira Gherman, directoarea, și Ciobotă Paraschiva, secretara comitetului de partid, îmi povesteau că sînt fruntase pînă și în întrecerea cu timpul. (Citești acolo la tot pasul: „Timpul înseamnă avuție. Să nu-l risipim!” ori „1 minut irosit = 40.316 lei”). 87 la sută din personalul muncitor al întreprinderii de tricotate îl formează femeile; 75 la fabrica de încălțăminte; 32 la sută la combinatul de prelucrare a lemnului... La Toplița este invers decît știm că se întîmplă în majoritatea orașelor țării: bărbații au asigurate mai puține locuri de muncă decît femeile. Unul dintre cele două licee industriale ale Topliței repartizează anual în industrie cam 350-400 de strungari, rabotori, lăcătuși, frezori... Dar nu la Toplița pentru că acolo nu există (încă!) nici o întreprindere cu profil mecanic. Așa se face că toplineții get-beget, pregătiți de orașul lor pentru orașul lor, pot fi găsiți acum pe la Odorhei, Făgăraș, Băicoi, Focșani... (Primarul Toader Bendriș: „Ne-a plecat în ultimii ani un oraș de bărbați; sînt în situația asta vreo trei mii de oameni; dacă o să ne meargă tot așa, Toplița va bate în curînd la porțile... matriarhatului!”)

„Nu-i singura problemă dificilă pe care o traversează orașul”, ne spunea mai apoi Elisabeta Bogos, directoarea casei orașenești de cultură. În 1982 am ocupat locul III pe țară la instituțiile de același profil, la ultima etapă a „Cîntării României” am participat cu 21 de formații (300 de membri), avem oameni numai suflet pentru activitatea culturală — Valeria Slavici, Mircea Emil, Ulici Gheorghe, Poșea Alexandrina, Antal Carmen, Tamaș Mihai, Moldovan Voichița ș.a. dar n-avem o casă de cultură. Este nemulțumitor de greu să lucrezi acolo unde apuci un coridor liber ori un vestiar... În ultimii 35 de ani n-a existat nici un deputat cărui să nu-l fi solicitat concursul ca să obținem aprobarea necesară construirii unei case de cultură a sindicatelor. Îi rugăm și ȋria intermedii revistei dv. ca acest lăcaș să fie reintrodus în prevederile actualului cincinal, mai ales că amplasamentul a fost ales în centrul civic al orașului. De ce unii înțeleg atît de greu că și cultura are uneori nevoie de niște pereți?”

MIRCEA BUNEA

Experiențe într-o comună de 1 miliard

Dintru început, satul a fost croit pentru un destin mare, asemenea aceluia al cărui nume îl poartă cu vrednicie. După primul război mondial, o fată a generalului erou Dragalina, căzut în luptele pentru apărarea Otteniei, cumpără aici o întindere de pămînt pe care urmează să se alcătuiască vatra unui sat nou și să se înalțe casele țărănilor improprietariți de curînd și veniți, de pe-aproape sau de mai departe, din satele mai vechi ale țării. Un arhitect concepe schița așezării astfel încît în acest loc deschis către toate punctele cardinale ale Bărăganului ea să amfingereze un viitor oraș. Rețeaua de străzi întretăiate în unghi drept este traversată în diagonală de două bulevarde paralele, cu fir dublu de circulație și măsurînd, fiecare, aproape un kilometru. Unul dintre primii născuți la Dragalina, Ștefan B. Ștefan, președintele cooperativelor de producție, achiziție și desfacere din comună, își amintește că pe cînd era în clasa a doua, în '38, a plantat toți salcîmii din lungul celor două bulevarde împreună cu elevii din clasa învățătorului Constantin Iancu, cel ce astăzi, în ciuda vîrstei sale venerabile, se arată a fi un colaborator de nădejde al colectivului ce și-a propus scrierea monografiei comunei. Tot pe-atunci s-a ridicat și primăria din Dragalina, o construcție impunătoare,

avînd la etaj o bibliotecă, încăperi pentru diverse activități culturale și o sală de 350 de locuri. A fost zidită, zice Ion Pleșa, secretarul Consiliului popular, pentru a fi primărie de plasă. Satul cel nou a ținut să fie de la început un sat de centru aici, în inima Bărăganului, la întretăierea drumurilor de la Lehlu la Fetefști și de la Slobozia la Călărași. Aici, în locul unde aceste drumuri se unesc, Dragalina fiind astăzi o comună a cărei putere economică se exprimă în aproape 1 miliard producție globală pe an!

Ion Pleșa, secretarul primăriei, nu este localnic ci tocmai din comuna Movila, de pe lângă Tîndărei. Cînd a venit la Dragalina, în urmă cu 12 ani, abia începuse să se construiască sistemul de irigații. Cîțiva ani mai tîrziu s-a văzut însă ce consecințe dramatice începe să aibă faptul că, pe lângă canalele prin care se aduce apa din Dunăre, nu fuseseră săpate și așa-numitele canale de desecare. Cu vremea, pînza de apă freatică a crescut îngrijorător. Apa s-a ridicat în fîntini că puteai s-o atîngi cu mina. Pe sute de hectare au apărut bălți care n-au mai secat nici în mijlocul verii. Aflată la 16 kilometri de cel mai apropiat riu, de Ialomița, comuna a avut de luptat, în ultimele două primăverii, cu inundațiile provocate de ploile îndelungi, căzute pe un pămînt îmbibat cu apă. Cîteva case, mai vechi, s-au prăbușit. Încît n-a mai încăput nici o aminare, iar ceea ce trebuia făcut din capul locului s-a făcut în cursul anului '82. De jur împrejurul comunei a fost săpat un canal îndeajuns de lat și adînc, lung de aproape 20 de kilometri, cărui i-a fost deschis drum de scurgere către Ialomița. Cei din Dragalina au ajutat și ei, după puterile lor. Și apele s-au retras, în sfîrșit, luînd de pe inima oamenilor o povară și lăsîndu-l să se întoarcă, tîhnit, la rosturile vieții lor, în primul rînd la lucrul celor 17.000 de hectare de pe seama cărora în anul trecut comuna a predat la fondul de stat 50.000 tone de porumb, grîu, orz și floarea-soarelui, 2.600 tone de carne, 40.000 hectolitri de lapte, 46 tone de lînă. Pe teritoriul comunei Dragalina, frunțasă de mulți ani încoace în producția de cereale, au fost crescute în ultimul an 15.000 bovine, dintre care vreo 3.500 vaci cu lapte, și aproape 45.000 de porci și 20.000 de oi. Dragalina fiind, cum se vede, un mare combinat agricol.

Dar dincolo de aceste cifre, pe pragul cărora s-ar putea toläni multe cuvinte mari, Ion Pleșa nu ascunde și o oarecare nemulțumire. Cifrele de mai sus însușmează în primul rînd activitatea celor două C.A.P.-uri și a celor două I.A.S.-uri de pe teritoriul comunei, în care lucrează vreo 2.000 de localnici. În cele 2.630 de gospodării țărănești din Dragalina n-au fost însă de numărât, în '82, decît 340 ține vaci și vreo 5.600 de oi. Pricina fiind, de bună seamă, nu alta decît experimentarea posibilității ca o comună să crească vite chiar dacă nu are izlaz. Dealtfel, nici nu s-ar putea susține că nu au fost obținute anumite rezultate în acest sens. În '81, cînd la Dragalina nu se găsea nici un metru pătrat de izlaz, oamenii au crescut, totuși, 100 de vaci. Ceea ce reprezintă, în sine, un fapt pozitiv, dar nu o experiență care să fi putut continua. Un an mai tîrziu, cînd comunei i s-a dat un izlaz de 40 de hectare, rezultatul s-a vădit de îndată. În fine, în urma demersurilor consiliului popular, comuna intră în acest an cu un izlaz de 140 de hectare, ceea ce va contribui, zice Ion Pleșa, la redresarea zootehniei din gospodăriile țărănilor de la Dragalina, fiindcă mîntea românilor cea de pe urmă se cuvine să fie cel puțin la înălțimea minții celei dintîi, care a prevăzut satului înființat aici un destin promițător, de „centru”, de oraș poate, dar un destin legat pentru todeauna de izvorul de bogăție al pămîntului.

Dezvoltarea unor activități industriale, construirea unei întreprinderi pentru mecanizarea agriculturii, de exemplu, sau a unei întreprinderi de producere a nutrețurilor combinate nu numai că nu s-a întors împotriva aceluia generos gînd de in-

ceput ci l-a continuat, după puterile unor vremi noi, și l-a făcut mai cuprinzător decît oricînd. Tot astfel, construirea citorvă blocuri cu apartamente destinate în primul rînd specialiștilor. Cum aflam de la Ion Bogdan, vicepreședinte al consiliului popular, comuna dispune în prezent de 54 de apartamente și ar mai avea încă 24, aproape terminate, dar nu le poate da în folosință și pe acestea din pricina faptului că mai este nevoie de un kilometru de canalizare iar un tronson de 300 de metri, la care un șantier din Călărași a lucrat anul trecut, se pare că va fi inutilizabil. Se aude că s-a modificat proiectul iar conductele instalate în '82 trebuie scoase și lucrarea refăcută. În urma acestei operațiuni, cei din Dragalina bagă de seamă că ei s-au ales, deocamdată, cu distrugerea a 500 metri de asfalt, ceea ce echivalează cu o pierdere de o jumătate de milion. Și de aici se poate înțelege că la Dragalina, comună care în urmă cu doi ani reușea să ocupe locul al 3-lea pe țară în întrecerea pentru înfrumusețarea și buna gospodărire a localităților, ar trebui știut, de către toți cei care țin să-i treacă hotarul, că între hotarele ei nu-i poligon de experimentare a unor proiecte și idei născute moarte. Posesorii unor astfel de idei ar face bine să și le pună lor înșile căpătîii, și pe banii lor, nu pe ai statului, nici pe ai comunei. Așa e drept, așa se cuvine după lege, la urma urmei, și avem motive întemeiate să credem că la Dragalina oamenii cumosc bine legile și vor să le ție încă și mai bine. Dovadă și dialogul pe care o sală de citeva sute de localnici l-a întreținut, cîteva ore, cu brigada „Orizont civic”, alcătuită din reprezentanți ai presei și ai procuraturii, judecătorei și miliției județene în după-amiaza zilei cînd am fost la Dragalina. „Am scotit, ne spunea Ion Pleșa, inițiatorul acestei acțiuni, că e bine ca oamenii să pună întrebări și să primească răspunsuri competente chiar aici, acasă, fără să mai fie nevoie ca ei să se ducă pînă la Călărași, să-și cheltuiască banii și să piardă o zi”. Într-adevăr, cei din Dragalina știu bine prețul timpului și asta spune, pe scurt, tot ce e mai important despre ei, despre istoria atît de scurtă dar atît de bogată a satului lor.

DUMITRU ELIADE

E trist să vezi curți pustii, neîncălzite de suflarea animalelor

Pe masa ultimei sesiuni a Consiliului popular al Puranilor au stat, ni se spune, destule probleme, această vatră teletormăneană, deși nu chiar foarte mare (4.700 de suflete, risipite în patru sate și vreo cîteva cătune, de fapt nu chiar cătune, ci niște crînguri de case, prea mici ca să fie trecute pe hărți), fiind, ca tot satul românesc, un loc „cu probleme”. Sînt probleme cu navetiștii, cu cei 1.200 de navetiști care sînt ai satului numai noaptea și care nu prea mai vor („nu mai pot”, zice ei, fiind osteniți de treburi industriale) și mai știe de viața obștii, de îndatoririle ei, deși drepturi în sat pretînd, și încă răspicat, bîndînd zdrăvăn cu pumnul în masa primăriei, cu proaspăt cîștigata și într-un anume fel înțeleasă „fermitate muncitorească”. Cei mai mulți nu mai țin o vîciță în bătaură și uneori, ce-i drept, nici n-au cum, căci îi însoțesc și nevestele la fabricile din Alexandria, dar protestează cînd, la aprovizionarea cu butelii de aragaz, înfițetate li se dă celor rămași ai satului. Înfițetate cu totul legitime, crede primăria Florența Vasile, fiindcă interesele primăriei și ale obștii cu ei se fac, cu cei încă nedeziplîți de brazdă, deși, pe de altă parte, zice ea, o îndoială totuși te cuprinde, adică stai și te întrebă dacă ai dreptul să-l „pedeșesti” pe un ins pentru faptul că s-a făcut muncitor. Mai sînt probleme și cu acele cătune stinghere, atît de stinghere că nici harta satului nu se mai ostenește să le cuprindă, cătune care, precum cel cu numele de Cocoșu, trebuie să dispară, să fie „dezafectate”, ca unele care „oricum mor singure”, fiind așezate „peste mină”, peste posibilitățile unor dotări economico-sociale, fiind luate mai mult de bătrîni, deci istovite și fără temeinicie de viitor. Numai că oamenii Cocosului nu prea se împacă cu gîndul că vatra lor va să dispară, prîvind o asemenea întimplare ca pe o „răzbunare” a nu știu cărui „tovarăș de consiliu” cărora ei, cocoloșii, nu-i sînt simpatici ori nu i-au făcut vreodată voie. Mai sînt probleme, și încă ce probleme! cu pregătirea campaniei primăverii, a noului an agricol, ce se vestește nu tocmai plin de făgăduințe în larma asta care numai iarnă nu se poate numi. E parcă un fel de anotimp fără granițe, în care nu știi dacă toamna s-a isprăvit ori se apropie primăvara, un anotimp ale cărui zile sînt o lungă lumină fumegătoare, adică amestecat cu un aer ud, din care însă nu izvorăște o picătură de apă pentru setea pămîntului. Anul asta va fi un an de mari încercări, 1.400 de hectare vor trebui să dea, conform planurilor, cîte 20.000 kg știuleți de porumb la hectar. În octombrie, pe un teren de vreo 150 de hectare aparținînd C.A.P. Purani s-au cules niste cifre apropiate (18.000 kg/ha), dar asta din ambiția unor cooperatori, a unor femei mai cu seamă, care au trudit cumplit zile și săptămîni în apele și noroaietele irigațiilor,

schimbîndu-și stralele de cinci-șase ori pe zi, dar izbîndînd. Cum va fi oare truda porumbului, în anul acesta care începe cu secetă? Mai sînt probleme și cu niste propuneri ale „masei alegătorilor”, propuneri mai vechi, reinnoite cu oarecare strănicie în glas la ultimele alegeri, propuneri care, nu din vina primăriei, sînt transferate spre rezolvare de la un an la altul. Este vorba de amenajarea unor trotuare și de renovarea unor fîntini, ce nu se pot face fiindcă (așa li se spune de la județ) nu e ciment. Mai sînt probleme și cu valorificarea resurselor naturale, vor să creeze o mică industrie cu impletituri de răchită, atît de bogată de-a lungul bălților ce albesc mari întinderi din cîmpia Puranilor, vor să facă și o ciupercărie, dar încă nu i-au găsit un „local adecvat”, și mai vor ca, în primăvara asta, să transforme drumurile comunei în culoare de plante medicinale. Drumurile astea, pînă nu demult, erau culoare detrandafiri și de stînjenei, de flori care, cînd zările primăverii abia începeau să se limpezească, dar cînd căldura încă nu provoca strălucirea vădului, își luau pe cont propriu, ca o compensație la monocromia cosmică, răspunderea de a inveselei anotimpul, ele fiind primele bucurii fierbinți evadate din lînțoliul de gheață al iernii, prima ofrandă a pămîntului negru și umed, dînd satului un aer de sărbătoare și inimilor o bătaie mai tinăra. Mulți, la cererea primăriei, au scos însă florile din fața caselor, înlocuindu-le cu cartofi, dar, pare-se, au făcut-o cam împotriva inimii. Cei ce s-au obișnuit cu cartofii vor rămîne, desigur, cu ei, dar ceilalți, cei cu inimile indoite, vor fi sfătuiți să cultive plante medicinale, găbenele, de pildă, care tot flori sînt, chiar dacă nu tot atît de exuberante ca trandafirii. Și, în sfîrșit, de fapt în primul rînd, mai sînt probleme cu zootehnia.

Cele două C.A.P.-uri din Purani, cel din satul de reședință și cel din satul Siliștea, au vreo 2.200 bovine, din care 1.100 vaci cu lapte. La C.A.P. Purani, 35 de vaci au și fătat în acest ianuarie, unele cîte doi-viței, se anunță un „an zootehnic” bun. Sigur, mai sînt și aici „probleme”, una e cea a sporirii numărului de vaci cu lapte, prin sacrificarea fatală, firească a celor sterpe, ca exemplarelor rîu conformate, care numai mîncîcă, fără să dea nimic. Trebuie, e limpede, să se scape de o astfel de povară, dar întrebarea e „cum?”, căci legea nu-ți dă voie să micșorezi șeptelul, iar legea asta își are și ea chichița sau rostul ei. Ea îți fortează mina, adică te obligă ca, pînă frînd șeptelul, ba chiar sporindu-l, să găsești soluția înlocuirii sterpelor cu vaci productive. C.A.P.-ul Purani stă la acest capitol cel mai bine. Vacile lui au dat anul trecut cîte 2.800 litri de lapte, anul ăsta sînt „planificate” pentru 3.500. Mai prost se stă în gospodăriile populației, care-s în număr de vreo 2.000, dar care n-au la un loc nici 240 de vaci cu lapte. Anul trecut s-au predat statului doar 1.100 hectolitri, planul fiind de 1.550. Cel puțin 270 de gospodării, după cum au stabilit „în teren” primăria și primăria, ar putea crește vaci, capre sau oi, dar n-o fac. E și trist, mai zice femeia din fața noastră, să vezi atitea ogrăzi pustii și reci, neîncălzite de suflarea animalelor și de sunete de tîlîngi. Ea, primăria, ca și ceilalți lucrători ai consiliului, a bătut la toate aceste porți, a stat de vorbă cu gospodarii, cu bătrîni, în primul rînd, fiindcă ei țin casele de cînd cu moda navetii, și, s-ar părea, ceva s-a cîntit, niste mai vechi amintiri din vremile cînd ulițele Puranilor albeau în amurguri de revărsarea talazelor de cirezi și turme s-au întors în inimile ce se răciseră. Cinci gospodari, pe numele lor Dumitru Gogoșe, Petre Culea, Gheorghe Dinu, Ieremia Feleagă și Bran Istrati (ultimul, pensionar de stat, n-a mai dat jarbă la vite de pe vremea cînd era copil), și-au cumpărat, în acest ianuarie, bivolițe și vaci. Consiliul are 218 hectare de pășune (izlaz), cu care poate împlini cît de cît cererile crescătorilor de animale. Totul este ca oamenii, care altmînteri sînt niște buni gospodari, să-și ridice în curți frumoase curți, lucrate ca niste peluze britanice, cu alei de asfalt nu mai largi decît să treci pe ele fără să calci pe-alături, restul fiind cultivat cu legume și niște staul, pe care să nu le lase deserte. „Sat cu probleme”, ca orice sat românesc. Și, ca orice sat românesc, cu ambiții de toată lauda, multe din ele în curs de împlinire. Sat care încă n-a spus tot ce are de spus, sat la a cărui biografie încă se mai lucrează, sat în care civilizația a pătruns sub complexe, adesea copleșitoare înfățișări, sat despre ale cărui împliniri pe multiple planuri (arhitectonice, edilitare, social-culturale) vom vorbi, poate, cu un alt prilej. Notăm acum în încheiere, numai un fapt. Și anume acela că ne aflăm într-un sat care se întîrește, cum se zice, singur, nedatorînd nimănui nici un leu, cu acel orgoliu de gospodari care nu suferă ca vreun oarecare să-i intre în curte și să-l someze să facă bine să-și achite datoritiile neplătite. C.A.P.-ul din Purani a încheiat socotelile lui '82 cu 3 milioane de lei în cont, cel din Siliștea cu 2. Consiliul popular are și el un milion al lui, cu care așteaptă, printre altele, ciment pentru trotuare și pentru fîntini.

E o iarnă ciudată, omătul nu-i „mare”, cum cer colindele, ba chiar nu-l deloc, dar anul se arată cu semne bune.

ILIE PURCARU

Există oameni care se zbat, mai mult decât alții, să-i înmulțească țării șansele de progres. Cum îi ajutăm?

E nevoie de o schimbare de mentalitate, nu de tehnologie

Scriam într-un mai vechi articol consacrat inventatorului Petre Buleci că ideile sale au trecut din coloanele revistei „Flacăra” în cele ale unor publicații de specialitate. Ne refeream la Sinteza raportului de cercetare pe anul 1982, întocmit la Centrul de cercetări sociale de pe lângă Universitatea din București, de către un colectiv de metodologie a studiilor asupra viitorului și dezvoltării, care și-a intitulat lucrarea: „Impactul dezvoltării științei și tehnologiei asupra progresului științific, tehnic, social și economic”; e o lucrare cu o privire mai aplicată asupra consecințelor dezvoltării tehnologice din domeniile informaticii și a surselor regenerabile de energie, din care facem câteva succinte extrase:

„Utilizând materiale și forță de muncă locale, apropiindu-se mai mult decât primele (metode - n.n.) de spiritul tehnologiei adecvate, proiectele ing. Petre Buleci de la S.N.B. elimină o parte din dezavantajele anterioare (și discutate aici) la variantele anterioare: instalația este complet subterană, sint eliminate parte din elementele metalice, inclusiv dispozitivul de agitare a substanței ca și clopotul flotant al metantancului etc.” (pag. 162); „Un al doilea caz (primul era al ing. Ion Niculescu, de la serviciul tehnic al C.P.J. Argeș, n.n.) îl reprezintă rezultatul cercetărilor practice efectuate pe cont propriu de către ing. Petre Buleci, care define, la ora actuală, un «pachet» de circa 250 de soluții posibile de mixaj între materialele fermentabile disponibile în orice context (gospodărie individuală). Au fost măsurate capacitățile energetice ale vrejurilor de cartofi, păstăilor de fasole, ale stufului, pentru a rămâne doar în sfera vegetală. Extensia unghiului de vedere din sfera deșeurilor animale este o necesitate impusă de însăși tehnologia ca atare, tehnologia fermentației metanice a biomasei” (pag. 164); „Cea mai adecvată soluție tehnică pare a fi cea promovată de ing. P. Buleci, de la S.N.B. Această variantă are drept punct de plecare ideea de realizare autonomă și apelează la materiale de construcție mai ușor accesibile, din sursele locale. În plus, procedurile de exploatare a instalației sint mai simple” (pag. 183); „Este în curs de acreditare pe plan internațional ideea că modelul chinez (de care se apropie varianta ing. P. Buleci) se pretează cel mai bine acestui tip de utilizări (gospodării individuale în mediul rural, n.n.), însă discuția rămâne deschisă” (pag. 184).

Aceste aprecieri, aparținând unor cercetători avizați și destinate informării unor înalte foruri din țara noastră, ne-au îndreptățit să ne adresăm I.C.P.E.A.R.-ului, institut cu care M.A.I.A. a încheiat un contract privind parametrii și funcționarea stației de biogaz de la I.S.C.I.P. Brăila, construită după planurile inginerului Petre Buleci.

Aci am constatat, cu plăcere, că atât tovarăsa Elisabeta Leonte, șefa laboratorului biologic și secretară a B.O.B., cit și ing. Emil Dumitrescu, șef de laborator, privesc cu interes și simpatie cercetările inginerului brăilean, ba chiar cu un fair-play (ce bine dacă și alții ar proceda la fel!), care-i face să afirme că, pînă acum, și cu excepția propriei instalații proiectate la I.C.P.E.A.R. și aflată în stadiul de pilot, singura stație de biogaz pe care dinșii au văzut-o funcționând în toată țara este cea realizată de Buleci! Concluziile la care au ajuns cercetătorii de la I.C.P.E.A.R. sint pozitive și nu vom reproduce decât o mică parte (esențială): „Din analiza datelor experimentale obținute rezultă că decideratele avute în vedere la construcția instalației au fost îndeplinite, după cum urmează: a) Instalația a funcționat o perioadă de timp semnificativă (15 luni) fără a fi nevoie de supraveghere sau intervenție calificată în procesul tehnologic; b) Instalația a funcționat fără agitare mecanică, amestecul realizându-se prin variația zilnică a nivelului materialului din digester, datorată utilizării intermitente a biogazului precum și formei planșeului digesterului”.

În continuare, se fac și observații critice, se propun unele soluții de îmbunătățire, care pot fi utile, desigur, în măsura în care autorul și le însușește. Numai că Petre Buleci, așa cum aveam să aflăm, nu este ținut la curent cu ceea ce se întâmplă cu propria sa instalație! Așa, de pildă, deși este acuzat că nu a prezentat proiect, am constatat că I.C.P.E.A.R. ar fi putut, în cadrul aceluiași contract încheiat cu M.A.I.A., să realizeze și proiectul, dar diferența de 50 de mii de lei ce trebuia achitată de beneficiar a fost considerată exagerată ori chiar inutilă, pentru că numai refuzându-se poate susține acum că instalația de la Brăila nu are proiect de execuție și deci nu poate fi omologată! Clar? Clar!

— Ce mai aveți de spus, tovarășe ingi-

ner Petre Buleci, acum, cînd ați văzut, la noi, la „Flacăra”, concluziile celor care au supravegheat funcționarea stației și parametrii săi?

— Mulțumesc, în continuare, redacției pentru sprijinul pe care mi-l oferă, cu o bună credință pe care nu vreau s-o las descoperită... Aștept, totuși, un răspuns oficial din partea M.A.I.A., privind stația 5 X 3 M.P.B. 1000, pe baza rezultatelor obținute de I.C.P.E.A.R. și un alt răspuns din partea C.N.S.T.-ului, căruia i-am adresat o scrisoare în primăvară; o copie după lucrarea I.C.P.E.A.R., care a costat cu mult mai mult decât întreaga instalație de la I.S.C.I.P. Brăila, fără a aduce, după părerea mea, nimic nou, în afară de ceea ce știam. Pentru mine important este faptul că aceste concluzii (din care mi-ați arătat o parte) confirmă datele din fișa tehnică întocmită anterior și prezentată cu prilejul simpozionului de la Slatina din 1981. Nu este cazul să angajez în coloanele revistei dumneavoastră o polemică tehnică, dar pot spune că observațiile menționate îmi arată că încă nu s-a înțeles exact ce aduce nou instalația aflată în discuție. Mă voi mărgini să afirm că modelul M.P.B. 200, „testat” de I.C.P.E.A.R., ar merge foarte bine la brutăriile de la țară sau la cantine și blocuri locuite de 8 familii, aducînd mari economii de combustibili.

— Exemplul lui Ilie Răucui, din Palazu Mare, n-a avut nici un ecou?

— Dimpotrivă! Unii medici veterinari și ingineri zootehniști, de la câteva mari complexe, mi s-au și adresat cu cereri diverse, ca și cîteva președinți de C.A.P. De la Pecineaga, județul Constanța, s-a deplasat la Mangalia o veritabilă delegație, cu intenția de a se convinge că ceea ce a scris „Flacăra” despre Ilie Răucui este adevărat. Acum ei așteaptă aprobările forurilor județene, pentru a porni la treabă. Chiar și colegi din șantierul naval de aici vor să-și construiască instalații dacă vor primi autorizația de construcție. De la Universitatea din Craiova s-au anunțat vizitatori, ca și de la unități militare din județ. Pînă una alta, la Ilie Răucui în seră au apărut salata verde, ridichile și alte legume. În prezent, experimentez cultivarea ciupercilor pe un compost fermentat anaerob și cu obținere de biogaz. E vorba de o schimbare de mentalitate, ca să nu zic de tehnologie: în loc să recur la un element energofag, îl înlocuiesc cu unul care eliberează energie. Din care cauză mă aștept iarăși să înfrunt o mare rezistență, ceea ce nu va schimba gustul ciupercilor care se vor produce la Neptun cit de curînd. Solicitări am mai primit de la Corvasna și Slobozia, pe linia consiliilor populare ale respectivelor județe. I-am rugat să vină cu un specialist în agricultură și cu un factor politic din județ, pentru ca împreună să poată lua decizii, chiar la fața locului. Sint însă foarte interesat de posibilul experiment de la Pecineaga, unde, pe lângă partea „oficială”, pregătesc un plan destinat unui număr de 100 de familii.

— Dintre cei amintiți în trecutul articol, a fost vreunul care să fi luat legătura cu dumneavoastră?

— Timpul nu-i încă pierdut... Cel puțin nu în totalitate, ci numai în mare parte...

EMANUEL VALERIU

Nu doar hărnicia albinelor produce miere

La prima vedere ar putea părea stranie și neavenită ideea de a scrie acum, în miezul iernii, despre albine și despre un „păstor” de albine. Proverbul românesc: „Fă-ți iarna car, iar vara sanie” ascunde multă înțelepciune și nu este numai el „salvatorul” reportajului de față. Înălțătoare este, în acest context vorbind, tradiția noastră multiseculară de cunoaștere întru cele ale albinelor și buni și recunoscuți crescători de albine. Apoi, orice om, cit de cit cunoașcător întru cele ale gospodăriei și stupăritului, își dă limpede seama că de felul cum se asigură iernatul albinelor depinde sănătatea familiilor lor, dar și „baza” viitoarei recolte de miere pentru ora marelui cules se pregătește tot acum. De asemenea se știe că mierea este un produs natural indispensabil organismului uman, ea „purifică” trupul omului și-l potențează vitaminic. Nu în ultimă instanță, mierea este aur curat, valută forte; de altminteri, ea aduce frumoase venituri valutare țării noastre. Sint suficiente dovezile de-a ne fi oprit de astă dată la un apicultor? Credem că da.

Mai sint și alte citeva mobiluri ale întreprinderii noastre. Conferința Națională a P.C.R. și recenta plenară lărgită a Consiliului Național al Agriculturii au acordat, după cum se știe, un rol de primă însemnătate zootehnică, a cărei dezvoltare face obiectul unui complex Program național.

În acest context s-a arătat, pe bună dreptate, că trebuie să sporească numărul familiilor de albine și să crească producțiile apicole: miere, polen, nectar, propolis etc. (Nu este de neglijat nici rolul albinelor în polenizarea plantelor agricole antomofile, iar ocrotirea albinelor în timpul stropirilor chimice este legiferată.) Acestea (și altele) au fost îndemnul care ne-au făcut să ne abatem pașii spre casa apicultorului Teodor Pinte, din Solduba, număr de casă 132, comuna Homoroadă, județul Satu Mare. Teodor Pinte este însă și un bun gospodăru, un bun cetățean și un bun patriot. Ca tot țărănul român, se pricepe și la gospodărie, dar și la politică. Nici n-am simțit cum au trecut cele șapte ore de conversație bogată în felurite învățăminte. Dinsul găsește ideile președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a gândi „cu propriul cap, în orice împrejurare”, ca și pe acelea privitoare la posibilitatea creșterii unui număr nelimitat de animale, ca de bun augur și venite la timp. E adevărat, ne spune Teodor Pinte, într-un timp relativ scurt agricultura noastră a cunoscut o frumoasă dezvoltare, dar este la fel de adevărat că — așa cum arată — tovarășul Nicolae Ceaușescu — mai sint încă multe de făcut în agricultura noastră și, în special, în zootehnie. Este bine, adaugă gazda, că s-a lichidat tendința păgubitoare de subapreciere a agriculturii, manifestată în perioada anterioară, și este iar bine că problemele majore ale agriculturii noastre cooperatiste, de stat și din zonele ne-cooperativizate se află tot mai des pe ordinea de zi a preocupărilor de la toate nivelele.

...Privesc casa și împrejurimile casei acestui om care bate cu virsta la 70 de ani și care are în spate circa 27 de ani de stupărit. Dar și de gospodărie strașnică. De profesie este tehnician auto, dar, vechi om al pămîntului, s-a întors pînă la urmă la pămînt, la rosturile creșterii albinelor și a „orătânilor” de pe lângă casă. Casa și împrejurimile ei par desprinse dintr-o imagine de Disneyland. Acest loc este împințit cu stupi supraetajați (5-7 etaje) cum în puține locuri în țară am văzut. Sint stupa din familia „verticală” de origine americană, botezată LANGSTROTH, probabil după numele descoperitorului. Numai că „etajele” sale Teodor Pinte și le-a făcut singur, și încă din vremea cînd nu auzise de denumirea asta întortochiată. De altminteri, tot felul de alte instalații fotografice și-a durat omul acesta pe lângă casă. Inovații simple, dar strict utile. Lucra, cînd l-am vizitat, la un dispozitiv de însîrmare a ramelor pe role; îi aparțin și un colector polen cu manevrare glisantă, de mare capacitate, un hrănitor tavă nemetalic, un cîntar de control etc. El predă anual statului — de reținut, numai statului, nevinzînd ca destul alții, mierea la suprapret, pe piața neagră — circa 1.500-4.000 kg de miere. Nici anul acesta n-a fost cu nimic mai prejos. Teodor Pinte este însă un om dintr-o bucată. Vorbește așa cum gîndește. Și bine face, intrucît gîndește gospodărește. Cînd A.C.A. Satu Mare nu i-a preluat 1.500 kg de miere pe temeiul că este din zahăr, a predat-o tot la stat, la Baia Mare, unde i s-a recepționat miere curată de salcim. Cînd a fost omis de la medalieri pe temeiul că „prea multe medalii ați primit în ultimii ani”, iar nu s-a supărat. Mai corect spus, s-a supărat, dar i-a trecut repede. Sint multe de făcut în viață, zice el, mai importante decît să umbli după decorații. Omul nostru citește mult și este abonat la un teanc de reviste.

Așa se și explică, de fapt, că Teodor Pinte n-a abandonat lupta acerbă cu indolența și suficiența și nici în criză de elan nu este, ca alții.

Desigur că se mai găsec cite unii care zic: „Ce se bagă avocatul Codrului?! Mai bine și-ar vedea el de «fetițele» sale!” (Așa le spune el albinelor, așa le alintă: „fetițele mele”). Teodor Pinte se bucură însă de dragostea și prețuirea sătenilor săi. Cuvinte de apreciere am auzit și din gura primarului Anton Pop, care n-a uitat, la urma urmei, să ne spună că trebuie să știi cum să lucrezi cu Teodor Pinte. Dealtfel, toți oamenii cu o brumă de personalitate sint „dificali” pînă la urmă, dac-ar fi s-o luăm așa.

...Nu se poate să nu revenim cu discuțiile noastre la treburile obștei, la treburile țării. Aveți dreptate este bine, este foarte bine, Teodor Pinte, că acum se spune și se știe exact locul și rolul agriculturii, al țărânilor noastre, în dezvoltarea economică, socială și politică a României noastre. La baza acestor teze și concepte stă fondul de aur al gîndirii revoluționare, al operei tovarășului Nicolae Ceaușescu. Vom face publică dorința dumneavoastră de a ura secretarului general al partidului, în acest ianuarie aniversar, multă sănătate și putere de muncă, ani mulți și fericiri la cirna țării! Măsurile și inițiativele dezvoltate creator în perspectiva celor trei ani care au rămas din cincinal sint de bun augur pentru soarta agriculturii noastre, a țărânilor noștri.

...Iată de ce găsec cu cale să spun că n-am greșit defel că m-am oprit la numărul de casă 132 din Solduba, acum, în toila iernii...

DORIN SALAJAN

Despre o casă în care ideile să se simtă la ele acasă

— Dumneavoastră, tovarășe inginer Alexandru Forje, ziceți să discutăm despre ceea ce numiți a fi „lungul drum de la invenție la produs industrial” iar eu zisesem să vorbim despre ce-a însemnat anul '82 pentru un inventator pe care-l cunoașteți bine, se numește Alexandru Forje. S-ar putea să ajungem la concluzia că vrem să vorbim, de fapt, despre unul și același lucru.

— '82 a fost anul cel mai bogat din întreaga mea activitate de inginer și inventator. În cursul lui a fost asimilată în producție la întreprinderea de contactoare din Buzău „Instalația de tratamente termice cu încălzire prin rezistori și comandă program”, urmind ca primele exemplare să fie destinate lucrărilor de montaj de la prima centrală electrică nucleară românească. Pînă în prezent au fost executate ori sint în curs de executare, cu comandă fermă, 21 de instalații. Dacă ar fi fost aduse din import, una singură ar fi costat 253.000 mărci vest-germane. Altfel spus, am reușit să aducem o economie de 2 milioane și jumătate dolari S.U.A.

— Cite instalații de acest fel sint necesare economiei naționale?

— Cîteva sufe, avînd în vedere că ea poate înlocui actuala modalitate de tratamente termice ale pieselor mari, sudate, care în prezent se execută în mari cuptoare electrice sau prin încălzire cu gaz. Nu este greu să ne imaginăm ce economie de energie se poate obține executînd tratarea termică a unui vas de chimie de 300 de tone, de exemplu. În loc să fie integral încălzit într-un cuptor, operația se poate realiza doar pe o porțiune limitată a vasului, care poate să se rezume la a suta parte din cantitatea de metal din care e alcătuit vasul. Experimentul s-a făcut cu bune rezultate, de patru ori, la termocentralele Rovinari și Turceni, pe expandoare de pornire, vase de 70 de tone, la care au fost remediate local suduri, reducîndu-se indisponibilitatea unor mari instalații energetice. Dar succesul instalației despre care vorbesc se datorează și unei conjuncturi favorabile. Pur și simplu nu s-a mai dat valută. Astfel, se știe, multe acte de creație tehnică nu ajung să fie brevetate fiindcă multe întreprinderi nu prea se îndeamnă să devină „titulari de invenție”. Ar trebui discutat despre felul cum întreprinderile industriale gîndesc generațiile viitoare de produse și pot anticipa că o asemenea anchetă ar releva multe aspecte negative. Exemplele sint prin preajma noastră.

— Un exemplu, așadar.

— Împreună cu un colectiv de la Universitatea din Brașov am realizat o instalație pentru determinarea comportării la fluaj a metalelor, în special a oțelurilor puternic solicitate, în condiții de temperatură și presiune constantă. Prototipul a fost realizat și experimentat și cu toate că se știa de existența lui s-a continuat să se achiziționeze instalații pe valută vest. Costul uneia fiind de peste 2 milioane, pe cînd costul unei instalații românești nu trece de 500.000 de lei și ea este alcătuită numai din elemente ce se găsec în țară. Iată, în acest caz de 5 ani puteam renunța la import! În ce ne privește, acest răspund n-a trecut fără folos deoarece, iată, chiar în '82 am brevetat alte trei invenții care sint, dacă vreți, perfecționări ale ideii de bază, dar cel puțin una dintre ele este ceea ce se cheamă o „invenție de principiu”, de concept.

— Există opinii care susțin, pe bună dreptate, că inventatorul este dator să lupte pentru impunerea ideilor lui. Dar tot atât de îndreptățită ar fi și opinia că într-o societate care știe să-și dozeze eforturile un inventator nu trebuie pus în situația de a se lupta cu alții, ci în primul rînd cu el însuși, pentru perfecționarea propriilor idei.

— De acord. Dar cum? Eu aș spune că este foarte necesar ca mult visata Asociație a inventatorilor să devină un fapt real. Mă gîndesc de fapt la o Casă a inventatorului, care să adaptească și să apere marile idei de care, în orice caz, pe acest pămînt fierbinte al Țării Românești nu ducem lipsă. Mă gîndesc de asemenea la niște ateliere în care propunerile de invenții să fie transpuse în modele experimentale și verificate. Implementarea lor în producție ar putea fi făcută astfel mai ușor, fiindcă una este să prezinți unui eventual beneficiar obiectul realizat, și alta este să prezinți doar niște desene pe hîrtie. Nu mă îndoiesc că se vor găsi pasionați care să vrea să-și suflece minecele și să pornească la lucru, neprecupețind ore din zi și din noapte, din timpul liber sau din concedii. Și nu am nici o îndoială că în mințile oamenilor noștri există idei care, materializate, ar putea să aducă țării echivalentul a zeci de miliarde de dolari.

DUMITRU ELIADE

PROZA

Ingerii chilugii

Cu **Ingerii chilugii** (Editura „Albatros” 1982) Dan Verona devine poet-prozator, categorie de truditatori ai cuvintului destul de numeroasă la noi, cu rezultate nu de puține ori valoroase. Cartea se înscrisie într-un anume gen de literatură, cultivată cu precădere la sfârșitul secolului trecut, dar ancorarea lucrării sale în bogata bibliografie a cazului nu e decît o chestiune de tipologie. Nota proprie, „inconfundabilă”, cum s-a spus, provine

din stil, din incidența personajului cu viața, rezumată literar. Copilăria și adolescența, derulate în mediul unor comunități speciale (orfelinatul și internatul unui liceu din micul oraș în care se petrece acțiunea) îl aduc pe Papillon (numele eroului provine dintr-un amănunt vestimentar) la un moment al adevărului, cînd se decide să scrie romanul pe care noi îl citim laolaltă cu o amplificată digresiune confesivă. Acest lucru cititorul îl află în ultima parte a romanului, anume că istorisirea evenimentelor constituie subiectul, în timp ce confesiunea, care absoarbe materia epică, nuanțează autenticul printr-un spor de „trăire” acolo unde intimplarea pură ar putea aluneca exagerat de mult în anecdotică. Proza lui Dan Verona este totodată una de observație, autorul deținînd secretul dozajului nuanțelor și a conturării imaginii din doar câteva cuvinte.

Primele 150 de pagini sînt scrise cu o participare sufletească intensă, neacoperită nici de nostalgia, nici de ironia pe care autorul le arborează. Orfelinatul din a cărui eterogenă familie face parte se numește Paradisul. Malțiozitatea are aparența tuturor fețelor cuvintului, atît proprii cit și figurate, căci pentru cei cușei în anii cumplitei secete de prin trenuri, gări și cine mai știe, locul unde pescuirea unui cartof din castroanele de aluminiu era un eveniment, devenise totuși un paradis. Pe de altă parte, denumirea este profund ironică (denominația se articulează pe acest principiu, paradisul fiind populat nu numai de ingeri chilugii, ci și de bătrînii Adam și Eva) și vizează un mic infern, cu legi amintind asprimea cazonă, cu atît mai dure cu cît „disciplina”, instaurată aproape bestial, se împletea cu bunul plac al colegilor mai mari, indivizii fără vreo idee despre educație, morală și viață în general, eroii din cel mai inflexibil oțel uman. Existența Paradisului se întemeiază pe o evoluție ciclică. Solarienii, denumirea generică a membrilor orfelinatului, sînt mai întil novici („bibani”), asupra lor apăsînd, dureros, orgoliul celor mai mari, trec mai apoi într-un intermediar cu libertăți nesperat de mari („fluturi”) pentru a deveni în cele din urmă „generali”, satrapi, stăpîni absoluți pe viață și chiar hrana „bibanilor”. Singurul element intangibil în acest teritoriu considerat a fi un paradis este capacitatea de iluziune și visare, care păstrează nealterată zona cea mai sensibilă a sufletului omesc: „Pentru cei din Paradis mama era un lucru sfînt, cu toate că mulți n-au avut ocazia să adreseze cuiva cuvîntul ăsta... Dar își imaginau. Aveau o imaginație formidabilă pe care nimeni nu le-o putea interzice”.

Cum vîrsta biologică e firul cărții, Paradisul e înlocuit cu Oena veselă, internatul în care Papillon își continuă existența ca licean. Același limbaj colorat — există o plăcere evidentă a prozatorului de a ne oferi, în limbaj frust, argoul vieții de internat — surprinde acum adolescența eroului, notei grave, profunde fiindu-i preferate cea umoristic-caricaturală. Narațiunea ia mai mult întorsătura fabulei, nu fără evadări în eul sensibil (sentimentul iubirii de care personajul, ca orfan, a fost frustrat se realizează printr-o interesantă simbolică), din țesătura primelor pagini subzistînd ideea „îmblinzirii” individului prin solidaritate.

Proză de tip confesiv, scrisă la persoana I, cu irizări spre diafanul lumii de vis care înfloresc atît de frumos în sufletul tuturor orfanilor de pe pămînt, dublat de o remarcabilă și fină putere de observație folosită mai ales la caracterizarea unor momente și a unor personaje, **Ingerii chilugii** este un roman demn de toată atenția.

LUCIAN CHIȘU

FILM

Calitatea adversarului

Vitele mor de sete. Fermierii sînt disperati. Ca să duci vitele la piriul unui fermier norocos, te costă 200 de dolari. O avere. Regizorul Delmar Daves și-a ales și setting-ul, și tema, și eroii urmînd clișeuul western-urilor. Dar din miștile sale și ale celor doi actori, Glenn Ford și Van Heflin, a ieșit un film mare: „Trenul de trei și zece spre Yuma”.

Ford joacă rolul ingrat al unui șef de bandă care ucide un vizitîu. Martor al crimei a fost și Van cu cei doi băieți ai săi. „Tată, a întrebă cutremurat unul, de ce nu intervii?” Răspunsul: „Ca să mă omoare și pe mine?” Să ținem minte acest schimb de cuvinte.

Alarma odată declanșată, printre cei chemați de șerif sub comanda sa se află și Van. Pentru bani. „200 dolari, spune șeriful, dacă participi la urmărirea”. Va fi o luptă grea. Miza ființului crește galopant. Deci eroul negativ este un tip de mare forță. Cine-i eroul pozitiv? Din intimplare, tocmai Van este însărcinat să-l păzească pînă cînd sosește trenul de 3 și 10 ca să-l ducă la închisoarea din Yuma. Acolo, în micul hotel, se va consuma aproape întreg filmul. Dar citeva clipe trebuie să zăbovim asupra altei scene: șeful bandei, Ford, este gazduit (în drum spre gară) în casa lui Van. Ford e plăcut impresionat de familia lui Van. De sărăcia acestuia, mai ales „de cînd cu seceta asta”. O undă lirică (bine strunită) stîrnește în Ford nostalgia unei familii, a copiilor, a bucuriilor conjugale. Ochiul său vede eternul feminin acolo unde soțul nu mai vedea de mult. Poezia aspră a nostalgiei acestui bandit (fals-bandit, crima fusese săvîrșită din vina vizitîului) este de cea mai bună calitate. Van simte încolțind în el gelozia. „Asta, pare el a gîndi, vede în soția mea, în copiii mei ceea ce nu mai știu să vad de mult. Asta vede farmecul vieții”.

Deci, Ford e în hotel. Acolo vor aștepta trenul. Unul cite unul, aflînd că o ceată mare de oameni vin să-l elibereze pe temutul lor șef se retrag.

Ford încearcă să-l mituiască pe păzitorul său cu 10 000 de dolari. Van îl roagă să tacă un timp, căci suma l-a năucit, numai și auzind-o. Mai ales că a recunoscut că se află acolo pentru bani. Și aici e marea miză a filmului: din mercenar al acestei înfruntări, Van, singurul care venise pentru bani, va rămîne. Refuzînd mîta. Uimindu-l. Singur, părăsit de toți, Van rămîne totuși curat, mai departe în post, în role, cum spun psihologii. Un roic risant (e singur contra a 10), profund străin firii lui circotașe, a faceriste. Ford, calm, demn, admirînd sincer pe paznicul său, îi ridică acestuia involuntar statutul; îl face mare. Eroul negativ îi dă statură micului erou de pînă atunci, de fapt falsului erou, căci o făcea declarat pentru „un puun de dolari”, ca să plătească accesul la un jgheab cu apă. Ce-l spune Ford de se intimplă această mutație în micul fermier? Ce gîndește acest Ford de-l modifică pe celălalt „fundamental, incit își spui că, de aici încolo, Van va fi alt bărbat, și nu doar „un bărbat care a dus un tip la închisoare”?

Îi impune ea model uman. Ford e generos, e capabil să vadă frumusețe și bucurie de viață acolo unde el nu mai vedea sau nu știuse să vadă. Șeful bandei va fi pentru citeva ore marele, tiranicul (deși nu e tiranic de loc, dimpotrivă, ironic, calm, detașat). Profesor de existență al acestui banal fermier fricos și obosit care nu mai știe să vadă cit e de nobilă, de frumoasă soția lui, cit de candidi îi sînt băieții. „Să am doi băieți ca dumneata și să călăresc dimineața cu ei” murmură Ford și fermierul tace, cu privirea ațintită asupra lui, derutat. Sau: „să știu că în fiecare noapte stau alături de o astfel de femeie” și în vorbele lui e o imensă, imperioasă poftă de viață, de cavalerism. Nimic din toate acestea la fermierul nostru sîcît de calcule mărunte, de vite insetate. Cum să mai primească mîta, chiar și 10 000, acum, cînd i s-a arătat (involuntar) inferioritatea lui umană? (Din acest punct de vedere, Ford a fost inabil. și ne cucerește încă o dată valoarea sa umană). Dacă ar primi mîta, Van și-ar da încă o dată definiția de om mărunț. Broboane de sudoare acoperă fața sărmanului paznic, obligat pentru citeva ore să-l asculte umilit pe acest aspru poet al vieții, ascuns în haina accidentală de terorist. O avere sau... demnitatea? Terorizantă alegere. Și Van alege, spre lauda lui, demnitatea. Răspătîndu-i noblețea (deși e de dată cam recentă), Ford nu va profita de un incident în gară cînd ar fi putut să se salveze și respectîndu-și promisiunea urcă în tren, alături de paznicul său. Parcă mîndru că a încăput pe mîna unui astfel de bărbat, Ford e senin. Și nu putea fi altfel. Cine știe în ce constă bucuria de a trăi, știe și să piardă frumos. Face parte din regula jocului.

MIRCEA SÂNDULESCU

PROZA

Frica de duminică

Atunci cînd un poet, mai ales de notorietate și de vadit talent, se produce — așa, pe negîndite — și în proză, ba de-a dreptul în roman, lucrul nu poate să nu surprindă. Cîm ne surprinde Liviu Călin, care tocmai a debutat în genul proteic, la Editura Eminescu, prin cartea sa din urmă, intitulată **Frica de duminică**.

Insolitul titlu al romanului său — îi previn pe cititori — nu are o semnificație deosebită. Este vorba de indispoziția, dusă pînă la fobie, a unui personaj de aici, prăvăl, sorul universitar Dinu Oroveanu, în fața duminicilor pe care ar urma să le petreacă acasă, claustrat în cabinetul lui de lucru.

Nu ne putem îngădui să zăbovim îndelung asupra romanului lui Liviu Călin, dar citeva observații ni se impun totuși: prima dintre ele fiind capacitatea de cuprindere a autorului. Care explorează o perioadă relativ întinsă și mai ales cardinală a societății românești dinainte și de după ultimul război, cu implicații social-politice de prim ordin, ce au condus la restructurări cruciale în viața noastră. Intreprindere dificilă, în care prozatorul este servit excepțional de largă cunoaștere a epocii, ca și de o solidă cultură, de dezinvolture a care se mișcă în curentele de idei, pe tărîmul disciplinelor sociale, al artelor de confluență, filozofie, istorie, arhitectură, literatură etc.

Fiindcă, dacă **Frica de duminică** nu este o narațiune rotund arhitecturată, asamblată — chiar suferă adesea de disproporții epice nu prea justificative — ea cîștigă în schimb tocmai prin asemenea „evadări”, scapări de sub control; cîștigă în profunzimea explorării epocii, a aprofundării destinelor. Destine creionate întotdeauna esențial, cu nerv, definitiv. Romanul lui Liviu Călin constituindu-se într-o demnă de reținut cronică de familie, ai cărei protagoniști sînt urmăriți de-a lungul mai multor generații. O virtute a prozatorului fiind aceea de a-și proiecta eroii balzacian-călinescian, dar nu o dată și la temperatura camil-petresciană, ce le sporește dramatismul avaturilor, trăirii, făcînd din ei realități de suflet memorabile. Perspectivă din care aș aminti mai multe personaje ale acestui dens roman-fișier, adevărată colecție de „fiziologii”. Printre acestea „Seniorul”, dr. Theo Gulian, construit retrospectiv, în oglinzile paralele ale membrilor clanului Simian. Personaj coborît parcă din lumea „Bietului Ioanide” și a „Scrinului negru”, ca și Alexandru Simian însuși, nu mai puțin călinescian proiectat. Apoi Eleonora, consoarta apatică a șefului clanului din Rîmnicu Vilcea, a cărei platitudine îl împinge pe acesta din urmă într-o ioanidescă aventură amoroasă cu tînăra poloneză Karolina, refugiată la noi în 1939, spectacol de inteligență, feminitate și vitalitate totodată.

L-am lăsat la urmă pe tînărul Sorin Magheru, trăsătură de unire între membrii ramificatului clan al Simienilor din Rîmnicu Vilcea și București, ca și între cele două „epoci” ale cărții, între lumea veche și cea nouă, una seniorială dar și pestrîită, crepusculară, și cealaltă născîndu-se în fireștile dureri ale facerii după instăpînirea, la noi, a noilor orizonturi sociale. Capitol de „Bildungsroman” în **Frica de duminică**, poate de sugestii autobiografice. Fiul colonelului Magheru și nepotul Simienilor conturîndu-se tocmai în confruntarea dintre cele două lumi, cîștigat, prin aspirațiile vîrstei, noi lumi ce se ivește. Cîștigat în pofida inerentelor dureri ale edificării ei. Tînărul trăind acut avaturile unor strălucii profesori universitari, dascăli ai săi, trecuți prin dramatice și inutile încercări, precum Dinu Oroveanu, istoric și filolog, exemplară conștiință și exemplar om de cultură, ori Ovidiu Braborescu, estetician și romancier de talie europeană, electrizînd sălile de curs, zeificat de generația tînără, dar împins o vreme în umbră de ipochimeni uitați azi de toată lumea...

De o aleasă intelctualitate, fluent, cu o frazare mereu adecvată mediilor investigate, doar rareori excesiv neologistic, romanul lui Liviu Călin este un succes incontestabil al autorului, întregindu-l prin această nouă afirmare a sa, profilul de scriitor modern și total, caracteristic epocii noastre.

HRISTU CÂNDROVEANU

CAP LIMPEDE

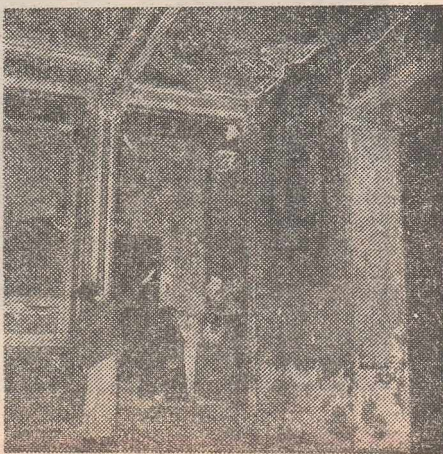
Pledoarie pentru scoaterea din agonie

Lucrările de artă pe care le apărăm aici se află pe Șos. Panduri, în perimetrul unor clădiri ce aparțin Universității: o capelă pictată de Gh. Tattarescu și statuia „Ana Davila” sculptată de Karl Storck. Frescele lui Tattarescu sînt compromise de apa ce pătrunde prin acoperiș, prin ferestrele fără geamuri, prin crăpăturile zidurilor. Statuiei Anei Davila i s-au „amputat” degetele unei mîini. terenul de sport ce-și are poarta în preajmă amenințînd-o în continuare. Apărarea se bazează pe: 1) Valoarea artistică a lucrărilor; 2) Personalitatea celor implicați în crearea lor; 3) Preocuparea din ultimii ani a forurilor competente de a conserva și restaura monumente și opere de artă. Ana Davila, fiica Zîncăi Gulescu, coborîtoare directă din familia al cărei rol în istoria și cultura română este cunoscut, femeie, cultă, energică, afectuoasă, dovînd cumpănire și înfelepciune, a fost o soție ideală pentru vesnic agitatul doctor Carol Davila. Născut în Italia, doctor în medicină la Paris, acesta a venit în Țara Românească în 1853, la cererea domnitorului

Barbu Știrbei, pentru organizarea serviciului sanitar și ocrotirea sănătății publice. Împreună cu Nicolae Kretzulescu înființează în 1857 Școala națională de medicină și farmacie; apoi Societatea medicală, Societatea de Cruce Roșie, Societatea științelor naturale, revistele „Monitorul medical” și „Gazeta medicală”. Carol Davila a fost adjutant al domnitorului Al. I. Cuza în 1859, general în 1860, naturalizat român în 1866. În Războiul de independență a condus serviciul sanitar al armatei. Lucrări științifice: „Profilaxia sifilisului” și „Aerul atmosferic”. Cetățean român din inimă și faptă, cum se autodenumea, a dus o aprigă luptă cu oficialitățile reacționare pentru progres și civilizație. Ana Davila a înființat împreună cu soțul ei două orfelinate, de băieți și de fete. Directoarea onorifică a „Azilului Elena Doamna” a contribuit la dezvoltarea învățămîntului. Ea își poartă copiii în costum național, dovadă fotografiile de familie și portretul lui Alexandru copil, pictat de N. Grigorescu. Alexandru Davila, actor, regizor, dramaturg — capodopera lui este drama istorică în versuri „Vlaicu Vodă” (1902) — director al Teatrului Național din București, poate fi așezat, împreună cu I.L. Caragiale, printre cele mai mari nume ale teatrului european al epocii. Karl Storck, sculptor

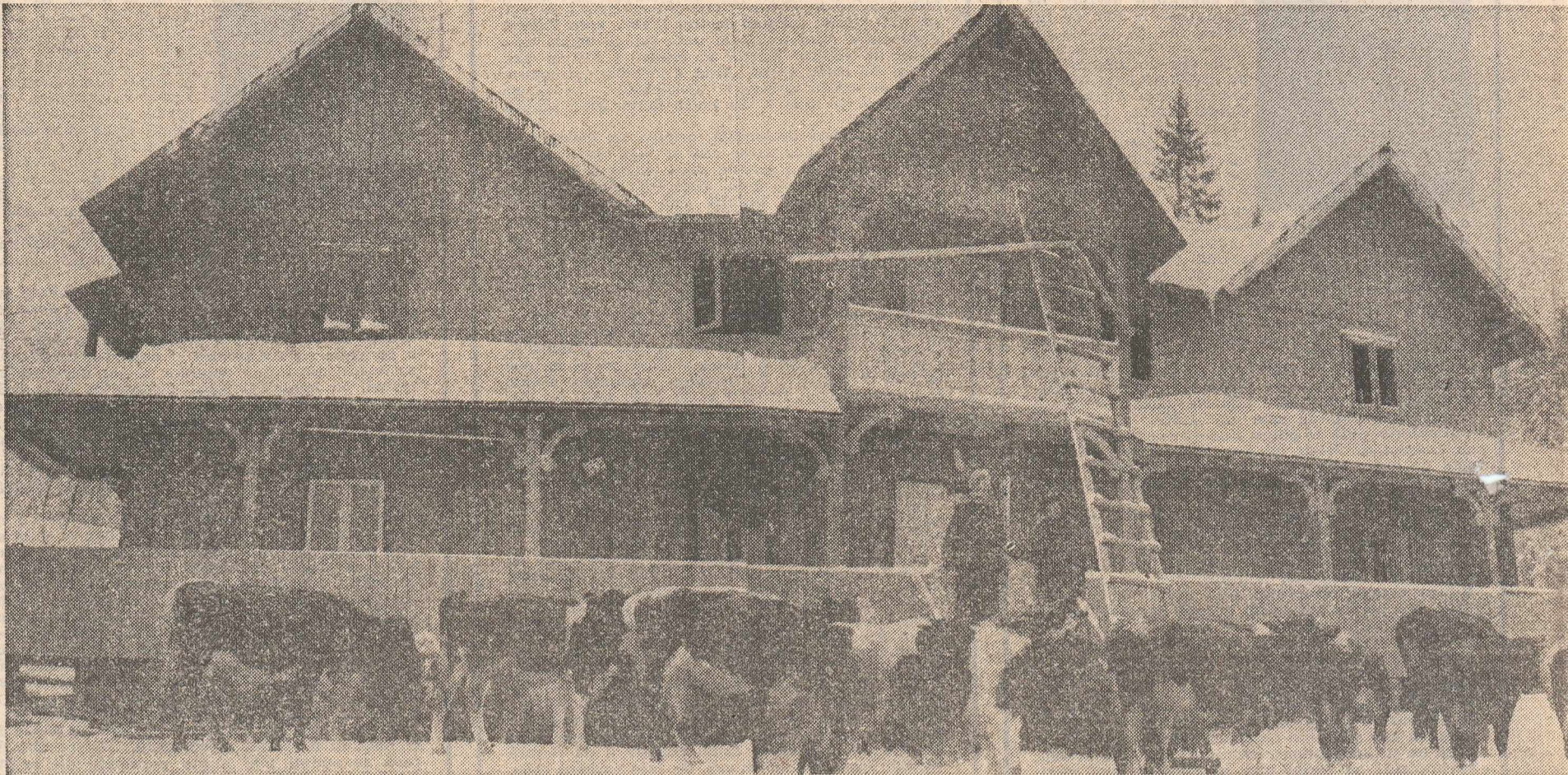
român de origine germană, a creat în domeniul sculpturii statuare, portretistice și al celui decorativ-monumentale. Într-o viziune realistă a creat statuile „Domnița Bălașa”, „Spătarul Mihail Cantacuzino”, busturile lui Theodor Aman și C.A. Rosetti, remarcabile prin construcția solidă a volumelor și păstrarea detaliilor semnificative migăloase modelate. Costumul popular al Anei Davila este o adevărată broderie în piatră. Împreună cu Paul Focșeneanu a executat în stil neoclasic frontonul Universității din București, prin care a introdus simbolistica mitologică și alegorică în sculptura noastră. O nelegiuată bombă a distrus acest fronton în 1944, dar statuia Anei Davila poate fi încă salvată și mutată într-un loc la vedere. Gheorghe Tattarescu s-a format în spiritul academismului italian. Participant la Revoluția din 1848, pictează portretele revoluționarilor Gh. Magheru, Ștefan Gulescu, Nicolae Bălcescu (în 3 variante), compozițiile alegorice „Renăscerea României”, „Unirea Principatelor”. În 1864 a înființat împreună cu Th. Aman Școala de arte frumoase din București, al cărui profesor de pictură este, precum și director în 1891—1892. Primul profesor de sculptură al acestei înalte școli este Karl Storck. Tattarescu a fost ministrul instrucțiunii publice în timpul lui Cuza.

Am adunat aceste informații din enciclopedii și din alte lucrări pentru a le constitui probe în pledoaria noastră pentru salvarea frescelor lui Gheorghe Tattarescu și a statuiei „Ana Davila” a lui Karl Storck.

REGHINA VARVICI
Fotografie de ELENA GHERA

Fiți bineveniți, oameni, în gospodăria bucovineanului C

Un exemplu scos dintre cope

Se spune că cea mai frumoasă zăpadă o întâlnești la Vatra Dornei. Și cred că nu se exagerează. Cînd, aici, se pune pe nins nu se joacă. Cerul parcă pleznește și îmbrățișează pămîntul. Și ninge zile întregi. Zăpada este de un alb imaculat, ca și sufletul dornenilor... Am regăsit acum cîteva zile Dorna acoperită cu un voal de mireasă pregătită pentru toate nunțile iernii.

De foarte multă vreme, alit în scripte cit și în realitate, cătunul Agestru, aflat la trei-patru kilometri de oraș, aparține de Vatra Dornei. Pînă acolo, pe o ninsoare copiată parcă din poveștile cunoscute și învățate prin școli, m-a dus doctorul Radu Rey, în mașina sa de culoare roșie și despre care spune că, dac-ar pune cap la cap toți kilometrii parcurși pe munți ar uni cei doi poli ai frigului.

Am bătut la poarta familiei Ursu. Mai bine zis la familia Gheorghe Ursu, fiindcă tatăl și fiul poartă același nume. Și ca să existe totuși o deosebire, tatălui i se spune Gheorghe Ursu al lui Leonte, iar celui tinăr Gheorghe Ursu al lui Gheorghe. Dar, ca să nu existe și alte confuzii lui Gheorghe Ursu al lui Gheorghe i se mai spune (este cunoscut în tot bazinul Dornelor și pînă hăt departe) mai pe scurt: Gigi Ursu.

Familia Ursu, de cînd se știe, și-a avut gospodăria sus la munte, pe Obcina Mare, la peste 10 kilometri de oraș. Acolo Gigi Ursu și-a petrecut întreaga copilărie. Bunicul lui l-a învățat să dezlege toate tainele legate de creșterea animalelor. Apoi, cînd a venit vremea școlii și fiindcă pe tatăl lui l-a lovit o boală care l-a lăsat infirm pentru toată viața, familia Ursu a coborît în gospodăria din Agestru. Dar, Gigi Ursu nu și-a dorit, ne spune cu jurămint, decît să se întoarcă sus pe Obcine, acolo unde își are pămîntul moștenit de la ai săi, să-și facă o gospodărie cum alta

nu mai este și să crească animale. Multe animale, și să muncească cit îi permit brațele. A încercat, și se spune că era foarte destoinic, să facă la oraș mai multe meserii. După ce a terminat cu bine cele opt clase elementare, s-a făcut șofer. A văzut de la înălțimea volanului aproape întreaga țară. A mai făcut o școală de ospătari pe care a terminat-o, dar n-a mai apucat s-o profeseze fiindcă Gigi Ursu și-a luat, cum se spune, inima în dinți și viața în piept și s-a mutat pentru totdeauna, sus, în Obcina Mare.

— **Cu ce te ocupi, Gigi Ursu, în Obcina Mare?**

— Cresc animale. Cîte? Destule. Avem animale și în Agestru care sînt ale părinților mei, iar restul, din munte, sînt ale mele. Jos avem 17 vițe și vițele, 13 vaci și un cal. Dar baza o reprezintă animalele din Obcină. Acolo am, cu mic cu mare, 15 bovine, 57 de capre, 130 de oi și 2 cai. Mai multe nu pot să cresc. Eu contractez produse numai cu statul. N-am timp să mă duc să vind marfă pe piața liberă. Anul trecut am livrat către fondul de stat 9 bovine, adică aproape 5000 de kilograme de carne, 20 de berbecuți, un porc, 120 de kilograme de lînă și 2000 kilograme de brinză. Asta înseamnă, dacă ar fi să transformăm brinza, peste 12000 de kilograme de lapte. Dar, acum doi ani, cînd am obținut Meritul Agricol clasa a treia și locul întâi pe țară în ceea ce privește cantitățile livrate către fondul de stat, am predat 60 berbecuți de o rară frumusețe. Anul acesta, sper să bat recordul.

— **Spune, Gigi Ursu, de ce te-ai mutat sus la munte?**

— Așa făcusem legămint cu mine însumi. M-am dus pe pămîntul strămoșilor mei. Și, apoi, cînd să se ducă? ! Mai am două surori mai mari. Una își are gospodăria la Dorna Candreni și cealaltă în

Suceava. Ele au plecat și duse au fost. Mai vin vara și mă ajută la fin, cînd este campanie. Și, apoi, să vă mai spun un lucru: rezultatele noastre se datorează numai faptului că avem animale sus, la munte. Mai mult de 70 la sută din producția pe care o obținem o facem la Obcine. La Agestru n-aș fi putut crește atitea vite și nici capre. Mai trebuie să calculez și finul. Acolo, sus, el este de o mai bună calitate. Am reușit să transform pășunile în finețe. Anual, obțin peste 50 de tone de fin. Totodată am grijă ca întregul teren să producă cit mai mult. La noi se numește tirlit. Adică saivanul oilor îl am instalat la cîteva metri de pămînt. Din cînd în cînd, îl mut. După doi ani pe terenul respectiv se face un fin de cea mai bună calitate. Apoi, am cîteva zeci de tone de bălegar de la vite fără de care nu s-ar putea vorbi despre finețe.

— **Gigi Ursu, cum este cu orarul de iarnă?**

— Noi, la stîină, nu ne schimbăm ceasurile. Cred că nu este vreun cioban care schimbă orarul. Acest lucru ar însemna o mare dereglare în viața animalelor, fatală pentru producția de lapte. Pe mine personal nu mă deranjează acest lucru. Cînd cobor jos și stau cîteva zile mă adaptez repede noilor condiții orare.

— **Cît stai sus și cît stai jos?**

— Acum m-ați găsit acasă la părinți, fiindcă am venit pe la mama. Mi-a spus doctorul Radu Rey că o să mă viziteze cineva de la revista „Flacăra” și de la C.C. al U.T.C. ca să mă cunoască și să stea de vorbă cu mine. Așa că mi-am permis să vin pentru cîteva zile la Agestru. Sus, în Obcine, a rămas un văr din Iacobeni care are și el cîteva animale și căruia, pentru zilele în care lipsesc, i-am dat cîteva căpițe de fin. Sînt niște socoteli de-ale noastre. Ne mai ajutam între noi că altfel nu se poate. Este, dacă vreți, un fel de schimb, în natură. Ca atunci cînd, pe la noi se făcea numai ciobănit.

— **Cîți ani ai?**

— 25 împliniți. Par mai bătrîn?

— **Din contră. Pari mult mai tinăr. Gigi Ursu, am auzit că pe lângă faptul că ești unul dintre cei mai destoinici crescători de animale, acolo, la Obcine, ți-ai construit o frumoasă gospodărie montană. Așa-i?**

— Toată lumea vorbește despre ce mi-am făcut. Ce am făcut am făcut. Acum sînt curios să văd cum o să exploatez și să văd care-i randamentul. Despre ce este vorba? Eu sînt utecist. De mic n-am avut timp să mă duc pe la biserică. L-am cunoscut pe doctorul Radu Rey. Fugeam de acasă, fugeam de la biserică, ca să-l ascult și să-i cer sfaturile. Ce scrie în cartea „Viitor în Carpați” și în cea pe care o pregătește în legătură cu turismul montan cunosc pe dinafară. Este inutil să vă spun cită dreptate are. Ei, și atunci, ce mi-am spus: să traduc în viață ceea ce spune doctorul Rey. Cu alte cuvinte, să scot din copertele cărții cîteva lucruri care îmi stăteau la îndemînă. Și am făcut o gospodărie montană cum scrie la carte. Trei ani de zile n-am coborît la vale. Am stat și am lucrat. Unii spun că este o cabană. Dar ce este, ce nu este, doresc să mă apuc să fac agroturism montan, în care turistul să vină și să stea cîteva zile la mine și să facă cură de lapte și brinză. Toți banii pe care i-am cîștigat, împreună

cu ai mei, i-am investit în construcție. Pînă acum am terminat patru camere, sală de mese și două beciuri. Și pentru ciobani vor fi condiții de igienă și odihnă cu mult mai bune ca pînă acum. Îmi pare rău doar de faptul că atunci cînd am început construcția doctorul Rey terminase încă proiectul său de gospodărie montană pe care să-l fi preluat integrat. Decorul este superb. Se poate practica, timp de iarnă, și schiul pentru începători. Am înțeles că vreți să ajungeți și acolo. Dacă așa stau lucrurile să ne găsim. Avem o bucată bună de mers.

Și am plecat pînă în Obcina Mare

Gigi Ursu de pe Obcina Mare!

Partile unei cărți

mașina cea roșie a doctorului Radu Rey împreună cu Gigi Ursu și cu Mihai Delcea de la secția organizatorică a C.C. al U.T.C. Degeaba proprietarul mașinii s-a lăudat că poate urca până sus. O mașină este o mașină chiar dacă este „crescută” mai mult la munte. Așa stind lucrurile, pe valea Chiliei, mașina doctorului s-a împotmolit în zăpada căzută peste noapte. A fost semnul că mai departe nu puteam urca motorizați. Am pornit-o pe jos peș de cițiva kilometri și peste două ore de mers. Din Fundul Chiliei, pe un drum ce o cotea la dreapta, am mers prin zăpadă de multe ori până la briu, prin păduri de brazi ce păreau, așa împodobiți, adevărați pereți de gheață. În Poiana Braconii vântul spulbera zăpada, care ne orbea. Pleoapele le simțeam ca de plumb, iar în barbă aveam furfuri. De aici, ne spune Gigi Ursu, se văd satele Rusca, Ortoaia, Cozănești și Higa. Dacă ai ochi buni și nu este viscol se vede și cartierul Unirea din Dorna. Aflăm că pe unde mergem este drum. Un drum făcut anul trecut tot de Gigi Ursu și care măsoară peste trei kilometri. Este pietruit și vara se poate urca pe el chiar cu autocarul. Și fiindcă trebuie, când a făcut drumul să treacă prin satele unor gospodari, Gigi Ursu a plătit. Cu bani din buzunarul lui. Ce mai aflăm? În primul rând că vecinii nu au știut, la început, ceea ce face el. Apoi, când au văzut construcția și au înțeles ce are în minte unii au început să se îndoiască: „Cum să aduci tu turiștii aici?”, s-au întrebat și continuă să se întrebe cei mai mulți. Și așa stind lucrurile, în cel mai scurt timp, Gigi Ursu din cel mai renumit gospodar și destoinic crescător de animale a ajuns sub semnul neîncrederii. Dar, spune Gigi Ursu, acest lucru nu mă mai sperie și nici nu mă miră. Ceea ce mă deranjează în continuare, ne zice, așa ca o destăinuire a sufletului, este faptul că la douăzeci și cinci de ani nu sînt încă însurat. Mi-ar plăcea să am familia mea și foarte mulți copii. Dar, probabil, până nu-mi termin gospodăria nici o fată de prin părțile locului n-o să vrea să împartă bucuriile și necazurile cu mine. Și, apoi, cine și cite dintre fete ar dori să vină la mine în Obcina Mare? Eu armata, spune, am făcut-o la București. Puteam să mă însor, și nu o dată, și să mă căpățuiesc pe acolo. Dacă n-am rămas atunci, să mă duc acum la oraș? Poate, zice mai în glumă, din generația care se naște acum imi voi găsi și eu o fată care să mă înțeleagă și să mă urmeze. Legat de gospodărie, dorește să facă, așa cum scrie la carte, turism montan. Dar, nu oricum, ci unul organizat, cu toate formele în regulă. Desigur, în momentul de față, sînt foarte multe idei. Dar trebuie

căutată una din cele mai bune soluții, fiindcă Gigi Ursu nu vrea și nici nu trebuie să renunțe la meseria sa de bază, aceea de crescător de animale, și să se transforme într-un administrator al unei gospodării montane de mari dimensiuni.

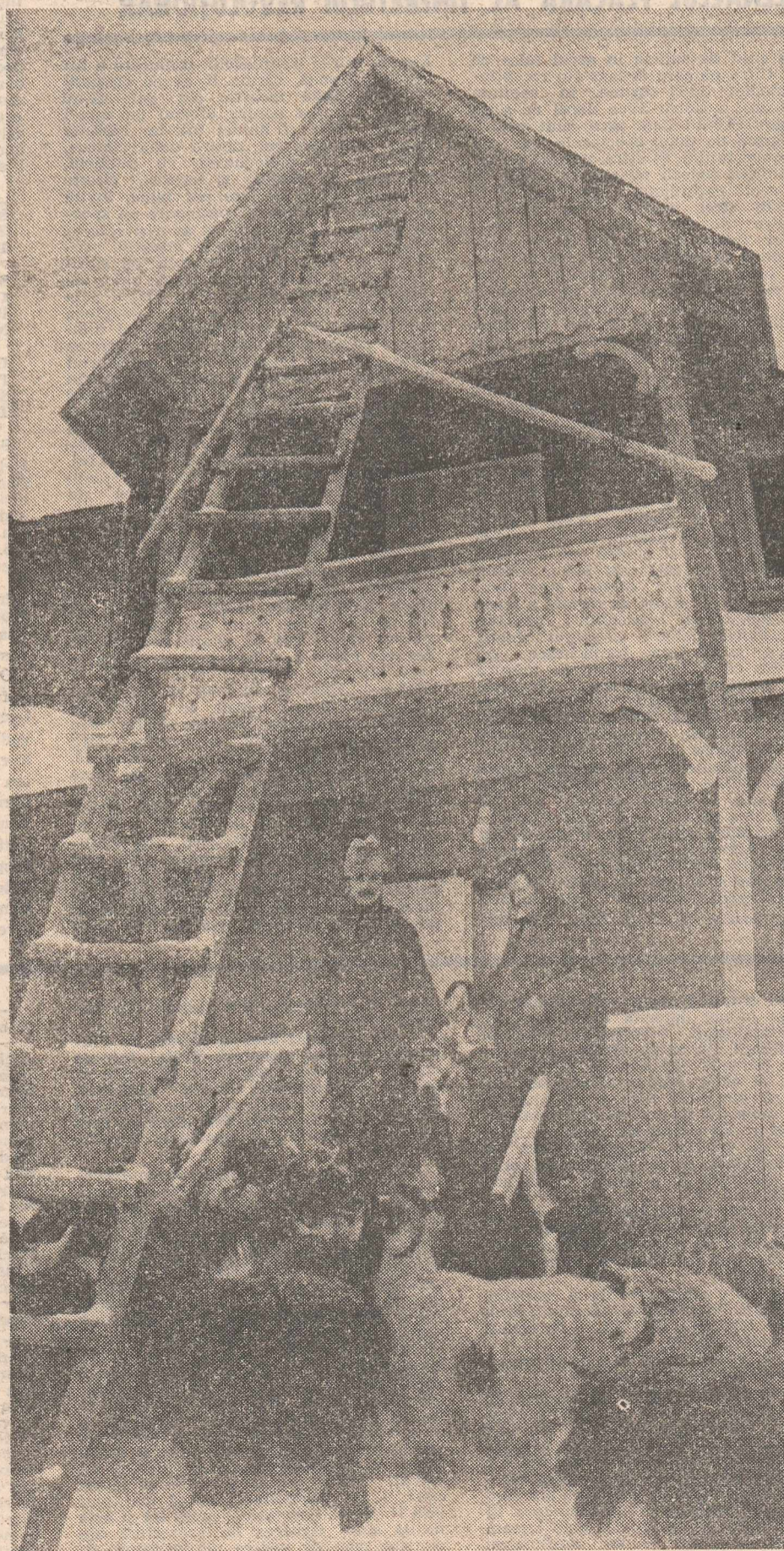
Cînd am ajuns sus, tot ceea ce am văzut părea de domeniul fantasticului. Ce a reușit un tînăr de 25 de ani să facă, prin munca și prin priceperea sa, depășea toate așteptările. Ne-a primit, Nicolae Nichituș din Iacoveni, vărul său care avea grijă de animale. Am putut admira Giu-malăul și Pietrosul Călimanului. Munții parcă sărutau cerul. Gigi Ursu ne-a arătat animalele, grajdurile, întreaga gospodărie, becurile și generatorul de curent care are darul nu numai să facă lumină, dar să pună în funcțiune și televizorul. Nu au putut sta mult fiindcă soarele sta să cadă și speram să pot prinde trenul care avea să mă ducă din nou către civilizația orașului. La întoarcere, drumul a fost mult mai ușor fiindcă lăsasem urme adînci prin zăpada proaspătă. Scoarțele copacilor plîsneau de ger pîrînd ecurile bătailor inimilor noastre. Ne-au așteptat la mijloc drumului muncitorii forestieri care auziseră că doi tineri de la oraș au îndrăznit, în mijloc de iarnă, să urce pînă la Gigi Ursu. Tapinarii, fiindcă așa li se spune prin părțile locului, ne-au invitat în cabana lor, la un ceai fierbinte și la o felie de pîine prăjită.

Așa după obiceiul locului... Bineînțeles că trenul trecuse de mult. Îl pierdusem. În schimb am cîștigat o zi în care am avut multe de învățat de la un tînăr de 25 de ani care „a vrut să aducă în realitate ceva ce se află între copertele unei cărți”.

O spun sincer, l-am admirat pentru curajul său, găsit la începutul unui drum care trebuie valorificat și experimentat. Este vorba despre o formă de turism montan practicat în gospodării individuale situate la mare altitudine, acolo unde viața este mai aspră dar unde se pot obține importante cantități de lapte și carne și, împreună cu toate acestea, un inepuizabil depozit de sănătate.

SORIN POSTOLACHE

Lucrări de diplomă Carpați-2000: de ce nu?

Ne scrie un student: „Mă numesc Andron Traian Ioan și sînt student în anul II la Facultatea de zootehnie din Cluj-Napoca.

Încă din anul 1980 am apreciat inițiativa revistei de a se ocupa, prin serialul Carpați-2000, de fenomenul atât de complex în cauze și efecte al depopulării zonelor noastre montane. Eu m-am născut în Prundul Birgăului, și pomicultura ca în valea unde am crescut nu cred că se mai practică undeva în țară, ca pondere și nivel tehnic, în afară de județul Dimbovița.

De ceea ce numim strategia dezvoltării montane se leagă încă multe semne de întrebare, necesitățile de cercetare a tuturor aspectelor ce țin de optimizarea socio-economică montană aflîndu-se încă departe de a fi împlinite. Or, dacă pentru studenții multor facultăți, care sînt ei înșiși originari din zona montană necooperativizată, posibilitățile de a-și aduce contribuții la dezvoltarea ei și prin subiectele tratate în lucrările lor de diplomă se pot materializa fără greutăți speciale, această posibilitate — oricît ar părea de curios — rămîne un fel de Fata Morgana tocmai pentru studenții facultăților agronomice! De ce? După terminarea asanumitei etape a practicii „de grup”, foarte necesară și folositoare pentru definirea profilului viitorului specialist agricol — etapă care coincide, la facultățile de zootehnie, agricultură și horticultură, cu anul III de studiu — fiecare student își poate alege locul de practică în funcție de tema abordată pentru lucrarea de diplomă și de disciplina care-l îndrumă tema, dar numai în unități agricole socialiste direct productive de tip IAS sau CAP!

Din observațiile mele, cel puțin 10-15% dintre studenții Institutului agronomic „Dr. Petru Groza” din Cluj-Napoca provin din zone de deal și submontane necooperativizate, unii din sate situate chiar la mai mult de 50 km de primele CAP-uri sau IAS-uri din zonă. Aceștia sînt nevoiți să suporte din propriul buzunar cheltuielile de cazare și transport la unitățile „direct productive” unde sînt repartizați pentru elaborarea proiectelor de diplomă. Aceasta în timp ce în satele lor natale zoagricultura montană, cu toate particularitățile ei specifice, este încă prea puțin cercetată și prea puțin cunoscută pentru a se putea lua toate măsurile concrete și eficiente pentru rentabilizarea ei.

Oare nu ar fi rațional ca, la alegere, să se permită acestor studenți să efectueze practica productivă legată de proiectele de diplomă în cadrul asociațiilor crescătorilor de animale și ale producătorilor pomicultori din locurile lor natale? Oare aceste asociații care dau 28% din producția totală de fructe a țării, 23% la cartofi, 19% la lapte, 16% la ouă, 12% la lînă nu pot fi considerate unități direct productive?

Printr-o interpretare selectivă ulterioară a elementelor de noutate și a propunerilor de îmbunătățire din lucrările de diplomă elaborate pe baza sugestiei mele, s-ar putea trage — de către specialiști cu bogată experiență în domeniul — concluzii utile, practice privind strategia de dezvoltare a economiei montane.

Supunem atenției organelor competente universitare și ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare sugestiile studentului clujean, pe care le considerăm întru totul judicioase și dătătoare de noi speranțe în ce privește revitalizarea și valorificarea superioară a bogățiilor Carpaților noștri. Aceste sugestii se inseriu pe linia pledoariei serialului publicat în revista noastră, Carpați-2000, pentru modernizarea producției și a asezărilor montane, care pentru mulți tineri pot prezenta nu numai trecutul și prezentul, ci și viitorul. Accentul cădea, asadar, pe modernizare, pe însuflarea unui ritm rapid de dezvoltare și acestor asezări montane, care nu trebuie să rămînă departe de suflul innoitor reclamat de întreaga economie națională. Prin această prismă, credem, sugestia studentului clujean își poate găsi lesne rezolvarea. El pune punctul pe i (și serialul nostru a revenit deseori asupra acestei chestiuni) afirmînd că problematica montană — extrem de diversă, am spune, prin definiție — este încă insuficient cunoscută și studiată. Or, modernizarea presupune, în primul rînd, o cunoaștere științifică aprofundată. Cine se poate apropia de aceste probleme cu mai multă înțelegere și mai puține prejudecăți decît înșiși tinerii din satele montane, specialiștii de mine — printre ei, studenții facultăților de profil agricol — care simt aceste probleme ca nimeni altul și dorește să rămînă aproape de ele. În adevăr, în scrisoarea lui Ioan Andron transpăre limpede dorința de a se întoarce, după absolvire, printre ai săi, de a activa „profesional” pe plaiuri carpatine și de a pune în slujba lor cunoștințele acumulate în facultate.

După cum se știe, în ultimii ani, secretarul general al partidului a insistat cu vigoare asupra necesității de a se dezvolta accelerat și „al patrulea sector al agriculturii”, care face și obiectul scrisorii tînărului din Prundul Birgăului și despre care el vorbește cu atîta căldură. Poate lui Ioan Traian Andron i se va da posibilitatea să-și definitiveze lucrarea de diplomă chiar în comuna natală și poate că într-un viitor nu prea îndepărtat vom mai primi o scrisoare de la el vestind că idelle din lucrarea sa de diplomă, îndrăznește și spărgînd canoane și prejudecăți, au și devenit realitate.

LIONEL NIȘESCU

Moldova își cîntă patetic eroii

Publicul ieșean sau proiectul unui nou campion

Localitatea :
Iași, 19 ianuarie, orele 18 ; 20 ianuarie, orele 11 (întîlnire sportivă transformată în întîmpiere a cenaclului), 15,30 (această seară s-a desfășurat la hotelul Traian) și orele 18 ; 21 ianuarie, orele 18 ; 22 ianuarie, orele 13 și 18, Sala sporturilor ; 23 ianuarie, orele 10,30, la piecere, în Piața Unirii.

Durate :
6 ore 45 primul spectacol ; 2 ore întîlnirea sportivă ; 1 oră și un sfert audierea de la hotelul Traian ; cîte 7 ore spectacolele din 21 și 22 ; 4 ore și 7 ore și un sfert în ultima zi a șederii noastre ; o jumătate de oră la despărțire.

Număr de spectatori :
În cele 5 săli ale stagiunii au luat parte la spectacolele noastre 35 000 de oameni ; au asistat la întîlnirea sportivă desfășurată între membrii cenaclului peste 500 de tineri ; la plecarea noastră din Iași au venit să-și ia rămas bun aproximativ 30 000 de oameni. Toate aceste cifre vorbesc de la sine de largă audiență de care s-a bucurat cenaclul în municipiul Iași.

Calitatea spectacolelor :
Totul a fost pe măsura așteptărilor, reușind să sâdească în sufletele oamenilor încrederea în forța modelatoare a artei.

Atmosfera :
Pornind de la cererea imensă exprimată aici, totalizînd pînă la urmă un număr de 80 000 prin care publicul ieșean urea în fruntea popului de participare al cenaclului, exprimarea sa în desfășurarea manifestărilor noastre a fost oglindă acestui impresionant fenomen. Calitatea participării și intensitatea acesteia au crescut de la primul la ultimul spectacol, culminînd la despărțirea care a avut loc în Piața Unirii înainte de plecarea spre Roman.

Noutăți :
La șederia de lucru a cenaclului constituită la cererea numeroșilor solicitanți care au luptat pentru crearea unui spațiu și a unei comisii de audiere a tinerilor interpreți și creatori din localitate — ea însăși o noutate vorbind în sine despre forța ce o exercită cenaclul asupra gustului artistic — am remarcat între cei aproximativ 50 de oameni unii cu pune calități, ne-exploatate suficient însă (Radu Ștefan, Mariana Hogas), alții aflați pe o cale greșită datorită unei insuficiențe îndrumări și cîțiva în situația de a putea urca pe scena cenaclului ca debutanți : a recitat bine Macieta Sandu (versuri de Geo Dumitrescu) și foarte bine, dovedind mult talent, inteligență interpretativă și sensibilitate, Daniela Ceban (versuri Alexandru Vlahuță). Au cîntat bine Cristian Ionescu („Clonț”, versuri Nicolae Labiș), Liviu Alexa („Povestea codrului”, versuri Mihai Eminescu), Traian Moraru („When I'm 64”, din repertoriul trupei Beatles). A debutat cu un cîntec indian Mariana Atudorei. A dansat cu grația virstei Daniela Cupeț, în vîrstă de 5 ani. Mihaela Popescu a cîntat în premieră „Casa de lemn”, Ildiko Szabo, la început alături de Raul Cârstea, apoi numai cu Flapo, lansează cîntecul scris în totalitate de Adrian Păunescu, „Marea Eminescu”. La început, succes mediu. Ultimele două spectacole — mare audiență la public, Frații Chiriac cîntă în premieră „Trandafirul albastru” (versuri Teodor Lemnaru). Primire excelentă. Alte prezențe : a cîntat alături de Gil Ioniță, un alt fost component al trupei „Flacăra folk '73”, Nicu Moraru, două cîntece de istorie a muzicii folk de la noi. Au recitat din versurile lor poezii Daniela Crăsnaru și Emil Brumaru.

Aportul organizatorilor :
Trebuie să mărturisim (și o facem cu multă bucurie) că niciieri pe parcursul turneului nostru n-am fost inconjurați cu mai multă căldură și simțămînt din partea tinerilor. E drept că aducem mulțumirile noastre pentru ireproșabila coordonare a acțiunilor de care depindea bunul curs al manifestărilor noastre conducători

de partid a județului Iași, tovarășului prim-secretar Leonard Constantin, secției de propagandă, tovarășului secretar Alecu Floares, primarului municipiului Iași, Eugen Nichifor, reprezentanților Inspectoratului județean al Ministerului de Interne, organizatorilor uteciști care au făcut totul pentru a soluționa necesitățile culturale exprimate într-un număr atât de mare. Il relictăm în acest context pe tovarășul Dumitru Nagiș, prim secretar al organizației de tineret Iași, neobosită sa energie pusă în folosul oamenilor, pe aceia ce l-au secondat cu brio, secretarii Geta Török și Petre Popescu, gospodarul Constantin Călianu. La Iași a avut loc cea mai grea și frumoasă cîștigată luptă a tineretii noastre cu oboseala, cu inerția și cu comoditatea. Mulțumim, Iași ! Totul a fost un vis. Totul, totul ! Scriind asta, ne facem o datorie din a mulțumi, încă o dată, tovarășului Nicu Ceaușescu, secretar al C.C. al U.T.C., care, coordonînd eficient și arătînd înțelegere bunului mers al cenaclului nostru, s-a dovedit mereu un prieten de nădejde, deschis și înțelept, al oamenilor tineri.

Încă de la Suceava, unde marea dorință a oamenilor de a participa la manifestările noastre ne determinase să acceptăm ideea unui cenaclu în aer liber, acum, în plin sezon hibernal, auzisem că la Iași cererea este și mai presantă și nu ne puteam imagina cum. Ce poate fi mai mult, ne întrebam, decît să n-ai o sală a sporturilor pe care s-o poți transforma în „catedrală revoluționară” a cîntecului și poeziei și să fii nevoit să ieși cu plă-

riei abia lepădate, fac mare succes cu „Moartea căprioarei”, capodoperă a lui Nicolae Labiș, la fel de proaspătă după treizeci de ani. Susținem cu forțele noastre ideile președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, căruia îi dedicăm la aniversarea zilei de naștere toate aceste manifestări, cîntînd „O șansă păcii” și „Pace tuturor”, cu sala în picioare, ca o transpunere vie și adevărată a solemnității însăși. La „A treia pace mondială” aprindem lumina pe sala ce-și poate vedea astfel chipul nu doar prin noi, prin reacțiile noastre și ale conducătorului cenaclului, ci în oglinda bucuriei ce-o trăiește acum. Cîțiva oameni își poartă în ritmul cîntecului copiii pe umeri ca un simbol etern al păcii în omenire. Plecînd de la ideea președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, că orice poate fi negociat la masa păcii, cu excepția libertății și independenței, cîștigate cu eforturi neprețuite de fiecare în parte, idee subliniată și aplaudată în cenaclu, se cîntă într-o atmosferă incandescentă „Trăiască Ceaușescu, Partidul și Poporul, Trăiască România, Trăiască Tricolorul”. Astfel se întîmplă, după spusele unui grup de tineri de la Combinatul de utilaj greu, ca „seara aceasta să ne ducă asemeni unui calm delir spre inimile celor ce sînt cu adevărat iubitori de țară”. Adrian Păunescu mărturisește marea formă în care se află datorită stărilor de confort intelectual pe care i-o creează dialogul cu această sală, atât de omogenă încît poate concura cu o sală mică și intimă în care parcă stau de vorbă doi oameni. Remarcabilă mi se pare interpretarea pe care avea s-o dea mai apoi poemului „Focul vinăt” al lui Serghei

vibrație dedicat Domnitorului limbii românești, Mihai Eminescu, în care poetul Adrian Păunescu a integrat poezia scrisă chiar atunci, „Marea Eminescu”. Celelalte spectacole n-au fost cu nimic mai prejos acestuia. Un bilet primit din partea studentului străin Mohamed Salamen, în care se spune : „să știți că eu iau un bun exemplu de la dumneavoastră de a-mi iubi țara”, declanșează unul dintre cele mai fierbînt momente ale serii. Cîntăm „Linda”, cîntece grecești cu Costas Caracostas și „O șansă păcii” într-o atmosferă de totală și liberă participare. Se dansează, se cîntă, se aplaudă și oamenii cresc întocmai unui aluat bine frîmțat. Față de prima seară în care am întîlnit unele refineri, această sală ni se arată spiritualizată și mult îmbogățită. Iată de ce ni se pare îndreptățită teoria exprimată atât de sugestiv de conducătorul cenaclului, după care datoria semănătorului este aceea de a se reîntoarce din cînd în cînd spre a veghea recolta. Cu acest gînd privim spre vremea nu foarte îndepărtată cînd vom reveni, la primăvară, în Iași. Așteptăm propuneri concrete ale ieșenilor, cărora dorim să le satisfacem setea extraordinară de cenaclu. Tot în această zi, grupul Fro Musica a împlinit zece ani de existență. Aplaudăm activitatea desfășurată pînă în prezent, felicitîndu-l pe toți cei care au contribuit în acești zece ani la transformarea Pro Musicii într-o firmă de calitate și profesionalism. Iată și componența actuală a acestui minunat grup : Ilie Ștefan (chitară, voce, lider), Grigore Hariga (chitară), Dietrich Krauser (bas, voce), Vasile Dolga (tobe). În ultima zi a șederii noastre am susținut două spectacole consecutive. Ultimul avea să fie corolarul tuturor celorlalte desfășurate la Iași. Am înțeles asta mai ales atunci cînd s-a cîntat „Jurămînt la Putna”, cîntec emblematic pentru toată Moldova și nu numai. L-am cîntat împreună fără nici o altă lumină decît aceea izvorîtă din chiar sufletele oamenilor, nestînce luminări arzînd memoriei marelui erou și prin el eroismului acestui neam. Momentele care au urmat, cele mai frumoase, au fost dedicate aniversării președintelui Ceaușescu, căruia i s-a cîntat :

„La mulți ani cu sănătate
Să vă dea viața tot ce doriți
Zile senine și fericite
La mulți ani să trăiți.

S-aveți în suflet numai lumină
Ca în lumină toți să trăim
Pentru lumină și libertate
Noi astăzi vă mulțumim.

La mulți ani veniți să-l spunem
Patriei noastre contemporani
Și omul nostru de omenie
Trăiască la mulți ani!”

Semnificația cîntecului „Hora Unirii” aici, într-una din cele două capitale istorice ale sale, este extinsă asupra zilelor noastre în care prin activitatea președintelui României s-a înfăptuit unirea cea mai trainică și fertilită. „Noi sîntem noi, cu inimă și acte, / De douăzeci de secole aici / Deschide-te, istorie, tăcuto, / Și spune-ne voința ce voinții, / Cum înima noi nu ne-am prefăcut-o / Și n-așteptăm mironosie vești. / Unirea națiunea a făcut-o” / Pe trunchiul suferințelor românești” (Adrian Păunescu).

O întîmplare de o măreție extraordinară a fost despărțirea de „dulcele tîrg” ieșilor”, de oamenii săi veniți să ne vadă la plecarea noastră spre Roman, într-un număr impresionant. Piața Unirii era plină. Pînă și statuia lui A. I. Cuza pornea spre cerul Unirii dintr-un mînnunchi viu. O căldură nemăsurată ne-a vorbit despre utilitatea actului nostru și despre nevoia de a reveni cît mai curînd. Cele citeva cîntece prin care ne-am luat rămas bun erau pleoapa unui vis pe care l-am fi dorit nesfîrșit.

CENACLU FLĂCĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

pindele cutii de sunete în aerul tăios de afară ? Cifra pe care aveam s-o recepționăm imediat după sosirea în capitala moldovenească a Unirii avea darul de a ne convinge : 50 000 ! Cam prea mult pentru un program de două spectacole cite ne propusesem inițial. Și cifra avea să crească în timpul șederii noastre la 80 000 de cereri reale exprimate. Sigur, cele cinci spectacole (trei suplimentare, printr-o prelungire de două zile care ne-a schimbat întreg programul) n-au avut darul de a satisface decît o parte din cereri (mai puțin de jumătate !), dar ne-au dat marea satisfacție de a întîlni oameni extraordinari împreună cu care am petrecut momente de vis. Iar dacă primul spectacol a fost ciutura cu care am scos din fîntina suspiciunii tîmăduitoare încredere în arta cea mai adevărată, următoarele s-au înălțat în turnul înalt al arderii entuziaste. Întîlnirea sportivă dintre membrii cenaclului, similară alteia trîită de noi cu publicul brașovean, transformată curînd într-o întîmplare de muzică și poezie, și audierea unui număr masiv de solicitanți, bătînd la porțile cenaclului ca la un sesam, din după-amiaza aceleiași zile, au premers celui de-al doilea spectacol programat în Sala sporturilor din Iași. Și pentru că acesta a fost unul dintre cele mai bune, simțim nevoia să dăm mai multe amănunte. Deschidem cu o trecere în revistă a posibilităților songuri ale cenaclului : „Din bătrîni”, „Florile dalbe”, „Drumul”. Ioana Păunescu și Cristina Iordăchescu, un cuplu din ce în ce mai bun pe măsura trecerii timpului, cîntă cu succes șlagărele grupului „Ecoul” și la fel de bine pe cele ale grupului ABEA. Fetița Maria Amariei din Rădășeni, descoperită de poetul Adrian Păunescu la Fălticeni, face dovada excepționalelor sale calități vocale și interpretative, cîntînd cuceritor. Ildiko Szabo, care în urmă cu opt ani, pe cînd o scotea pe scena cenaclului conducătorul acestuia, avea exact vîrstă de azi a Mariei Amariei, confirmă azi opțiunea de atunci a lui Adrian Păunescu. Frații Chiriac, ocupînd și ei „un loc tîndru în istoria descoperirilor noastre”, păstrîndu-și acum candoarea ca un parfum al copilă-

Esenin, într-o ireproșabilă traducere a lui George Lesnea, căruia îi aduce omagii meritat, peste moarte. Nu pot să-mi ascund uimirea pentru efortul pe care-l depune chiar și numai într-un rîstimp scurt cum este cel dintre două cîntece. Notez : „A.P. dialoghează cu publicul, răspunde la bilețele și scrisori, citește versurile cuiva, ce i se par bune, invită pe studenții ce vor în continuare un spectacol al lor să ia inițiativa de a-și rezerva o sală, cumpărînd biletele integral, recită...” și toate cu o prezență de spirit remarcabilă. După momentele de umor ale cenaclului se poate dansa cu Flapo. Sala sporturilor din Iași este acum imaginea destinderii totale, un imens ring al tineretii. Schimbăm tonul. Raul Cârstea cîntă „De-abia plecaseși”, din repertoriul lui Tudor Gheorghe, și apoi cîntecul său „Vedere din Salzburg”. Și dacă la recitalul lui Duce Bertzi, care l-a premers acestuia, publicul arătase, prin entuziasmul participării, capacitatea ale dăruirii care-l situează la nivelul Craiovei, Brașovului, Constanței, Oradei, Bistriței, la piesele lui Raul Cârstea, ca și la acelea ale Tatiane Filipoiu, dovedește și disponibilități spre profunzime. Recitalul lui Ionuț Văduva, de la Flapo, bine dispune. De fapt, toate aceste alternanțe au un scop bine conturat pe care, iată, îl exprimă și conducătorul cenaclului : „Tendința noastră este clară, aceea de a-l face pe om să se simtă zeu, căci el este măcar citeva ore în viața zeu sîsei”. Aceasta poate fi și unul dintre suporturile unor afirmații de felul celor permise în bilețele : „Oameni minunați ai Cenaclului „Flacăra”, sînteți văpaia ce răspunde lumină în sufletele noastre tinere” sau „Flacăra este colindul noii noastre vieți !” A fost, desigur, o seară excepțională, din care n-a lipsit nici rockul de bună calitate al grupurilor Pro Musica și Iris, nici suavitatea cîntecelor lui Măjay Gyözö, nici forța de penetrație a recitalurilor lui Hrușcă și Șeicaru, nici vitalitatea cîntecelor lui Gil Ioniță, aflat prin noile sale creații într-o vizibilă urcare în gustul publicului și în topul valoric al muzicii tinere. A împlinit visul celor prezenți în cea seară momentul de mare

LEONID DIMOV

(Urmare din pag. 9)

formată doar din priveliști ce incîntă ochiul. Așa să fie ?

— Nu. Copilăria mea nu e o colecție de amintiri fastuoase. Am fost crescut de bunicii mei care erau învățători. Școala avea și internat și acolo îmi făceam veacul. Nu pot să uit bucătăria școlii unde se afla o tîngire uriașă în care se prăjeau chiftele. Nu aveam nici măcar locuință și multă vreme ni s-a așternut într-o sală de cursuri, pe podiumul catedrei. Dimineața așternutul se strîngea cînd veneau elevii. Odată am visat că din cutia catedrei ieșea un vierme urias. De atunci am rămas cu un sentiment negativ față de accesoriile școlare și chiar și pentru prerogativele veltiare ale dascălilor cu orice preț. Și fiica mea — care e profesoară de engleză la Brănești — are de întîmpinat reticentele mele față de modalitățile didactice.

— Iată că visul v-a mearc încă din copilărie. Mai tirziu însăși poezia dumneavoastră a găsit un filon de aur în lumea visului.

— Dorința de a disteca și de a exprima visul m-a animat de cînd am început să scriu. Încet-încet am ajuns la o știință nu numai a visării ci și a conturării visului treaz. Totul a căpătat un profil literar

în cadrul grupului oniric actualmente defunct nu numai datorită membrilor săi, ci și neînțelegerii, manifestate chiar de către literații din opera cărora ne revendicăm a purcede : Philippide, „Virgil Teodorescu”, și chiar Șerban Cioculescu. Eu nu țin să povestesc vise și cu ajutorul cărților mele nu se pot dezlega înțelesurile viselor. Eu vreau să creez — treaz fiind — un vis real. Visul oniricilor nu este subordonat dicteului automat, ci e o nouă încercare de a ajunge la un nou clasicism.

— În treacănt fie zis, împărțirea asta pe poeți onirici, suprarealiști etc. nu-mi prea place. Eu cred că sînt poeți sau nu sînt. Însă oare visul înseamnă o abdicare de la realitate ?

— Visul nu e o abdicare de la realitate, ci e o parte din realitate, precum poezia onirică — lartă-mă, dar asta-i termenul ! — e o poezie realistă.

— În ce măsură visul mai joacă vreun rol în viața omului modern ?

— În măsura în care omul modern își retează aripile cu care a fost înzestrat de natură visul i se pare că nu are nici o importanță. Știința vine atunci și-l lămurește cum că dacă n-ar visa, fiziologic vorbind, ar pieri. Iar o poezie care celebrează visul în stare de veghe nu are cum să nu-l intereseze. Adrian Păunescu își poate confirma că pe vremea cînd ieșeam împreună în public — în amfiteatre, uzine, cluburi, cazărni — am avut un succes neașteptat recitîndu-mi versurile.

Socot că auditoriul era format din oameni moderni.

— Un personaj dintr-o navelă de Philipide nu visa niciodată. Trăia într-un orizont meschin, satisfăcut că poate să execute cu docilitate ritualul existenței fără să-și pună mari probleme și fără a fi contrariat de ceva. Din clipa în care începe să viseze i se dezvăluie o altfel de lume.

— Dincolo de viața cotidiană omul evoluează filogenetic între doi poli situați în neant. Mrejele dulci sau amare ale existenței de zi cu zi îl pot abate spiritul cu care a fost înzestrat din naștere către activități lăturale sensului necunoscut al existenței sale. Nu există însă individ care să nu atingă o vîrstă la care să nu aibă senzația că dincolo de colcăiala specifică (ținînd adică de specie) natura îl silește să traverseze un deșert, care îl duce neapărat la cimitirul elefanților. Sentimentul morții poate să absenteze o viață întreagă, din bucată de spirit hărăzită fiecărui om. Este însă imposibil ca în ultimul moment acest sentiment să nu-l readucă pe elefantul respectiv la visul din care a purces. De aici și între-barea lui Shakespeare : „Căci în somnul morții, / Cînd ai scăpat vremelnicele caier, / Ce vise-ai atunci al să mai poți visa ?”. Visul, cugetarea asupra lui și arta făcută sub rigoarea lui reprezentă din punctul meu de vedere un însoțitor, un reazem al așteptării la care este silit elefantul de care am amintit.

— Dar ce șanse are o poezie a visului să comunice ceva despre om ?

— Aici se ivește următoarea problemă : dacă visul propus de mine în poezie reprezintă o lume exclusiv a mea, care n-are nimic de-a face cu patrimoniul oniric al altora. Eu nu cred asta. Așa cum avem un plan de simetrie și ne supunem unor legi fizice și biologice, eu cred că și visul nostru se supune unor legi identice, valabile pentru fiecare. Deocădată, numai poezia sau arta pusă în slujba descoperirii acestor legi are acces la ele, știința abdicînd, cel puțin pînă acum. Iată ce se spune în finalul fascinantei cărți Visul de L. Popoviciu : „Visul este o funcție psihică, cu rol încă obscur”.

— Cum participați dumneavoastră la istorie ?

— Malraux citează o întîmplare din timpul lui Ludovic al XIV-lea. Regele Soare se plimba de braț cu Boileau pe una din aleile din Versailles. „Domnule Despreaux — îl întreabă monarhul — care este cel mai mare scriitor de la curtea mea ?”. — „Molière, Sire” — i-a răspuns Boileau. — „Molière ? N-ai fi crezut niciodată. Dar dacă spui dumneata așa o fi. Dumneata te pricepi mai bine”. Și regele și Boileau și Molière, mai ales, făceau istorie. Numai că își delimitaseră domeniile. Tot așa se întîmplă și cu poetul : înainte de a fi poet, el este cetățean. Există pur și simplu poeți, există poeți-cetățeni și există cetățeni nepoeți.

Iată o știre deosebită, transmisă lumii de agențiile de presă, în aceste zile: „Oamenii de știință de la Centrul European de Cercetări Nucleare (C.E.R.N.) din Geneva au reușit să pună în evidență **particula w**, făcând astfel o importanță străpungere în cunoașterea structurii intime a materiei”.

Tot ceea ce există, ca entitate distinctă, în cuprinsul nesfârșit al Universului, noi înșine — oamenii — nu reprezintă altceva decât o fărîmă de timp și spațiu, de energie și informație, organizate și densificate împreună în aluatul structural al unui ghemotoc de materie, a cărui existență limitată — temporal și spațial — depinde atât de o seamă de legi proprii, intrinseci, cât și de legile relațiilor sau interacțiunilor sale cu tot ce există în afara ființei lui.

Privind cu atenție lumea din jurul nostru, vom constata că, numai aici, la suprafața pământului, coexistă o mulțime imensă de ființe și lucruri, structurate diferit, de culori și forme, de comportamente, reacții, legături și modalități de existență. Iar dacă într-o noapte senină, aflindu-ne undeva în sinul munților, avem curiozitatea să ne ridicăm privirea spre tainica boltă a cerului, ne vom pomeni fascinați și tulburări de lumina miliardelor de stele — entități cosmice cu viață finită, ca și toate celelalte lucruri și ființe din Univers — de licărul puzderiei de lumi, atât de îndepărtate de noi, ce populează întinderile infinite ale timpului și spațiului.

În fața acestei nesfârșite serii de lucruri și ființe, atât de diferite ca proprietăți, am putea fi tentați să credem că ele au fost structurate de natură plecînd de la cărămizi fundamentale și lianți de bază care diferă după caz, loc și timp. Ne dăm, însă, seama, că o asemenea situație s-ar identifica cu ceea ce numim haos, adică dezordine și lipsă de unitate. Dar astăzi avem toate temeiurile să afirmăm — pe bază de argumente științifice, riguroase — că cel puțin universul nostru (spunem al nostru, deoarece poate să

existe o infinitate de universuri paralele, care, în mod normal, nu se văd și nu se aud unele pe altele) este structurat, în mod unitar din materie de aceeași natură. Aceeași materie o regăsim turnată într-un număr limitat de cărămizi fundamentale, asociată totdeauna cu o cantitate infinită de informație — care determină stabilitatea legilor de existență a structurilor distincte — precum și cu un volum nesfârșit de energie aflată pe diverse nivele de organizare. **Substanța suport** — structural, **informația** ca factor de stabilitate,

delul simplist pe care îl amintesc toate manualele școlare, e nevoie să facem unele precizări esențiale. Particulele, atomii și moleculele nu ar putea structura nici o entitate din univers, dacă nu s-ar lega între ele prin **cîmpurile de interacție**. Colțul nostru de univers, incluzînd Pămîntul, oricît de bogat ni se arată în structuri, forme, culori și proprietăți, este rezultatul unei organizări a materiei, plecînd de la un număr foarte limitat de elemente: doar **trei tipuri de particule (electronul, protonul și neutronul)**, înlân-

în existență, evoluează și apoi se transformă în altceva, toate entitățile infiniteții cosmice, apoi **energia** care asigură suportul esențial oricărei schimbări de stare, de structură sau nivel de organizare.

Ca un corolar superb al structurării și organizării nivelelor superioare de existență ale materiei, au apărut **entitățile vii**, rezultat firesc al saltului calitativ de la materia neînsuflită, care nu se poate reproduce singură și nici nu se poate adapta diferitelor situații, la cea însuflită, vie, capabilă să se reproducă la infinit și, odată ajunsă la nivelul cel mai înalt de organizare a ei — **conștiința și gândirea** — să poată reflecta lumea, să fie în măsură a-și propune țeluri, printre care și perfecționarea neconținută a nivelului ei de organizare și de existență.

Așadar, prin prisma filozofiei noastre materialist-dialectice, sintem edificați și bazați pe întregul edificiu al fizicii, chimiei și biologiei moderne, acum, **că nu materia este cea care evoluează, ci structura și organizarea ei.**

Știm, așadar, ce se întîmplă și cum apar structurile superioare organizate particulelor elementare. Punem însă întrebarea, mai înainte, ce este dincolo de cele trei particule menționate, în profunzimea materiei, de acolo de unde — din dimensiunile unei milionimi de miliardime de metru, cit se întind în diametru aceste fărîme de existență — a apărut o faună extrem de bogată de structuri particulare? Aceste particule au o existență efemeră și ni se prezintă sub forma unui tablou complex, cu mii de componente în el și cu nume stranii: barioni, hadroni, leptoni, particule „șarm”, particule „frumusețe” și altele. Familiei de particule cunoscute, după cele comunicate de la C.E.R.N., i s-a adăugat un nou membru — **particula w** — cu consecințe esențiale pentru înțelegerea mai profundă a realității universale.

— va urma —

ION MĂNZATU

In preajma unor mari descoperiri științifice

Structura materiei

organizare și interacțiune prin **cîmpuri**, împreună cu **energia** ca factor fundamental al dinamicii universale, de evoluție și transformare neconținută, ne permit, nouă oamenilor, să putem înțelege universul ca un întreg complex și unitar, nehaotic și cu infinite valențe de structurare și existență.

Sintem moștenitorii unui efort uriaș, de multe secole, pentru dezlegarea primelor taine ale structurii materiei din care este plămădit universul nostru. De un timp, concepția unei structuri atomo-moleculare a substanței este definitiv demonstrată, teoretic și experimental. Știm acum că substanța — în sens de formă particulară de organizare a materiei — oricare ar fi ea, se compune din molecule sau atomi și la rîndul lor, atomii se compun din nucleu și electroni, iar nucleeele — din protoni și neutroni. Dar aceștia?, va întreba cineva. Să vedem. Într-adevăr, dincolo de mo-

țuite între ele prin **patru feluri de cîmpuri de interacție (cîmpul nuclear sau tare, cîmpul electromagnetic, cîmpul slab sau responsabil de unele dezintegrări, precum și cîmpul gravitațional sau foarte slab)**, structurează și generează atomii celor 92 elemente chimice, proprii naturii noastre, precum și atomii elementelor supragrele și instabile, create artificial de om. Fără îndoială, moleculele sau combinațiile chimice care rezultă din înlănțuirea atomilor specifici lumii noastre, sînt într-un număr, practic, infinit. De aici rezultă și uriașul ansamblu de structuri, forme și modalități în care materia se poate organiza și exista în chip de stele, planete, ființe, animale, plante, pietre sau ape.

Dar nici tabloul de mai sus nu ar fi complet, dacă nu am adăuga, aluatului din care se structurează entitățile în univers mai întii, **informația**, ca element ce determină și exprimă legile după care vin

La Conferința mondială a energiei, desfășurată la sfîrșitul anului 1980, se sublinia că omenirea consumă anual pentru energie circa 9 miliarde tone de combustibil con-

ate, ponderea este de 45 la sută la sută. În domeniul de hidroenergie, timp relațiile acestei sistemei la folosirea energiei nucleare și sursele regenerabile de energie promovată și creată în anul al XII-lea Română, viitorul dobîndirea țării pînă la acest cadru se realizează tehnologia surselor noi de energie, vînt, și aduce la creșterea producției.

domeniile de utilizare se extind de la moară și pomparea apei și se ajunge la acționarea ferăstraielelor și a unor mașini simple. Descoperirea electricității, dezvoltarea generatoarelor și a bateriilor electrice a oferit o piață în plus morilor de vînt în scopul producerii acestei noi forme de energie. Obținerea energiei din hidrocarburi la prețuri mult mai mici a dus treptat la eliminarea morilor de vînt. Apoi, cum bine se știe, criza energetică a determinat omenirea să-și reîndrepte atenția spre sursele regenerabile de energie și printre acestea și spre vînt. Majoritatea statelor puternic industrializate au declanșat programe de cercetare în vederea realizării unor echipamente de conversie a energiei vîntului în alte forme de energie

rea energiei vîntului al Universității din Brașov este și coordonatorul întregului program. Realizările colectivului de la Universitatea din Brașov sînt cu atât mai demne de semnalat cu cît el a fost înființat la începutul anului 1980. Ele au fost posibile datorită entuziasmului care îi unește pe toți cei 76 de oameni ai muncii care își desfășoară activitatea aici.

S-a început cu începutul. Au fost omologate turbinele de 2 și 6 kW, cu generator de 24 sau 110 V, curent continuu și stocare în baterii, destinate locurilor izolate pentru iluminat, pentru radio și televizor portativ. Ele au fost montate la stațiunile meteo Lăcăuți, Fundata și la IFET Tîlmăciu. Turbina de 6 kW este în pregătire de fabricație la I.M.A.I.A. Bucu-

mată, fără stocare și avînd echipamentele sincronizate cu rețeaua națională este destinată furnizării de curent acesteia. O variantă a acestei turbine este montată la Fabrica Dobrogeana și furnizează aer comprimat la 6 atmosfere. În paralel se fac studii pentru adaptarea turbinei de 20 kW necesităților de încălzire a apei menajere și chiar încălzirii centrale.

În fază de realizare, atît în poligon cît și la ISCIP Muntenii de Jos, județul Vaslui, se găsește turbina de 50 kW destinată racordării la sistemul național energetic. De menționat că generatoarele de 20 și 50 kW, concepute de Institutul politehnic București, Facultatea de automată, sînt deja realizate.

Am putea spune că într-un timp relativ scurt cercetătorii de la Universitatea Brașov au realizat cîteva modele, să le spunem așa, care și-au dovedit în practică viabilitatea. Ele au arătat că se poate și au deschis apetitul pentru turbine de capacitate mai mare, mai rentabile și cu un aport energetic mai substanțial.

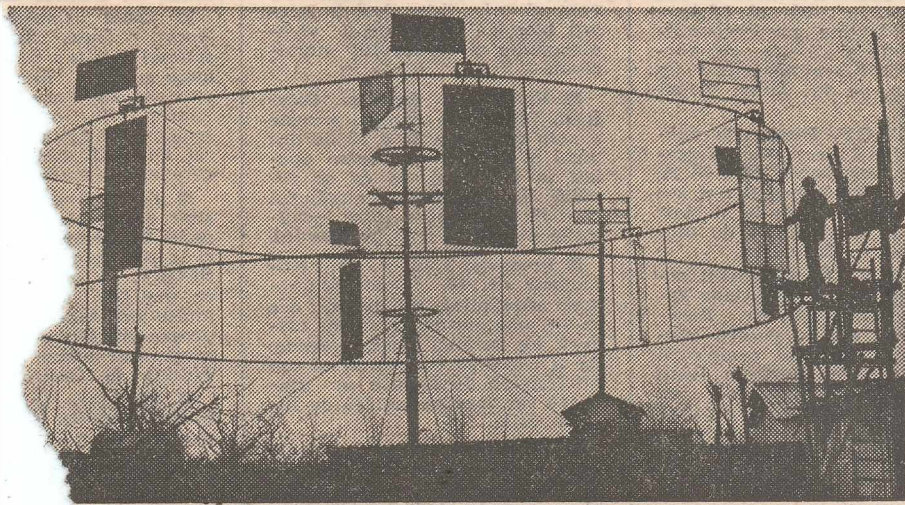
Să mai adăugăm că pînă astăzi aportul energiei vîntului este mai mult simbolic deoarece realizările colectivelor de la Brașov, cît și al celorlalte amintite mai înainte, au rămas în faza de unicat sau, cu unele excepții, s-au mărginit la executarea doar a cîtorva exemplare. Se așteaptă, deci, ca de aici înainte, prin măsuri care să transforme rezultatele obținute într-o acțiune de masă, aportul energiei vîntului să fie mai substanțial.

Care sînt perspectivele utilizării energiei vîntului și ce trebuie întreprins pentru ca aportul ei să fie pe măsura potențialului de care dispunem? Să remarcăm pentru început că energia eoliană este o energie naturală, gratuită și nu neapărat randamentul energetic este determinant, ci investițiile și exploatarea. Un aspect deloc neglijabil este legat de faptul că timpul scurs între începutul acțiunii în domeniile noi și atingerea obiectivului urmărit este de ordinul unui deceniu, după care urmează alți cîțiva ani pînă la introducerea lui pe scară largă în producția de serie. Greutățile care stau în calea dezvoltării și aplicării largi a sistemelor de conversie a energiei vîntului privesc investițiile, deservirea, costurile de întreținere, viabilitatea economică, acceptabilitatea publică și ecologică, costul energiei produse în comparație cu cea produsă de alte surse, alegerea celor mai bune amplasamente și nu în cel din urmă apariția unei legislații care să cointere-seze întreprinderile de stat și chiar particularii în investirea unor fonduri în acest domeniu. Acceptarea publică a sistemelor de conversie a energiei vîntului nu este un factor neglijabil. Cercetările de pînă acum au arătat că impactul asupra mediului este relativ mic, în comparație cu sistemele convenționale de producere a energiei electrice. Nu sînt necesare inundarea unor suprafețe mari și schimbări în sistemul ecologic, nu produc deșeuri. Dificultăți mari ce trebuie depășite în aplicarea pe scară largă a generatoarelor eoliene constau în demonstrarea unor unități fiabile de mare capacitate, cu randamente ridicate și reducerea corespunzătoare a cheltuielilor de investiție.

Pentru promovarea cu succes a generatoarelor eoliene nu trebuie să avem în vedere doar indicatorii obținuți la această oră, ci și pe cei care îi avem în perspectivă și mai ales să gîndim în viitor la utilizarea unei surse nepoluante și practic impuizabile de energie.

OPREA GEORGESCU

BATE VÎNTUL DINTR-O PARTE... și produce energie!

o diversitate mare de tipuri, cu puteri mai ales cu randamente mai ridicate.

În urma cercetărilor și rezultatele acestora au fost ținute în secret, iar schimbul de informații dintre diversele centre de cercetare a fost practic inexistent fiecare a avut să ia cercetarea de la început, pe cont propriu. Același lucru s-a întîmplat și în cazul altor programe naționale, preocupările vizînd utilizarea pe scară largă a surselor noi și regenerabile de energie au fost coordonate de către Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie în programe prioritare ce se deservesc de cercetare și promovare la nivel superior, precum și în realizarea programelor de cercetare și dezvoltare unități economice prin intermediul Institutului Politehnic București, Universitatea din Brașov, I.C.E.MENERG, IPSCAIA, Institutul de Meteorologie ș.a. Proiectele de dezvoltare a unor familii de turbine de 1, 2, 6, 20, 50, 100, 200 kW.

Un alt program de cercetare pentru utiliza-

rești și va intra în fabricație de serie în trimestrul I al anului viitor.

Turbina de 2 kW, cu pale drepte pentru ușurarea execuției, de data aceasta pentru curent alternativ de 220 V, realizată în colaborare cu Institutul politehnic din București, care a furnizat generatorul și tabloul de comandă, este destinată asigurării autonomiei stațiilor meteo, pentru aparatele de emisie și pentru nevoile celui care locuiește în stație. O asemenea turbină a fost montată la stația Lăcăuți, în locul celei de tip vechi.

O altă turbină, de putere 4-5 kW, a fost prevăzută cu echipament pentru scos apă cu pompă centrifugă și acționare hidrostatică sau cu pompă cu piston. Ea este destinată irigațiilor, gospodăriilor individuale care au nevoie de debite de apă mai mari, sau pentru fermele de mărime mică și medie. Ea este în testare pe poligonul de încercări al Laboratorului pentru utilizarea vîntului de la Brașov.

Turbinele de capacitate mică, amintite mai sus, au avut și rolul de a verifica în practică idelle teoretice ele constituind modele pentru cele de capacitate medie. Turbina de 20 kW, cu funcțiune auto-

■ **Procuratura Generală** pentru Piloii Elena din București, str. Granitului nr. 41, sectorul 6 : vi s-a aprobat recurs extraordinar.

■ **Comitetul asociației de locatari** bloc M II b 8/6 str. Tirgu Neamț nr. 7 București : în apartamentul 29 din blocul nostru locuiește familia soților Niculina și Ion Radu, cu patru copii. I.R. a fost arestat. Se țin permanent de beții, de scandaluri, subînchiriază camere unor persoane dubioase, datoriile lor de întreținere se ridică la 8 000 de lei și nimeni nu le face nimic.

■ **Uniunea județeană Dolj a C.A.P. pentru Popa Pantelimon din Seaca, Dolj** : Vi s-a întocmit dosarul de pensie. Persoanelor vinovate de întârzierea pricinuită urmează să li se impute sumele cuvenite dv.

■ **Regionala de căl ferate Cluj** pentru Leordean Ștefan, magaziner în stația C.F.R. Leordina : sesizările dv. s-au dovedit întemeiate. Covasciuc Ștefan urmează să răspundă atât pe linie administrativă, cât și penală.

■ **Stan Ion Daniel, bd. Republicii nr. 195, bloc 5 D, scara A, apartament 37, Ploiești** : deși stăm într-un bloc, cărăm apă în apartamente cu găleți, bidoane de plastic, sticle și altele asemenea pentru că apa nu ajunge și la etajele noastre.

■ **Ionescu Vasile, str. Gheorghe Dimitrov nr. 1, Ploiești** : din mai 1949 și până în iunie 1961 am fost colecător de produse agricole în comuna Bulbucata din fostul raion Mihăilești, dar nimeni nu mă ajută ca să-mi obțin adeverința de vechime pentru acea perioadă.

■ **D.P.M.O.S. Neamț** pentru Ionită Dumitru-Dan din comuna Dragomirești : din 3 ianuarie vă așteaptă un post de prelucrător conserve la I.L.F. din Piatra Neamț.

■ **Săvulescu Teodor, str. Otteni nr. 18, sector 3, București**, ne roagă să precizăm „uman și legal” dacă, în timp ce baia este liberă, e normal ca unii locatari să-și spele rufele în bucătărie ? Nu.

■ **Intreprinderea de în Mangalia** pentru Păsărică Aurelia : s-a înființat poprire pe retribuirea numită Păsărică Gheorghe pentru suma de 500 de lei lunar.

■ **Procuratura județului Caraș-Severin** pentru Pindaru Elena din Anina : s-a cerut întreprinderii I.M.E.B.A. Anina să vă restituie banii care vi se cuvin și să sancționeze persoana vinovată de neexecutarea sentinței.

■ **Combinatul de utilaj greu Iași** pentru Moraru Zinica, tehnician proiectant : pentru atitudine necorespunzătoare față de oamenii muncii, Asofiei Titus de la serviciul administrativ a fost înlocuit.

■ **Ministerul Muncii** pentru Cioc Marin din Buftea, str. Florilor nr. 9 : vi s-a aprobat pensia de invaliditate gradul doi, cu începere de la 1.XI.82.

■ **Nil Arventi, str. Vatra Dornei nr. 7, bloc E 5, apartament 9, București** : între 1946-1950 am fost student al Institutului de zootehnie și medicină veterinară din București și aveam un coleg care se numea Henciu Emil. Am fost împreună și în brigada de reconstrucție nr. 8, de la Șantierul național Triaj C.F.R. Brașov. Din 1948 nu mai știu nimic despre el. Mă poate ajuta cineva ?

■ **Roman Gheorghe, str. Ialța nr. 10, Sibiu** : am plătit 2 925 de lei (bon nr. 67550/20.04.1982 emis de I.C.S. Mărfuri industriale Sibiu) pentru 45 de plăci din azbociment, dar am fost obligat să le primesc și pe cele cu defecte. Am acceptat că n-aveam cu ce-mi acoperi casa. Odată montate, plăcile s-au comportat ca și cartonul presat. Propun ca fabrica din Oradea, unde au fost făcute, să le cîdere spre vînzare sub denumirea de carton ondulat pentru acoperiș de timp frumos !

■ **Eugen Popescu, București, str. Firidei nr. 1, bloc H 15, scara 7, apartament 133, Oficiul P.T.T.R. nr. 19** îmi aduce poșta cu mari întârzieri.

■ **Procuratura Generală** pentru Ghica Ion, București, str. Poenaru Bordea nr. 4, apartament 14, sector 4 : vi s-a admis recursul extraordinar.

■ **Stanciu Paul, Petroala Vale, comuna Crînguri, Dimbovița** : veniți să vedeți în ce hal au ajuns căminul nostru cultural, și acoperișul brutăriei, și clădirea de lângă grajdurile C.A.P., și instalația pentru clocirea ouălor. Veniți dv. și le fotografiați. N.R. : Nu. Mai bine apucați-vă dv. împreună cu ceilalți oameni din sat și reparați-le !

■ **Spulber Dumitru, str. Alea Secuilor A nr. 4, bloc N 17, scara 1, apartament 10, sector 4, București** : în aprilie 1982, I.C.R.A.L. Berceni ne-a programat pentru reparații, dar acestea trebuiau

Scrisoare comentată

Din jungla Amazonului in strada Pitulicii

„Sint administratorul blocului P 27 din str. Pitulicii nr.7, sector 6, București, bloc format din patru scări, patru nivele și 60 de apartamente. În fața lui este prevăzut un „câmin” în care ar trebui montat apometru pentru consumul de apă al blocului. Nu a fost montat nici până în prezent, cu toate că au trecut doi ani de la darea în folosință a blocului, iar în contractul asociației noastre cu ICAB aceasta figurează printre obligațiile asumate de către furnizor. Mai mult : din luna august 1982 din „câmin” curge întruna apa, care se revarsă pe stradă. Am semnalat personal defecțiunea la ICAB sector 6, am fost și în audiență la direcția tehnică ICAB, dar pînă în prezent nu s-a făcut nimic. Cînd am fost în audiență mi s-a argumentat că prin montarea apometrului s-au adus servicii asociației, deoarece plătim mai puțin la pausal decît pe bază de apometru. Cît privește apa care curge și nu se mai oprește s-a motivat că ICAB nu dispune de carburant pentru a deplasa mașina de întreținere la fața locului. Eu întreb : oare costul carburantului pentru o singură deplasare nu este mai mic decît costul apei care se irosește de luni de zile fără întrerupere ?

Alt aspect. Recent, s-a prezentat la noi, cu legitimație în regulă, o tovarășă ca să verifice dacă nu există scurgeri de apă la robinetele locatarilor, avînd și dreptul să le aplice sancțiuni. Cînd a fost invitată să vadă risipa de afară, a replicat că pe ea nu o privește, o interesează doar ce pică din robinet, nu ce curge afară în stradă. Ca să vezi...

(Petre Ignatenou, str. Pitulicii nr. 7, scara 3, ap. 43)

Faptul relatat de corespondentul nostru pare minor. Dar nu punem în discuție defecțiunea în sine, ci o mentalitate care privește țara întreagă. Așadar, „las” să se irosească apa, plățiți mai puțin la pausal și leșiți cîștigați...”, par să fi spus unii. Și chiar dacă nu au rostit limpede aceste cuvinte, au acționat ca și cum le-ar fi spus. În ce privește carburantul, e greu de admis că timp de doi ani nu s-a găsit o modalitate oarecare de a transporta un biet apometru de pe o stradă bucureșteană pe alta : pentru asta nu era nevoie de o coloană de autocamioane sau de o garnitură CFR. Și cum poate fi înțeleasă atitudinea unui „om de la ape”, cu legitimație în regulă, pe care nu-l interesează decît rispa „dînăuntru”, nu și cea „din afară”, de parcă acest afară s-ar afla pe undeva în Patagonia sau în jungla Amazonului, nu în strada Pitulicii.

LIONEL NIȚESCU

începute în urmă cu 5 ani. Sîntem în ianuarie, amîntiți-le iv. Asta și facem.

■ **Banu Duță Alexandru, sat Lupșanu, județul Călărași** : în autogara din Lehliu-Gară domnește o dezordine de nedescris. Autobuze vin și pleacă la ore aiurea, impiegații nu le anunță, se suspendă curse etc.

■ **Gherghinoiu T. Radu, comuna Breasta, județul Dolj** : locuiesc la fiica mea, Dumitraș Gh. Ioana din satul Poieni, comuna Udești, Suceava, am 68 de ani, dar n-am pensie pentru că mi-a rămas cartea de muncă la întreprinderea de termocentrale Craiova. Rugați-i să mi-o trimită, eu n-am reușit să-i conving.

■ **D.P.M.O.S. Galați** pentru Chirilă Gheorghiu din Galați, str. Lupeni nr. 2-4 : s-a intervenit la I.C.S.A.P. pentru a vi se elibera carnetul de muncă.

■ **D.G.D.A.L.** pentru locatarii blocului C 33 din str. Viadeasa nr. 11, sector 6, București : relațiile dv. corespund realității. Constructorul s-a angajat să execute remedierile pînă la recepția finală din trimestrul 1/1983.

■ **Consiliul popular al județului Mureș** pentru Marin Mihai din Sighisoara, str. Cornești nr. 6 : se confirmă că Lăsean Ștefan întreprinde necorespunzător locuința și că are comportări urite. I s-a repartizat un alt spațiu, pe str. Mihai Viteaz nr. 78.

■ **D.P.M.O.S. Dimbovița** pentru Zamfir Lilișor din Tirgoviște, str. Avintului, bloc 32 A, apartament 22, Mierc 11 : vi s-a aprobat transferul de la „1 Mai” Ploiești la Combinatul de oțeluri speciale Tirgoviște.

■ **C.P.M.B., Inspectoratul comercial de stat** pentru Goos Tatiana din București, str. Barajul Dunării nr. 4 : pentru abaterile constatate la complexul alimentar Alba, conform Legii 3/1972 și H.C.M. 2.503/1969 au fost sancționați cu amendă contravențională următorii : Steanță Gheorghe, șef de unitate, Ionescu Ion, Andreescu Georgeta și Mihail Ion, vînzători.

■ **Consiliul popular al județului Cluj** pentru Bețe Elena din comuna Ciucea : veți lucra ca telefonistă. Întârzierea s-a datorat unei contestații care a necesitat verificări suplimentare.

■ **Duicu Emanoil, sat Hurducuștii nr. 44, Strehăia, județul Mehedinți** : prin intermediul serviciului P.I.R. din întreprinderea de autoturisme Colibași am înaintat la M.I.C.M. un memoriu la care nu mi s-a răspuns nici astăzi. Aștept.

■ **Consiliul popular al județului Galați** pentru Mihai Patrîchi din aceeași localitate : Cernat Anica, casiera care nu a respectat programul afișat la Agenția de voiaj auto, a fost sancționată cu retragerea unei gradații pe timp de o lună.

■ **Ministerul Comerțului** Interic pentru grupul de lucrători de la Centrul de calcul (I.M.E.B.) al M.C.L. : Ministerul Muncii și-a dat avizul pentru ca lucrătorii încadrați pe

funcțiile de operator calculator, perforare, verificare și controlor date să fie asimilați la acordarea retribuției cu personalul de execuție tehnic și economic. S-a procedat la recalcularea drepturilor, urmînd a vă fi plătite sumele cuvenite

■ **Ministerul Muncii** pentru Gucea Varvara, București, Calea Rahovei nr. 332, bloc 43, apartament 4 : dosarul dv. de pensie a fost transferat de la Craiova la Oficiul de pensii al sectorului 5, sub nr. 24 675/4. X.1982.

■ **Procuratura Generală** pentru Huțu Valerica din Vaslui, str. Ștefan cel Mare, bloc 91, scara A, apartament 11 : vi s-a aprobat recurs extraordinar.

■ **Consiliul popular al județului Cluj** pentru Cost Ioan din Mintiul Gherlii, str. Dejului nr. 555 : ați construit casa în afara perimetrului aprobat și fără forme legale, motiv pentru care nu se poate aviza extinderea rețelei electrice la locuința dv.

■ **Maxim Elisabeta, str. Lupeni nr. 2, bloc E 5, apartament 17, Constanța** : din nou îmi pîouă în casă, prin terasa blocului, deși astă vară, zice-se, ar fi fost reparată. Nimeni nu vrea să mă ajute, deși în același bloc stă și tovarășul vicepreședinte al consiliului municipal.

■ **Nicolaescu Amalia, Gitejești, Vilcea** : în numele a peste o sută de elevi și a 85 de oameni ai muncii vă rugăm apelați la cei în drept ca să repună în circulație autobuzul care făcea legătura între localitățile Stoenesti și Băile Govora.

■ **Iancovici Tamara, str. 7 Noiembrie nr. 22, Botoșani** : de două săptămîni nu avem, ore în șir, energie electrică, iar căldură nu primim decît noaptea. Ar fi cazul să cunoaștem și noi programele după care se ghidează cei care ne supără cu întreruperile.

■ **Paraschiv Nicolita, București, Sos. Giurgiului nr. 123, bloc 4 B, scara 3, apartament 91** : am fetița bolnavă. Trebuie să stea sub supravegherea mea permanent. Am cerut să fiu ajutată dîndu-mi-se de lucru acasă, dar nimeni nu mă bagă în seamă. N.R. Nu există în București o cooperativă care s-o poată ajuta ?

■ **Bunea Ivonne, București, str. Spătarul Milescu nr. 23** : există unități I.L.F. care refuză reînnoirea contractelor pentru produsele horticoale. Alte unități condiționează contractarea unor produse de acceptarea murăturilor ! Alte unități obligă cumpărătorul la tot felul de compromisuri. De ce se întîmplă așa ?

■ **Direcția generală comercială a municipiului București** pentru Popovici Eugenia : vînzătorii respectivi au fost atenționați, iar aspectele semnalate au fost prelucrate în ședințele de grupă sindicală. N.R. Cine ? Ce ? Unde ? Cînd ? De ce atîta discreție, tovarășii din Direcția

comercială ? Și de ce nu ați răspuns în termenele prevăzute de Legea presei la celelalte semnale critice apărute în pagina aflată la dispoziția cititorilor ?

■ **Intreprinderea de frigider Găești** : cazul tovarășului Biurou Dumitru din Tr. Severin, semnalat în revista dv. din 31.XII.1982, a fost rezolvat. N.R. Felicitări pentru promptitudine.

■ **I.T.S.A.I.A. Constanța** pentru Popa Tudor din Călărași : suma reținută pe nedrept vă va fi restituită.

■ **Chirvășolu Adrian, str. Filozofilor nr. 3-5, Sibiu** : sint lucrător al spitalului de la adresa indicată. Este un spital de boli pulmonare pe care îl administreză în mod abuziv întendentul Voina Emilia. Impreună cu tovarășii Roșanu Florea și Matei Ioan cerem anchetă. N.R. De ce nu sesizați Direcția sanitară ?

■ **Constantin Lica din satul Valea lui Pătru, Dolj** : sint în vîrstă de 79 de ani, singur, am un gard făcut acum 30 de ani, e putred, cade pe mine. Vă rog ajutați-mă să obțin aprobarea ca să cumpăr din pădurea comunală doi metri cubi de lemn pentru gard.

■ **Cooperativa de credit „Unirea” București** pentru Petre I. Constantin : adresa noastră este Calea Mosilor nr. 302, stația Făinari, sectorul 2, București.

■ **Agheorghiesei C. din Botoșani** : revin tot cu povestea vestel pe care nu mi-a făcut-o nici azi croitorul Bălan Vasile de la Cooperativa „Confecția”. N.R. De ce nu interveniți tovarășii de la U.J.C.M. Botoșani ?

■ **Rabjan Paula, Alea Valea Florilor 4, scara A, apartament 8, București** : în iunie am dat 60 de lei pentru un spray insecticid care n-a funcționat de loc. L-am trimis producătorului, adică Intreprinderii „Farmec” din Cluj-Napoca. Îl aștept și azi.

■ **Muraru Ion, str. Păltinș, bloc 7, scara 2, apartament 5, Bieaz** : am doi copii la școală din cartierul Dodești și mi-e frică să nu li se întîmple ceva. Elevul Broască vine la școală cu cuțite pe care le aruncă în copii, dar nimeni nu-l face nimic.

■ **Aurel Dănescu, str. Dealul Tugulea nr. 24-30, blocul 16, scara 3, București** : de ce sint neglijate parcurile de pe șosele noastre europene și naționale ? De ce nu li se acordă importanța cuvenită ? De ce sint inestetice, murdare, negrijite, fără surse de apă, fără coșuri pentru resturi menajere, fără umbră ?

■ **Administrația Asigurărilor de Stat** : ca urmare a sesizării asiguratului nostru Trancu Horia, vă facem cunoscut că pentru abaterile de la actele normative în vigoare în rezoluția cazului publicat în revista „Inspektorul Miu Gheorghe” sancționat cu diminuarea retribuției cu cinci la sută.

■ **Crețu Constantin, comuna Săpoca, județul Brăila** : vă rugăm să trimiteți copiilor din satul nostru care fac naveta, 10 kilometri, în oraș la școală : cei de la școală au desființat cele care avem mare nevoie.

■ **Baciu Gheorghe, comuna Săpoca, județul Brăila** : vă rugăm să trimiteți copiilor din satul nostru care fac naveta, 10 kilometri, în oraș la școală : cei de la școală au desființat cele care avem mare nevoie.

■ **Stațiunea turistică Nedelea** : vînzătorii respectivi au fost atenționați, iar aspectele semnalate au fost prelucrate în ședințele de grupă sindicală. N.R. Cine ? Ce ? Unde ? Cînd ? De ce atîta discreție, tovarășii din Direcția

autobazei nr. 2 Tirgoviște, este nașul său. Chiar nu se găsește un naș pentru naș ?!

■ **Uniunea județeană a cooperativei de producție-achiziții și desfacerea mărfurilor Argeș**, pentru Pirvu Vasile din Leordeni, satul Ciulnița, Argeș : Stoica Marian și Stoica Gheorghe, gestionari la magazinul din Ciulnița, au fost sancționați conf. art. 100, lit. b din Codul Muncii, deoarece condiționau vînzarea unor produse.

■ **U.J.C.M. Timiș** : tencuirea imobilului din str. Rusu Sireanu nr. 42 A va fi executată cel mai tîrziu pînă la 1 Mai 1983.

■ **Consiliul popular Iași** pentru Rusu Anisoara, str. Stejar 58 din localitate : la întreprinderea „Tesașura” Iași veți urma un curs de calificare fără scoatere din producție.

■ **Cantor Viorica, Săliște, Sibiu** : Consiliul popular județean Sibiu a dispus restituirea celor 1 575 de lei care mi se cuvin de la Cooperativa de credit, dar pînă azi n-am primit nici un ban.

■ **Consiliul județean Prahova** al sindicatelor pentru Matei Liliana din Ploiești, str. 23 August nr. 113 : Matei Severin a fost încadrat ca mecanic la Centrul de reparații motoare de tractor Buda, care aparține de S.M.A. Bărcănești.

■ **Centrala industriei bucatăriei**, pentru Cepraga Ioan de la Textila Vaslui : veți fi dirijat spre o muncă adecvată, conformă cu indicațiile medicului.

Pagină realizată de MIRCEA BUNEA

Poșta redacției

■ **Statnic Gleb** - București ș.a. : Pentru îndrumarea, activitatea educativă și formarea deprinderilor de conduită ale minorilor ocrotiți, educatorii cu studii de profesor care au funcționat în perioada 1981/1982 la

Pîrloaga din livadă

Aflind că se pune atîta preț pe creșterea cit mai multor animale pe lingă casă, bătrînul țaran cooperator Gheorghe N.C. Damian din Căuții Bacăului, de pe Troțuș, și-a convocat consiliul de familie, pe nevastă-sa, Paraschiva, pe Gheorghită, fiica cel mare, calificat conducător auto, pe Cornel, mezinul, mecanicul de utilaj greu, și pe școlarul Mihăiță, prislea, care nu împlinise încă doisprezece ani. Tuturor le-a zis:

— De-amu, a venit vremea să luăm taurul de coarne... Adică... să avem oit de multe, vaci, viței... porci și pasări... Ca să se găsească la noi de toate cele... Să dăm și la contracte, să ducem și la țîr. Gînditu-m-am și la ... notreț, că doară de asta v-am chemat... Sus, pe prîporu Măreștii, știți voi bine, colo la Moisei, în livada de pomi a ceapeului, se află un loc nemuncit. O pîrloagă plină de lăstari de bălării și măracini. Chiar miine să te infățoșezi tu, Gheorghe, băietu tații, la președinta ceapeului, la tovarășa Pislaru Magdalena, și la ingineru Dima, și să-i îndupleci să ne dea nouă locul acela rîpos. Cu contract, cu act în regulă. Să-l curățăm frumuseț și să-l muncim pentru notreț. C-ăud că se poate, c-au mai dat și altora... După trei ani, așa m-am și înțeles cu ei, ne-om obliga să-l dăm îndărăt ca pămînt arabil, însămințat cu lucernă sau cu trifoi. Iară pînă atunci, noi să luăm ce producem pe el și să-l dăm să nu ne ceară socoteală... Auztu-m-ai, Gheorghită?

Asta a fost cam pe la începutul lui noiembrie '80...

Chiar a doua zi, așa cum îi fusese porunca lui tătîne-su, Gheorghită Damian s-a înființat la conducerea ceapeului. Acolo, în vale, ce-a făcut el ce a dres că s-a înțeles de minune cu președinta și cu inginerul șef. Grăbiți, fără să stea prea mult pe gînduri, aceștia au acceptat pe loc toate condițiile propuse. Culanți și darnici oameni!... Solicitanților li s-a spus doar, verbal, să treacă neîntîrziat la treabă.

Întreaga familie a Damienilor a început din greu lucrul. Toamna, tirziu, și în zilele gerose de iarnă, bătrînul baci, nevasta lui, Paraschiva, împreună cu cei trei feciori, s-au dus la Mărești, au defrișat măracinii și boscheții, au scos buturugile, au nivelat terenul. Lemnele mai groase și bune le-au dus la cooperativa agricolă. Crengile le-au cărat și ei acasă. La ce nu s-a putut lua i s-a dat foc pe loc. Cenușa au folosit-o ca îngrășămintă.

Primăvara, au scormonit pămîntul cu cazmalele și cu plugul tras de vacile lor plîpînde. Iar în martie, cînd locul a fost aproape gata de însămințat, baciul, cînsit și prevăzător, și-a trimis din nou fiicașul cu vorbă la C.A.P., să insiste și să încheie actul. Și Gheorghită a mers, a făcut atunci cu conducerea unității un fel de proces-verbal, scris de mină: „Astăzi 6 martie 1981, am încheiat un contract între tov. Damian N.C. Gheorghe și conducerea C.A.P.-ului Căuții cu privire la suprafața de 2,5 ha teren agricol situat în livada Mărești. Suprafața respectivă se atribuie tov. Damian N.C. Gheorghe pe o perioadă de trei ani deoarece a defrișat-o și peste trei ani poate fi adăugată la terenul arabil al C.A.P. Se angajează să o cultive cu plante furajere pe o suprafață de 2 ha”. Intocmit și semnat de: Magdalena Pislaru, președinte, și Ion Gheorghită, inginer șef... Gh. D. a mai scris și el, separat, un angajament...

...Și se încheia bine gospodăria Da-

mienilor. Urmarea... Într-un singur an, Gheorghe N.C. Damian și-a dublat turma de oi. De la 73 de capete, cite avea la început, a ajuns astăzi la 150. Are două vaci de lapte, două scroafe gestante, păsări multe. Deh, ca tot omul vrednic, gospodar! Are acum tot nutrețul trebuit pentru animale. Mărturie stau finul și coceni strînși în clăile mari din preajma casei.

„Numai că — ni se plînge oierul, într-un memoriu însoțit de două fotografii — după primul an mulțumitor, am fost chemat de primarul comunei și conducerea ceapeului și, spre dezamăgirea mea, mi-au spus că nu mai am voie să lucrez pămîntul la Mărești, deoarece acolo nu au teren de închiriat. Și mi-au confiscat contractul cu toate că aveam și aprobarea U.J.C.A.P.-ului, rămînînd cu animalele în situația de a nu le putea asigura nutreț pentru la anu, fiind nevoit să le vind sau să le las să moară de foame. Tocmai acum, cînd secretarul general al partidului și președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pune mare accent pe dezvoltarea zootehniei, spunînd dumnealui că trebuie să crească țărănul cit de multe animale și să se îmbogățească prin munca lui”.

S-a cătrănit rău bădiță Damian și a scris revistei despre necazul său cel mare. Fapt pentru care, chiar simbăta trecută, după amiază, împreună cu primarul comunei, cu noul președinte al C.A.P.-ului și cu instructorul de specialitate de la comitetul județean de partid, am descins în sat, la păcurar.

Am discutat cu oficialitățile locale, am urcat sus dealul, la Mărești. Să vedem locul cu ochii. Și iată cum stau lucrurile:

Terenul cu pricina rămăsese, într-adevăr, părăginit într-un colț de livadă. Vechea conducere a C.A.P.-ului, în loc să-l fi replantat cu pomi, așa cum se cuvenea, s-a gîndit să se descotorosească de el și a ales soluția cea mai ușoară. Contrar prevederilor statutare, ea l-a înstrăinat — cum am și constatat — pe timp de trei ani, fără a primi în schimb cota-parte din produsele obținute pe el, cu singura condiție de a fi restituit însămințat cu lucernă sau trifoi. Costă, e drept, și sămința de lucernă sau de trifoi. Costă mult și defrișatul, și lucratul pămîntului. Însă niciieri nu este statuat un astfel de procedeu păgubitor pentru C.A.P. și abuzul celor care l-au adoptat este de netăgăduit.

Aflăm că nu-i singurul caz la Căuții, că ar mai fi și altele. În această situație, vîna aparține nu numai vechii conducerei a C.A.P., ci și primăriei, C.U.A.S.C.-ului și chiar U.J.C.A.P.-ului. În cazul de față, oierul și al lui sînt singurii care n-au nici o vînă. Ba, dimpotrivă, ei au făcut o treabă bună și cînsită: au lucrat cu sîrg pămîntul aspru din Mărești și l-au scos din paragină, forțîndu-l să producă.

Am ajuns și la Gh. Damian. Bătrînul era acasă cu toți al lui, mai puțin baciul Cornel, plecat tocmai atunci cu turma la „mangal”, adică pe izlazul comunal. Gheorghită mesterea pe sub sopron un „Tundapp” vechi și ruginit, sperînd să-l pună grabnic pe roate. Mătușa Paraschiva trebăluia și ea ceva prin cerdac. S-au bucurat aflînd că am venit să lămurim pricina necazului lor.

— Ce mai e cu contractul meu, tovarășe primar? Întreabă bătrînul.

— E cam încurcat, bădiță!... se disculpă blind Ion Vrinceanu, primarul. Fii

punsului — situația oficiului de calcul reînființat, aceasta fiind astăzi pe cit de clară, pe atît de greu de înțeles.

De la 1 ianuarie a.c. oficiul de calcul al T.C.M. Prahova a fost (din nou!) desființat printr-o decizie a comitetului executiv al Consiliului popular județean. Pe baza aceluiași cercetări și referate alcătuite înainte de apariția anchetei în revistă (cu excepția unuia singur din 18 XII 1982, întocmit de un colectiv al consiliului popular județean care consemnează că „hotărîrea luată de C.O.M. al T.C.M. Prahova din 21 ianuarie 1982 cu

Prometeu a murit fiindcă nu era eficient

privire la desființarea oficiului de calcul a fost și rămîne oportună; greșeala a constat în faptul că desființarea trebuia făcută prin decizia Comitetului executiv al Consiliului popular județean” — fără însă a demonstra de ce această hotărîre este oportună!). Cum, necum, copilul nedorit, oficiul de calcul, a fost desființat, iar oamenii lui aruncați pe te miri unde în cadrul trustului. Toate cele 10 operațiuni au fost obligate ca în termen de 24 de ore să devină... primitor-distribuitor, în cazul în care nu și-ar fi dat consimțămîntul urmînd a li se desface contractele de muncă. Nici măcar pentru două dintre ele, specializate ca analiști-programatori (dar încadrate ca operatoare!), nu s-a găsit o soluție de continuare în informatică, aceeași situație avînd-o și șeful centrului și economistul cibernetician, deci ceilalți doi analiști-programatori ai oficiului. Activitatea oficiului a fost preluată de oficiul de calcul al Consiliului popular județean. Să nu se fi găsit posibilitatea ca măcar o parte dintre acești

Poftiți la Capșa!

o invitație pe care o așteptăm, totuși, de prea multă vreme

Un fapt despre care am aflat de curînd ne face să reluăm un subiect pe care „Flacăra” l-a abordat în nenumărate rânduri: **Capșa**. În ultima noastră intervenție pledăm din nou pentru revenirea la adevărata denumire a restaurantului care înseamnă foarte mult nu numai pentru rețeaua hotelieră și de restaurante, ci și pentru istoria Bucureștilui, pentru istoria vieții literare pe o perioadă de aproape un veac și, desigur, nu în ultimă instanță, pentru tradiția artei culinare românești. Dar faptul de care amintim ne mai relevă un aspect asupra căruia vom reveni. Iată faptul. Spre sfîrșitul anului trecut, la New York, s-a inaugurat un restaurant cu specific românesc pe care proprietarul l-a numit **Capșa**. Nici mai mult, nici mai puțin.

Repetăm ce am mai spus, nu facem un capăt de țară din acest lucru, dar istoria trebuie respectată nu doar pentru momentele sale de excepție, ci și pentru acelea care dau culoare și viață unor epoci. Aici, pe malurile Dimboviței, numele fraților Capșa este legat de întemeierea bucătăriei și cofetăriei românești. Un ziar care apărea la sfîrșitul secolului trecut scria: „Cînd zici Capșa, îți lasă gura apă și parcă îți vine imediat să o pornești spre maestrul cofetăriei și al bucătăriei moderne. Să facem cunoscut pe Grigore Capșa, ar fi să vorbim de biserica Zlătari sau de Ateneu. El a devenit o instituție bucureșteană, un monument de zaharicale”. Cronică familiei Capșa, a Casei Capșa, aflată azi la inimosul Ștefan Lăzărescu, unul dintre ucenicii lui Grigore Capșa, om care de ani de zile se zbate să convingă că vechiul restaurant din Calea Victoriei de al cărui bun mers se îngrijește cu atîta pricepere, trebuie să revină la numele ce face onoare artei noastre culinare, cronică aceasta, zicem, este plină de lucruri capabile să uimească pe oricine își găsește răgazul să se aplece asupra ei. Astfel, află că blocul Nestor se numea așa deoarece, la parter, era cofetăria ce-l purta numele, iar Ion Nestor era un cofetar vestit care învățase meserie la frații Capșa. Mai află că Grigore Capșa a fost un român

talentat în arta cofetăriei, un om harnic, care, după practica făcută la Paris (unde i se propusese să rămînă, fiind foarte apreciat), a ținut cu tot dinadinsul să revină în țară și să întemeieze o școală. Și, în sfîrșit, scrisorile către prieteni ni-l dezvăluie ca un bun patriot, care și-a slujit țara așa cum a știut el mai bine, ridicîndu-i comerțul și învățîndu-i și pe alții ce să facă pentru prosperitatea lui. Nu întîmplător există o întreagă literatură în jurul acestui nume, nu întîmplător au scris despre el mari scriitori ai României și nu întîmplător străinii aflați cu treburi pe la noi țineau morțiș să se bucure la Capșa. Și iată că, pomenind despre această ultimă chestiune — renumele Casei Capșa nu numai în Europa, ci și în lume — înțelegem mai bine ce înseamnă să apară undeva, aiurea, numele care se cuvine să fie o firmă pe Calea Victoriei. Așa sînd lucrurile, sînt numeroase și astăzi companiile de turism care se simt onorate să aibă relații cu Restaurantul Capșa. Iată de pildă, ce scrie, printre altele, oficiul de turism **Indonesian Express** în adresa către Restaurantul Capșa:

„Firma dumneavoastră a fost selectată ca fiind aptă pentru a deveni membru al Indonesian Express datorită popularității de care se bucură și pe baza informațiilor culese. În această calitate, veți fi recomandat ca partener de cooperare, înscris în publicația noastră care este înmînată turiștilor membri ai Indonesian Express”.

Și asta în condițiile în care, multă vreme, pe antetul Capșei se putea citi: **Restaurantul București** fost **Capșa**. Azi, datorită faptului că marele complex ridicat în imediata apropiere a preluat numele **București**, a rămas un loc liber. Revenim și spunem ca măcar acum **fost Capșa** trebuie să devină **Capșa**, ca un semn de prețuire pentru acei vestii meșteri, pentru istoria Bucureștilui și, de ce nu, din dorința de a ne păstra monumentele, fiindcă, cum bine scria acel ziarist în secolul trecut, **Capșa** este un monument.

RAZVAN BARBULESCU

însă fără grijă, că dumneata n-ai nici o vînă. Știi doară că s-a schimbat conducerea C.A.P.-ului. Ea n-avea voie să înstrăineze nici un pic de pămînt fără știrea consiliului. A fost un abuz din partea fostei președinte Pislaru Magdalena. Acu, trebuie, neapărat îndreptată greșeala.

— După statut și după lege — intervine președintele C.A.P. — noi vom propune să ți se dea matale, în continuare, bucata aceea de pămînt, dar numai dacă vă învoiți să-l lucrați în acord global. Adică, o parte din producția obținută s-o luați dumneavoastră, restul — pînă la 50 la sută, după cum ne-om înțelege — să-i revină unității drept cotă procentuală. Că unde-i lege nu-i tocmeală.

— Și vă vom da și izlaz pentru oi...

Intervine iar primarul. La fel ca anul trecut, că doar n-o să lăsăm să vă moară oile de foame! Va trebui să mai lucrați însă și la C.A.P., barem numărul minim de zile aprobat. Să onorăm mai bine și contractele.

— Ei, ce zici, bădiță, te învoiești? mai întreabă președintele cooperativei, ridicîndu-și arc sprinceana ochiului stîng.

Chibzui îndelung oierul Gheorghe N.C. Damian. Abia într-un tirziu decise scurt ofînd a ușurare:

— Mă învoiesc, oameni buni! Dar pînă acu, de ce nu mi-ați spus și mie condițiile acestea? De ce ați fost atît de secretoși?

MIHAI STANESCU

În numărul 16 din 23 aprilie 1982 al revistei noastre apărea articolul **Tovarășul director**, cu de la sine putere și încălcînd legea, care scotea la lumină suferințele unui oficiu de calcul și ale oamenilor lui, cit și unele abuzuri săvîrșite la nivelul Trustului de construcții montaj Prahova. Articolul se încheia astfel: „Dreptatea triumfă, legalitatea a fost întronată!” — pornind de la răspunsul Consiliului popular județean Prahova privitor la măsurile luate: S-a anulat — se sublinia la acea dată — desființarea Oficiului de calcul, fiind repus în activitate; s-a anulat decizia de defacere a contractului de muncă al șefului acestuia, fiind reintegrat în aceeași funcție; ingineru Julieta Mihai a fost retrimisă la șantierul Cimpina unde fusese repartizată, să-și continue stagiul în producție; s-a anulat repartiția locuinței de serviciu pe numele lui Mihai Dumitru, repartiție dată ilegal cită vreme acesta era ploieștean și mai avea o locuință de la stat; s-a dat sarcină corpului unit de control financiar intern pentru stabilirea răspunderii materiale și disciplinare a celor vinovați de încălcarea legii în legătură cu folosirea autolaboratorului...

De ce este nevoie să amintim acest răspuns despre triumful dreptății și al legalității? Pentru că, iată, după aproape un an de zile de la publicarea lui descoperim că răspunsul atît de la obiect privind măsurile luate a rămas, în parte, doar pe hîrtie. Mihai Julieta nu a ajuns la șantierul Cimpina, ci la București, prin transfer; casa de serviciu repartizată ilegal lui Dumitru Mihai (i s-a anulat repartiția doar de ochii lumii), problema rămînînd aceeași; răspunderea materială a celor vinovați de încălcarea legii în folosirea autolaboratorului a fost pusă în spatele unuia singur — desigur, nu cel mai vinovat — care, în final a scăpat de orice răspundere materială și disciplinară, contestînd la comisia de judecată a trustului care-l admite contestația aproape felițîndu-l. Am lăsat la urmă punctul cel mai important al răs-

oamenii să fie preluați odată cu activitatea, el cunoscînd bine programele la care lucraseră de ani de zile? Să nu se fi găsit nici la celelalte oficii de calcul al Ploieștilui cite un loc pentru acești oameni, pentru a nu se îngropa o experiență greu de cîștigat în informatică, decît în ani de zile. Ne costă cam mult, privind în viitor, această reprofilare — din muncitor în informatică, în primitor-distribuitor!

Dar, să revenim la preluarea activității fostului oficiu al T.C.M.-ului de către Oficiul de calcul al Consiliului popular

liști programatori. A fost mai ușor să fie ras un program de pregătire-lansare și urmărire a producției, rulat în bune condițiuni la acea dată, decît să fie întregită schema oficiului. Am zice noi că moartea lui Prometeu a dus la moartea oficiului! Poate trăi un trust de construcții fără Prometeu? „Poate — ne declară tovarășul director Nistorică. Noi am renunțat la el pentru că nu era eficient. Prometeu trebuia să-mi spună cit cheltuiesc. P.L.U. vorbește de resurse, de exemplu, resursele camioane. Ce-mi folosește P.L.U. cînd nu am benzină?”

Iertat să ne fie, dar punctul de vedere al tovarășului director este cam primitiv. Printre rosturile acestor instrumente moderne de calcul se află și acela al găsirii căilor care să elimine risipa, care să ne facă să gospodărim cit mai bine materiile prime avute la dispoziție. Este greu de înțeles o astfel de optică cită vreme aflăm de la specialiștii Centrului de organizare și cibernetică în construcții că urmărirea producției la cele 21 de trusturi de construcții ale M.C.Ind., se face numai prin **Prometeu**, că ei nu cred că există vreun alt trust de construcții-montaj din țară care să nu-l aplice pe **Prometeu** — cită vreme alt sistem informatic în locul lui nu există, cunoscut fiind că sistemul manual, combinat cu experiența proprie, e scos din burtă, sută la sută. Dincolo de toate aceste considerente există un ordin al ministrului care obligă aplicarea acestui program în construcții. Cu toții sînt de acord că oricărui trust de construcții îi este necesar un oficiu de calcul propriu. Numai că, subliniau cei de la Centrul teritorial de calcul electronic Ploiești — informatica solicită ordine în unitatea unde își face loc. Fără ordine și organizare, nu-și poate găsi locul niciieri. Și, pare-se, la Trustul de construcții-montaj Prahova problema ordinii și organizării mai are încă multe verigi desfăcute.

GEORGETA ȘTEFANESCU

Un adversar pe măsura Craiovei

F. C. Kaiserslautern

Sorții l-au desemnat Universității Craiova, pentru turul 4 al Cupei U.E.F.A., un adversar redutabil, pe 1. F.C. Kaiserslautern (1 provine de la faptul că respectivul club are mai multe echipe, răspândite în tot felul de campionate) din Bundesliga, o formație cu tradiție (prezentă din 1931, fără întrerupere, pe prima scenă a fotbalului vest-german) și, cercetind după palmaresul ultimilor ani, de valoare internațională.

Intemeiat în 1929, Kaiserslautern (al cărei președinte e, în prezent, Ugo Sopp, referent public al bisericii luterane a landului!) a deținut, totdeauna, o poziție de frunte în fotbalul țării sale, reușind în două rânduri (1951 și 1953) să câștige chiar campionatul (într-un sistem aducând mai degrabă a cupă, Bundesliga înființându-se abia în 1963). Echipa și-a încercat, firește, șansa și în Cupă, dar n-a izbutit decât să pătrundă până în finale, pierzând de 4 ori: în 1961 (0-2 cu Werder Bremen), în 1972 (0-5 cu Schalke 04), în 1976 (0-2 cu S.V. Hamburg), în 1981 (1-3 cu Eintracht Frankfurt).

Din 1972, 1. F.C.K. și-a făcut apariția, cu prestanță, în Cupa U.E.F.A., trecind (chiar la debut) 3 tururi, eliminând pe Stoke City, C.U.F. (Portugalia) și Ararat Erevan, pentru a ceda în fața Borussia Mönchengladbach. Ea a mai fost înscrisă în Cupa U.E.F.A. și în edițiile 1972/1977, 1979/1980, 1980/1981, remarcându-se mai ales în ultima cind, după ce a scos din cursă pe Akademik Sofia (1-0 și 2-1), Spartak Moscova (1-2 și 4-0), Lokeren (0-1 și 4-1), a înregistrat, în turul 4, o victorie de senzație (5-0, acasă, cu Real Madrid, după 1-3), pierzind în semifinalele competiției (1-1 și 1-2) la IFK Göteborg, viitoarea câștigătoare a Cupei. Să reamintim cititorilor drumul parcurs de formația din Kaiserslautern în actuala ediție: 3-0 și 3-0 cu Trabzonspor (Turcia), 2-1 și 2-0 cu Napoli, 0-1 și 4-0 cu Sevilla, numai și această (succintă) retrospectivă fiind lămuritoare: echipa vest-germană e deosebit de puternică pe teren propriu, anul trecut, de pildă, înscrisând acasă 9 goluri (în meciurile din Cupa U.E.F.A.) fără a primi vreunul!

Toate aceste argumente, ca și altele (a încheiat campionatul pe locul 3 în 1978/1979, și 1979/1980, pe locul 4 în 1980/1981, și 1981/1982), o recomandă cu prisosință drept o grupare capabilă să exprime, la cel mai exigent nivel, calitățile recunoscute ale fotbalului vest-german, pregătirea fizică excelentă, ambiția, tenacitatea. Nici nu-l de mirare, 1. F.C.K. de azi are de apărut o „firmă”.

Un fost decathlonist ajuns „pistonul” lui Kaiserslautern: Briegel. Foarte puternic, el rămâne deficițar la capitulul subtilităților tehnice

sub culorile ei evoluind, de-a lungul vremii, jucători celebri, între care frații Fritz și Othmar Walter. Încă un amănunt: la mondialele din 1954 (cînd reprezentativa vest-germană a dobîndit, pentru prima oară, titlul suprem), au participat și 5 „diavoli roșii” („Rote Teufel”, emblema clubului fiind un fotbalist cu chip (și coarne) de diavol, iar tricourile ei, tradițional, roșii.

„Compresorul din Pfaltz”

După ce, între anii 1978-1982, antrenorul Feldkamp a găsit soluții pentru a face din F.C.K. un nume în fotbalul intern și internațional, el a refuzat, în toamna trecută, să-și mai reînnoiască angajamentul! Surprins, clubul a recurs la serviciile unui tehnician mai puțin cunoscut (deși fost jucător la Hertha și Nürnberg), Rudi Kröner (41 de ani), dar recomandat de tinerete și dorință de afirmare. El n-a mai antrenat în prima ligă decât în 1975/1976 (cînd a salvat, e adevărat, pe Kickers Stuttgart de la retrogradare), după care, pînă la venirea la Kaiserslautern, s-a plimbat pe la mai multe echipe „mici”, de la Würzburg (divizia B) fiind chiar demis în 1978. S-ar zice, judecînd după locul 7 ocupat în prezent de 1.F.C.K. în clasament, la 7 puncte de lider, că Kröner n-a început strălucit sezonul și presa vest-germană nu ascunde faptul că o parte din conducătorii clubului nu-s prea mulțumiți de prestația noului antrenor (care lucrează alături de Ernst Diehl, fost căpitan al echipei, retras în 1978). Cu toate aceste critici, Kröner are, desigur, credit în continuare, dar se apreciază că el va juca, înnoțivă Craiovei, una din ultimele sale cărți!

În ciuda acestor dificultăți (care nu sînt de ordin material, clubul avînd 7.000 de abonatăi), Kröner rămîne optimist, susținînd că „formația mea va arăta în această primăvară ce și cît poate”, ea depunîndu-și candidatura la câștigarea Cupei U.E.F.A., „pe care sper s-o putem pre-

zenta suporterilor”. Dincolo de astfel de declarații (obligatoriu trandafirii), Kröner are la dispoziție un lot redutabil, cu mai mulți internaționali, lista lor trebuind deschisă cu Hans Peter Briegel, de 37 de ori în echipa națională, participant atît la europenele de la Roma (1980), cît și la mondialele din Spania (1982). Tînăr (27 de ani), masiv (1,87 m, 90 kg), Briegel e una din vedetele cele mai bine cotate în țara sa, un publicist de renume, Peter Heck, dedicîndu-i, recent, o carte intitulată „Diavolul roșu numărul 1”. El a adunat pînă acum 37 de selecționări în națională și e poreclit, datorită forței sale deosebite, „compresorul din Pfaltz” (după numele landului). Alături de Briegel (căpitanul lui 1. F.C.K.), Kröner mai contează pe alți 2 internaționali, ambii suedezi: portarul Ronnie Hellström (76 A) și virful Torbjörn Nilsson (21 A), dar și pe clasa lui Rainer Geyer (venit în 1977 de la Fortuna Düsseldorf), Hannes Bongartz (fost la Schalke 04) și Thomas Allofs, poate cea mai prețioasă achiziție a clubului, dat fiind faptul că Thomas (a nu se confunda cu fratele său geamăn, Klaus, internațional A) e cel mai tînăr component al formației (23 de ani). El a venit la Kaiserslautern (de la Fortuna Düsseldorf, vâ mai amintiți partidele cu Sportul studentesc?) odată cu Nilsson, toamna trecută, acesta a fost declarat, nu demult, cel mai bun jucător străin din Bundesliga, dar Kröner e mai mulțumit de randamentul lui Allofs decât de cel al suedezului! Dealtfel, 1. F.C.K. joacă, de regulă, în formula Hellström (34 de ani) - Wolf (25), Meltzer (27, libero), Dusek (24) Brehme (24) - Geyer (33), Eilenfeldt (27), Briegel (27), Bongartz (27) - Nilsson (28), Allofs (23), de unde o medie de vîrstă destul de ridicată (spre 28 de ani) și, în altă ordine de idei, o așezare 1-4-4-2, virfurile Nilsson (1,86 m, cunoscut spectatorilor noștri din meciurile susținute de Dinamo contra lui I.F.K. Göteborg) și Allofs fiind adesea ajutate, la finalizare, de Briegel și, mai ales, de Bongartz.

O echipă foarte puternică (la propriu) cu un dispecer (se zice) în deosebită dispoziție de joc (Geyer, și el foarte înalt, 1,85 m), cu un libero (Meltzer) excelent la interceptie, cu un fundaș central de marcaj nemilos (Dusek, 1,84 m), cu o „mașină mereu turată” la mijlocul terenului (Briegel), cu două virfuri percutante și, nu în ultimul rînd, cu un portar de recunoscută valoare, chiar dacă nu tocmai tînăr, Dealtfel, „acordeonistul” (porecla lui Hellström) e, se afirmă, fotbalistul-fanion al lui Kaiserslautern, publicul de pe stadionul „Betzenberg” (33.000 de plătitori, 6.500 de locuri jos) incurajîndu-și favoriții cu „Ronnie, Ronnie”, în semn de prețuire pentru cel care, din 1974, apără poarta lui 1. F.C.K.

Acestea fiind zise, e împede că, în 2 (indeoște) și 16 martie, Craiova nu va avea o misiune ușoară. Dar parcă la Florența sau la Bordeaux a avut? Și acolo a fost, de fiecare dată, foarte greu, în fața unor adversari cu nimic mai prejos (am ajuns la această concluzie după o amplă documentare) decât „diavolii roșii”. E părerea noastră, și o mai spunem o dată, că stă în puterea jucătorilor români, și în talentul lor, și în ambiția lor, și în devotamentul lor, să elimine și pe Kaiserslautern, netezîndu-și drumul spre semifinalele Cupei U.E.F.A. Va fi, fără îndoială, mai dificil decât pînă acum, dar va fi pe deplin posibil.

Spune-ne,

Mircea Lucescu...

Antrenorul echipei naționale, director tehnic al F.R.F., a fost prezent nu demult la Seminarul U.E.F.A., organizat în orașul iugoslav Split. Legat de acest prilej, cititorul M. Dumitrescu din București îl roagă pe Mircea Lucescu să răspundă la următoarea întrebare:

— CUM VA EXPLICĂȚI CĂ SEMINARUL S-A DESFĂȘURAT ÎN ORGANIZAREA FEDERAȚIEI IUGOSLAVE, ȘI NU A UNEIA CU UN NIVEL AL FOTBALULUI MAI PUȚIN RIDICAT?

— A fost o cinste pentru fotbalul iugoslav să organizeze Seminarul U.E.F.A., la care a luat parte 60 de specialiști din Europa, între care directorii tehnici de federații, antrenorii ai echipelor naționale și responsabili ai cursurilor de antrenori. Manifestarea a fost găzduită de Complexul sportiv al stadionului Hajduk, unul dintre cele mai moderne de pe continent. Despre programul efectiv al acestui seminar, despre noutățile tactice și de pregătire specifică enunțate cu acest prilej îmi propun să revin cu o altă ocazie, dacă timpul ne va permite. Acum, într-adevăr ar trebui explicat cumva efortul federației iugoslave, care a reușit să aducă aproape toată „crema” specialiștilor fotbalului din Europa pe... teren propriu, ca să ne exprimăm tot în termeni de specialitate. Iugoslavia au profitat de acest prilej și au strîns la Split toți antrenorii echipelor lor din prima divizie, care astfel au avut ocazia să asculte și să discute direct cu citiva dintre cei mai renumiți tehnicieni din lume. Discuțiile nu s-au purtat numai în sala de conferințe, ci și după aceea, mult mai relaxat, de la om la om. Să nu uităm că evoluția echipei naționale iugoslave la Mondialul spaniol a fost apreciată ca nesatisfăcătoare, însă această comportare

Un român la F. I. F. A.

Printr-o scrisoare recentă, semnata de J. S. Blatter, secretar general, Federația internațională de fotbal a adus la cunoștința forului nostru de specialitate alegerea lui Mircea Angelescu, vicepreședinte al F.R.F., în Comisia F.I.F.A. de amatori. Respectivul organism, din care fac parte cîteva personalități de primă mărime ale fotbalului mondial, sovieticul Koloskov, brazilianul d'Almeida, italianul Carraro etc., se ocupă, între altele, de buna organizare (îndrumare, control etc.) a turneelor olimpice.

Această alegere onorează fotbalul românesc și, felicitîndu-l pe Mircea Angelescu, îi urăm cît mai mult succes în noua și importantă sa misiune.

Ce-i nou cu Țicleanu?

Sosirea lui Țicleanu la Bușteni (în urma unei convorbiri telefonice între profesorul Mircea Olteanu și medicul Universității Craiova, doctorul Vasile Frînculescu) și întoarcerea lui, a doua zi, la Craiova au stîrnit multe comentarii. Din păcate, s-a ajuns pînă acolo încît, pe culoarele C.N.E.F.S., am fost acuzați (!!) că, ajunși în documentare la Bușteni, i-am determinat pe conducătorii craioveni să-l aducă pe Țicleanu în pregătire, periclitîndu-i astfel sănătatea! ? Fără să ne disculpăm, e cazul să precizăm că n-am făcut altceva decât să reproducem părerile eminentului oftalmolog (vezi „Flacăra” din 7 ianuarie) păreri care au fost, tot timpul aceleași, înlesnind totodată, din Bușteni, convorbirea telefonică amintită. Dar asta e, firește, altă poveste (noi ne-am deplasat la clinică, n-am recurs la telefon, cum a procedat colegul de la ziarul „Sportul”, probabil mai ocupat), să vedem ce-l nou cu Țicleanu.

Sîmbătă, internaționalul craiovean s-a prezentat la Spitalul militar din București pentru un nou control. I s-a scos un ultim fir și, timp de un ceas, doctorul Mircea Filip i-a aplicat pe ochiul sting (cel operat de cataractă) lentila de contact (12,5 dioptrii), elastică, de fabricație canadiană, pe care clinica l-a oferit-o, „ca dar pentru multe bucurii aduse iubitorilor fotbalului”. Totodată, s-a constatat că procesul de recuperare al ochiului sting s-a desfășurat normal (acesta și-a recăpătat imediat 50 la sută din capacitate), acomodarea cu lentila de contact decurgînd în cele mai bune condiții.

A doua zi, la Craiova, Țicleanu a efectuat o primă alergare, ușoară, sub supravegherea doctorului Frînculescu. Luni dimineață, la Spitalul militar, a avut loc o întîlnire (la care am asistat) între profesorul Olteanu și doctorul Frînculescu, renumitul oftalmolog făcîndu-i cîteva recomandări medicului Universității. Conștiincios, acesta și-a notat că: a) Țicleanu poate face deplasarea în Grecia (unde se și află, de marți), el putîndu-se antrena și chiar juca (la început, 15-20 de minute); b) după 1 februarie, el poate fi inclus într-un program obișnuit de pregătire avînd interdicția (pînă în jurul datei de 10 februarie) de a lovi balonul cu capul; c) după 10 februarie, Țicleanu trebuie socotit jucător normal etc., etc.

În rezumat, și cu asta dăm răspuns tuturor cititorilor care ne-au solicitat relații pe această temă. Țicleanu va fi complet restabilit la data partidei cu Kaiserslautern, el putînd să-și ocupe locul în echipă.

Dumitru are drept de joc în Cupa U. E. F. A.

După cum am anunțat săptămîna trecută, internațional Ion Dumitru (ultima dată la U.M.T., în divizia B) va evolua în noul sezon sub culorile Universității Craiova. Interesați de acest transfer, mai mulți cititori ne-au întrebat, în scris și telefonic, dacă Dumitru (aflat la această oră în Grecia cu Universitatea) va putea fi folosit în partida de la 2 martie, contra lui Kaiserslautern. Răspunsul e da. În conformitate cu Regulamentul competițiilor intercluburi U.E.F.A., pe care l-am consultat prin amabilitatea secretarului F.R.F., Florin Dumitrescu, au drept de joc în sferturile de finală ale întrecerilor respective (pagina 12, capitolul VIII „Qualification des joueurs”, articolul 12) toți fotbalistii legitimați pînă la data de 15 decembrie a anului precedent. Cum, în Cupa U.E.F.A., turul 4 corespunde sferturilor de finală și cum cererea de legitimare a lui Dumitru a fost depusă înainte de 15 decembrie 1982 e limpede că jucătorul în cauză va putea fi utilizat imediat.

La 33 de ani (î-a împlinit pe 2 ianuarie), Dumitru se află într-un moment crucial al carierei sale. Nu ne rămîne decât să sperăm că, inclus într-un colectiv de jucători valoroși, el va înțelege să muncească ambițios, punînd umărul la greu. După opinia medicului Universității, doctorul Vasile Frînculescu, Dumitru se găsește într-o stare fizică „destul de bună” (el s-a antrenat peste iarnă, cînd la Rapid, cînd la Sportul studentesc), putînd ajunge, cît de curînd, „într-o formă asemănătoare celeia din anii lui de virf”. Îi dorim spor la treabă și succes.

Un nou vicepreședinte la F. R. F.

Aflăm că pe postul de vicepreședinte (retribuit) al Federației Române de Fotbal, de mai multă vreme vacant (de la plecarea lui Ștefan Covaci), a fost desemnat, zilele trecute, profesorul Mircea Pascu. Cunoscîndu-l pe Mircea Pascu, profesor de educație fizică (din 1963), activist cu vechi state de serviciu pe tărîm sportiv (fost președinte al Jiului Petrosani și, în ultimul timp, al Corvinului Hunedoara), salutăm alegerea sa în conducerea F.R.F., nutrînd speranța că el va aduce, prin competență și seriozitate, acea atmosferă responsabilă de care fotbalul românesc are (în continuare) nevoie. Îi urăm bun venit.

n-a fost socotită decât un episod din viața reprezentativei, fără consecințe neplăcute asupra fotbalului iugoslav sau a „firmei” de care se bucură tehnicienii și jucătorii lui. Mai exact, s-a făcut cunoscut că la această oră în fotbalul mondial sînt răspîndiți 62 de antrenori și peste 200 de jucători iugoslavi activi. Fotbalul, sub acest aspect, a fost transformat într-o adevărată industrie de „export”, care aduce însemnate beneficii țării, dar și jocului propriu-zis, jucătorilor înșiși. Nenumărați antrenori iugoslavi au lucrat la echipe faimoase, Miljanic la Real și, acum, la Valencia, Boskov la Gijon, Ivici la Anderlecht și așa mai departe, acești antrenori aduc cu ei și o serie de jucători, impunînd o școală în toată Europa, dar creînd totodată și o permanență stare de emulație în fotbalul intern. Fiindcă nu există jucător iugoslav mare care să nu-și dorească să joace în străinătate. Ultimul exemplu în această direcție este chiar Vladimir Petrovici, fosta extremă dreaptă a Stelei roșii și a naționalei, acum transferat la Arsenal Londra. Cred că secretul acestor reușite este legarea sistemului de cercetare științifică, după exemplul sovieticilor, cu munca practică, în teren, caracteristică fotbalului profesionist, domeniul în care tehnicienii iugoslavi excelează. Un antrenor care iese dintr-o astfel de școală este întotdeauna bine pregătit, aducînd rezultate oriunde este chemat să muncească. Evident, se studiază mult în fotbalul țării vecine și prietene, se folosește orice prilej pentru îmbunătățirea cunoștințelor, așa spune că se simte o sete de cunoaștere deosebită. Noi facem mult mai puțin în această direcție. Specialiștii sovietici, pentru că am amintit de sistemul lor de cercetare științifică, au ajuns la un test fizic avînd o durată de numai 50-60 de secunde, axat pe mijloacele fotbalului, completat cu analiza biochimică a singelui. O simplă singere la un deget, înainte de probă, și o doua, după ea, urmate de analiza modificărilor chimice, indică imediat celui care „cîteste” cît trebuie să mai insiste, individualizat, pentru cîpătarea sau menținerea formei sportive, chiar dacă de obosală și alte asemenea. Brazilienii posedă teste deosebite de coordonare, de ritm și de agilitate — știința se implică tot mai mult și în fotbal, altfel nu se poate. Iată de ce iugoslavi, chiar dacă știu foarte multe, vor să învețe și mai multe, să rămîină la nivelul ridicat pe care l-au atîns.

În 9 martie, la București

Echipa națională va întîlni o selecționată alcătuită de ziariști

Zilele trecute, luîndu-și (probabil) inima-n dinți, Mircea Lucescu ne-a făcut o propunere: să alcătuiem o selecționată care, în 9 martie, să fie opusă echipei reprezentative într-un meci de verificare cu public. Convinși (ca și directorul tehnic al naționalei) că un astfel de test nu poate aduce decît beneficii fotbalului românesc, am acceptat propunerea, declarîndu-ne de acord cu organizarea întîlnirii. Cum pînă la data respectivă mai rămîne destul timp, ne angajăm să vă ținem la curent, stimați cititori, cu toate detaliile (echipa pe care o vom alinia, stadionul care va găzdui partida, ora de începere etc., etc.). Un lucru e însă, chiar la această oră, cert: naționala și o selecționată „Flacăra” se vor întîlni, la 9 martie, la București! Vom reveni cu amănunte.

Natația românească între culoarul 1 și 8

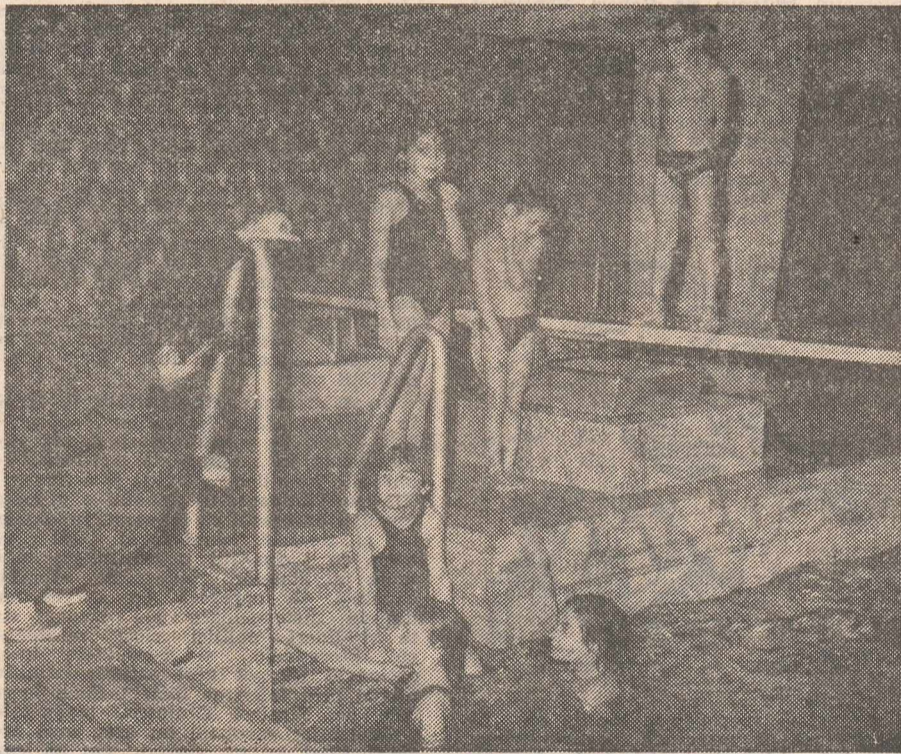
— Hei, puțină concentrare, ce naiba! Băiatul clipește repede, încercînd să înțeleagă unde bate „tov. profesor”. Are 8 sau 9 ani și se poate lăuda că face parte din grupa de „avansați” a profesorului Ioan Ilies, maestru al sportului și antrenor al lotului național de sămuri în apă. Dar acum nu e vorba decît de copii de la 7 la 12 ani, a căror lipsă de concentrare e scuzabilă. Sportul săriturilor în apă nu-i unul prea ușor. Pînă la a învăța arabescurile savante ale plonjoanelor, copiii vor parcurge ani de zile cu cite patru antrenamente săptămîniale, plus eventuale concursuri. Nu mulți rezistă acestui ritm.

Alături, bazinul olimpic al Complexului „23 August”. Ca și la sărituri, apa se află într-o continuă „fierbere”, fiind plesnită, lovită, vislîită, apucată, despicată, involburată, bătută, călcată și uneori chiar înghițită de sute de copii mai mici sau mai marișori, dar și de inotători în toată regula. După socotelile organizatorilor, sînt în jur de 1500 de sportivi și învățăcei, care se aruncă zilnic în apele încălzite ale celor două bazine de la „23 August”. Interesant, uimitor chiar, un bazin de inot cu lungimea de 50 m, „olimpic” cu alte cuvinte, poate primi pe culoarul numărul 1 copii aflați abia la primul contact cu apa unui bazin, unit cu colacul după git, în vreme ce culoarul 8 e ocupat de lotul olimpic în frunte cu medaliata Carmen Bunaciu! Între cele două extremități, ca pe o scară adevărată, diferitele grade de învățare și perfecționare în nobilul sport numit inot. Spațiul, fără îndoială, e mult prea îngust.

Stau de vorbă cu tovarășul Lucian Dumitrescu, secretar al federației de natație. N-are decît 3 luni de cînd a fost numit în funcție. Anul trecut, îl aud că spune, a fost unul deosebit pentru natația românească: pentru prima oară un sportiv român a fost medaliat la un campionat mondial de natație. E vorba de Bunaciu, bronz în Ecuador. La asta s-au adăugat 4 medalii de argint și una de bronz cucerite la C.E. de juniori, ca și medalia de argint cîștigată de reprezentativa de juniori a țării la aceeași competiție. În august care vine, la Roma, va

fi campionatul european. Obiective: 2 medalii la inot, locul 3-5 la polo, un loc între 4 și 6 la sărituri. Alte obiective la fel de mari și la europenele de juniori. Apoi, 2-3 medalii la Edmonton, la Universiadă. Anul viitor vor fi Jocurile olimpice. Obiectiv: o medalie, performanță nerealizată pînă acum de vreun inotător român. Natația românească își ia avînt? Ne-ar plăcea să credem că așa e. Rolul unei federații este de a asigura performanța, virfurile. Jos, la baza piramidei, se află copiii. În București, dacă ne luăm după statisticile C.N.E.F.S., peste 13000 de copii au trecut într-un an prin cursul de inițiere. Cifrele sînt însă umflate, fiindcă un copil care nu urmează un singur ciclu, ci două sau mai multe va fi raportat drept doi sau mai mulți. Apoi, odată învățat cit de cit să inoate, copilul pleacă, foarte puțini rămîn. La Baia Mare, aflăm, din circa 7000 de copii numai 15 au rămas pentru perspectivă. Virsta la care începe performanța e tot mai scăzută. Părinții trebuie să aștepte răbdători pe culoar. Bunicile tricoatează, părinții citesc ziarele încă o dată. După fiecare lecție, sandvisurile sînt devorate. Trecerea de la grupa de inițiere la... grupa a III-a valorică e totuși greoaie, părinții n-au timp, bazinul e departe, cerințele sînt foarte mari. La 14-15 ani se fac două antrenamente pe zi, se inoată între 80 și 100 km, pofta de mîncare devine uriașă. Dar rezultatele cele mari pe plan internațional, de aici trebuie să plece. Statul a făcut eforturi uriașe. Sînt bazine olimpice la Baia Mare, la Reșița, Sibiu, Ploiești, Arad, București, Brăila, Timișoara, Constanța, într-o curînd în circuit cele de la Suceava și Pitești. Vor fi nu peste multă vreme în toate centrele resedință de județ. Dar sînt mult prea puține bazine mici, de natură „socială”, să le spunem așa. Dacă a trecut de 10 ani, un copil cu greu mai apucă să inoate, performanța începe tot mai devreme, profesorul n-au timp nici spațiu pentru cei care nu promit din prima clipă. Puține școli au bazin. Organele cu atribuții, pionierii, U.T.C.-ul, au o multime de alte sarcini mai importante, de atragerea copiilor la inot, la natație în general nu se ocupă mai nimeni. Mai sînt foarte multe de făcut pentru natația românească, dacă vrem ca Bunaciu să nu rămînă doar o excepție fericită.

DUMITRU GRAUR

dar era și destul loc ca altele, inclusiv aceste antrenamente pur fizice, să fie perfecționate și îmbogățite în conținut. Se știe și se rostește aproape de toată lumea fotbalului că la acest capitol stăm mai rău, nefiind însă cazul să încercăm a deveni adevărate mașini saxone ca forță de joc, dar puțin tonus muscular nu ne-ar strica pentru a da mai multă consistență arabescurilor pe care sîntem capabili să le desenăm în teren mai bine decît alții.

Chiar dacă aceste antrenamente pur fizice, catalogate ca plictisitoare și neatractive pentru jucători (!) de unii tehnicieni actuali ce ar trebui să creadă în ele, nu au dispărut de peste tot, fiind însă diminuate ca durată și transformate în conținut, ele trebuie să cuprindă și creșterea mobilității articulare și a elasticității musculare prin exerciții de gimnastică, făcute mai des, cu mai multă competență și abnegație, singurele capabile să diminueze numărul accidentărilor devenite banale în fotbal.

Acum trei ani citeam că un reputat specialist al fotbalului vest-german, profesor la școala din Köln, le reproșa antrenorilor din Bundesliga că fac prea puține exerciții de gimnastică pură în cadrul antrenamentelor și, din această cauză, numărul întînderilor musculare a crescut. Vă închipuiți că dacă ei își explicau atunci astfel unele accidentări, noi trebuie să o facem cel puțin începînd de acum înainte, țîndu-ne de adevărul incontestabil că jucătorul român este, hai să spunem, mai puțin atent în a avea grijă de el. S-a mai obișnuit să fie și „dădăcit” adesea ca un copil de salon, și mai știe foarte bine că întînderile musculare,

neputînd fi controlate și constatate cert din punct de vedere medical, îi oferă porțițe greu atacabile de a-și mai lua pauza din pregătire. La noi, Mircea Lucescu afirmă că, folosînd în perioada în care pregătea Corvinul în antrenamente numai și simplul complex de exerciții de gimnastică cunoscut sub numele de Moruzov, a reușit să evite aceste accidente obsestante numite întînderi, pe parcursul unui sezon competițional.

Inevitabil, această problemă a fotbalului nostru naște firesc obligativitatea ca echipele să aibă în staff-ul lor tehnic și un preparator fizic, capabil să programeze dar, mai ales, să execute, fiind un exemplu viu, aceste exerciții. Și această problemă este mai veche, uitată și reactualizată din cînd în cînd. Spunem despre noi că sîntem destul de talentați și că la obiectivele noastre, pe care am avut „talentul” să le ratăm parcă cu dibăcie în ultimii ani, am putea exista și fără prezența unui astfel de specialist pe care alții, adică brazilienii, italienii, spaniolii (cel puțin la fel, dacă nu puțin mai mult dotați cu inventivitate în joc decît noi) îl consideră indispensabil procesului de pregătire totală la care se supun.

Mai rămîne să ne întrebăm dacă I.E.F.S.-ul sau actuala școală de antrenori, care produce de cîțiva ani, sînt capabile să ofere astfel de cadre. Dacă răspunsul este negativ, ceea ce nu cred, nu ne rămîne decît să schimbăm puțin maniera și optica lor de formare, dîndu-le viață. Desigur, în primul rînd cei care conduc activitatea totală a echipelor noastre de fotbal trebuie să se arate receptivi la această problemă.

CORNEL DINU

Cronica șoselei

O întîmplare cu doi băieți

Coloana de autobasculante uriașe exercită o permanentă fascinație asupra tinerilor de la liceul dintr-o mare comună dobrogeană. Mai ales doi dintre ei, cum aveau un moment liber, cum fugeau la mașini. Priveau cu nesăț, în special motoarele demontate. Puneau întrebări șoferilor, mecanicilor, discutau între ei. „Așa... va să zică, astea sînt pistoanele, asta e pompa de injecție, asta-i pompa de ulei”. „Ce de fire, măi, Gelule”. „Cum de nu se incurcă oamenii aștia în ele?” „Nu uita că sînt unii care își montează un motor cu ochii legați și asta contracronometru”.

Băieții știm cum sînt: pînă nu pun ei mina să se convingă cum se montează ori se demontează o piesă sau alta, nu s-adevărați băieți. Iar mecanicii ori șoferii, care își făceau singuri reparațiile, îngăduiau puștilor să-i ajute. Ba să degreseze niște buloane, ba să stringă niște piulițe. Le făcea chiar plăcere curiozitatea tinerilor. Se simțeau parcă mai mîndri că ei cunosc toate secretele unor asemenea uzine pe roți.

„Măi, băieți, voi trebuie să cunoașteți și partea mai puțin, să zic așa, atractivă a meseriei noastre, adică cum se spală o mașină, cum se grezează ea”. „Da, nene, cum să nu, replică Gelu, sunteți-ne numai ce-i de făcut și noi îndeplinim. Nu-i nici o supărare. Da la volan cînd ne învățați și pe noi să umblăm un pic?”

„Băieți, aveți destule de făcut. Terminați-le, și pe urmă mai vedem noi”. Copiii au lucrat parcă mai repede și mai bine ca altădată. Se gîndeau numai la conducerea auto.

Șoferul și mecanicul au făcut recepția lucrărilor realizate de cei doi puști. „Într-adevăr ați lucrat ca la carte. Felicitări! Și ca să nu sunteți că nu ne ținem de cuvînt, uite, de azi, începem conducerea. Nu cumva să credeți însă că vom face școală în centrul comunei, sau pe drumul național. Nu, aici pe cîmp o să învățați să conduceți”.

Peste cîteva zile, cei doi băieți se descurcau bine la volanul mastodontilor. Schimbau corect vitezele, foloseau mulțumitor accelerația, ba chiar și tehnica virajelor care, la mașinile mari, nu e chiar atît de simplă, începuseră totuși să o stăpînească.

Băieții începuseră să o rărească, însă, cu participarea la orele de curs. Dacă din cinci participau la una-două, era mare lucru! Apoi se făceau nevăzuți. Acasă cine să le ceară socoteală? Dănuț, lipsit de ambii părinți, era crescut de bunici, oameni bătrîni, trecuți de 70 de ani, iar de Gelu, și el orfan de tată și de mamă, se îngrijea un unchi, tată a cinci copii, între 3 și 9 ani. „Pe unchi-meu nu-l văd decît o dată pe săptămîină, sîmbăta. În celelalte zile vine întotdeauna tîrziu de la oraș, cînd eu dorm demult”, se destăinuisse Gelu prietenului său.

„Vezi tu, totuși conducerea asta pe drumurile de cîmp parcă ar fi o mîncare fără sare, n-are nici un gust. Una e să te strecorei printre mașini, căruțe, biciclete, să fii atent în toate părțile, și alta să mergi pe un drum gol, unde nu ți se cere decît să ții drept. Nici tu, schimbare de viteze, nici tu, semnalizare, nimic. Uite, eu îți propun ceva să luăm noi mașina astă seară de la locul de parcare și să facem o plimbare pînă în comuna vecină. Într-o oră sîntem înapoi.”

„Cred că ai innebunit de-a binelea, mă, Gelule. Păi merită oamenii aștia o asemenea recompensă din partea noastră, după cite au făcut pentru noi?” „Ei n-o să știe nimic, iar noi ne mai antrenăm puțin”. „Și încă ceva: tu știi să umbli la lumină, să schimbi fazele, prin aglomerare? Bine, știi, contactul o să-l faci prin legătură directă, unînd firele. Dar mai apoi?” „Las că mă descurc eu, n-al tu grijă: eu plec oricum.”

Dănuț stă în cumpănă. „Bine merg, dar să știi, mai mult ca să nu faci vreo prostie!”

Seara pe la 8, după ce pleacă șoferii, cei doi se urcă în cabină, își pun pernele pentru a ajunge la volan și Gelu demarează spre localitatea vecină, o comună situată cam la 20 de km. Nu observă, totuși, la extremitatea șirului de mașini un șofer întîrziat, care treblăluiește pe basculantă.

„Ce fac aștia dom-le? Nu cumva is puștii pe care-i învăț conducerea fraerul ăsta de Lică, cu părul alb, dar minte de copil? Ia mai bine să vedem”. Și șoferul urcă la volan luînd-o după mașina din față. Pe măsură ce se apropie de ea, mașina urmărită mărește viteza. Ajung pe drumul național, cînd basculanta urmăritoare încearcă să-l depășească, puștii nu-l lasă și trece pe mijlocul șoselei. „Asta o să-mi dea de furcă, dar nici să-l las nu pot, cine știe ce e în stare să facă”. Atent la urmăritor, prin oglinda retrovizoare, neobișnuit cu șoseaua aglomerată, cu viteza, cu luminile din față, emoționat infricșat, Gelu nu observă o bătrînă îmbrăcată în negru, care mergea pe marginea șoselei; intră în plin în ea. Aceasta moare în drum spre spital. Cu capetele plecate, „șoferii” coboară din mașină. Cei de la școală, cei de acasă, care cu toții știau povestea cu învățațul conductorii, nimeni, dar absolut nimeni n-a făcut nimic să împiedice această tragedie.

VICTOR BEDA

Neînțelegeri? Nu, colaborare!

Se tot vorbește (ni s-au cerut, mai ales telefonic, relații în acest sens) că între directorul tehnic al naționalei, Mircea Lucescu, și antrenorul Universității Craiova, Constantin Oțet, ar exista unele divergențe, datorate îndeobște faptului că primul a convocat la pregătirile lotului național (și) 5 fotbaliști craioveni, nepermițîndu-le să se antreneze în cadrul echipei de club. Au existat, e adevărat, unele discuții pe această temă, dar ele au fost principiale, prietenești, menite să caute (și să găsească) cele mai bune soluții de colaborare, în interesul fotbalului românesc. Dealțul, pentru meciul amical România — Turcia (29 ianuarie, Istanbul), Lucescu a renunțat la folosirea celor 5 internaționali olteni, lăsîndu-i să se pregătească (în Grecia) alături de coechipierii lor. El îi va solicita numai pentru partida România — Grecia (2 februarie, Larissa), după care Ștefănescu și ceilalți vor pleca, cu Universitatea, în Spania.

Asupra acestui mod de colaborare s-a căzut de acord și, repetăm, între cei 2 tehnicieni nu există nici un diferend.

Omul care joacă

Meditații de iarnă (II)

Avem obiceiul vinovat de a uita sau de a șterge parcă cu buretele într-o nouă etapă de conducere a fotbalului la care sînt chemați alți oameni să hotărască — multe sau totul din ce a fost bun în perioadele precedente. Astfel se explică faptul că ciclul săptămînal de antrenament elaborat, în perioada Covaci, de acesta și de Victor Stănculescu, un salahor în multe momente pe bîncile teoretice atît de greu abordabile ale fotbalului, a fost pur și simplu măturat, neputîndu-se garanta dacă el mai există. Nu vād ce legătură s-a putut crea între rezultatele și eșecul final de atunci și unele cîștiguri și măsuri reale de concepție, legate îndeosebi de programarea și conținutul muncii de zi cu zi din fotbal care pregătesc mătasea sau brocarturile meciurilor. Orice concepție sănătoasă, fie de joc, fie de antrenament, nu se poate crea fără a respecta și a căuta acumulări succesive de măsuri verificate ca bune în timp, iar fotbalul nu poate face nici el excepție de la această regulă simplă, dar foarte importantă. Programul de antrenament săptămînal elaborat de Ștefan Covaci și Victor Stănculescu putea să nu fie perfect, dar jalona destul de bine caracterul antrenamentelor, eliminîndu-le (de multe ori „șuse”) de la mijlocul săptămîinii și aducînd la lumină efortul fizic fără minge, indispensabil realizării cîștigurilor de forță. Unele precepte ale acestui program au rămas,

Lumea în care trăim

Bogația și sărăcia unui continent

Despre Africa se spune că este cel mai bogat continent al planetei. Manualele de geografie îi consemnează marile bogății: naturale uriașele sale rezerve — dintre cele mai mari ale lumii — la numeroase materii prime, de la aur și diamante până la petrol și uraniu. Africa asigură nevoile de materii prime strategice pentru numeroase țări de pe vechiul și noul continent.

Și, totuși, Africa, continentul cel mai bogat al lumii, este, în același timp, continentul cel mai sărac al planetei. Statisticile demonstrează cu pregnanță o tristă și dureroasă realitate. Pământul cel mai bogat adăpostește populația cea mai săracă a lumii. În Africa se găsește cea mai multă țări din lume cu venituri cel mai redus, sub 200 dolari pe cap de locuitor. Cea mai mare exportatoare de cafea și banane de cacao de ananas și citrice din lume, Africa are peste 300 de milioane de subalimentați. Peste 7 milioane de copii africani mor anual din cauza foametei și a bolilor provocate de subnutriție. Continentul în care s-au născut unele dintre cele mai vechi civilizații ale omenirii este continentul cu numărul cel mai mare de analfabecți din lume.

În cea mai mare parte dependentă de exporturile de materii prime — de la cele strategice la produsele agricole — Africa trece în prezent prin cea mai gravă criză economică din epoca postcolonială. Criza se datorează majorărilor succesive ale prețului la petrol din deceniul trecut și ale speculațiilor neocolonialiste, ale unor practici cu efecte negative. „Șocul petrolului” a zdruncinat din temelii economiile subredede ale unor țări africane în curs de dezvoltare. Pentru a-și asigura strictul necesar de combustibil și energie ele s-au îndatorat cu sume fabuloase care depășesc valoarea produsului lor național brut pe mulți ani. Apoi, să nu uităm că recesiunea econo-

miilor occidentale a determinat restringerea cererilor de materii prime, prețurile acestora înregistrând un puternic declin. Ca atare, veniturile din export s-au redus atât de drastic, încât numeroase țări africane, cu o economie mai precară, nu au mai putut să-și onoreze datoriile externe crescînd pentru produsele industrializate importate ale căror prețuri au cunoscut o majorare continuă.

Exemplele sînt numeroase. Întâi: Ghana, care cheltuiește pe petrol 400 milioane dolari anual, adică mai mult de jumătate din veniturile obținute pentru exportul de aur și cacao, are o datorie de peste 3 miliarde dolari. Kenya, ale cărei principale produse de export sînt cafeaua și ceaiul, a fost constrinsă să-și restrîngă importul la minim — adică aproape la zero din cauza lipsei de valută. Coasta de Fildeș, ca urmare a scăderii veniturilor obținute din exportul de cacao și cafea, a lipsei de fonduri și cu o datorie externă de peste 7 miliarde dolari, a înregistrat în 1982 o dezvoltare economică la nivelul zero. Dar, chiar și țări cu bogate resurse minerale ca Zairul (diamante, cupru, cobalt etc.) datorită reducerii exporturilor, are în prezent o datorie externă de peste 6 miliarde dolari.

Datele statistice atestă că, în perioada 1969—1980, în 19 țări africane în curs de dezvoltare, creșterea veniturilor pe locuitor nu a depășit un procent, iar în alte 5 state acest venit a cunoscut chiar un recul. Totodată, valoarea exporturilor țărilor africane nepetoliere, a scăzut de la 29,8 miliarde dolari în 1980, la 28 miliarde dolari în 1981.

Tabloul situației economice a țărilor africane este întunecat. Scăderea exportului și a prețurilor materiilor prime, pe de o parte, și creșterea ratei dobânzilor înrobitoare, de după 1977, pe de altă parte, au determinat sporirea poverii datoriei, creșterea gra-

vă a sărăciei populației africane. Un raport al Consiliului Mondial al Alimentației remarcă faptul că, în anii '70, producția alimentară s-a redus cu 15 la sută. În 1982, consumul alimentar a fost cu 10 procente inferior celui de acum un deceniu.

În același timp, ajutorul oficial pentru dezvoltare acordat Africii subsahariene ar trebui dublat — recunosc experții Băncii Mondiale — pentru a avea cît de cît eficiență. S-a calculat că numai țările la sud de Sahara au nevoie în următorii 3—8 ani de 26 miliarde dolari sub formă de ajutor pentru dezvoltarea agriculturii încît să se ajungă la satisfacerea din producție proprie a nevoilor populației de produse alimentare la un nivel minim. Etiopia, țara cea mai săracă de pe continent primește anual mai puțin de 5 dolari ajutor extern pe cap de locuitor.

Nu este pentru prima dată cînd specialiștii Consiliului Mondial al Alimentației atrag atenția asupra stringenței problemei alimentației populației africane. Prognozele apreciază că populația Africii va ajunge în anul 2000 la 650 milioane locuitori. În schimb, datele privind creșterea producției agroalimentare nu sînt prea optimiste. Dimpotrivă. În ultimii 20 de ani producția de alimente pe locuitor a scăzut cu cel puțin 20%, în timp ce populația a crescut cu aproape 2,5 la sută. Dacă în 1980 importurile alimentare au necesitat fonduri de circa 6 miliarde dolari, în 1981 valoarea lor a crescut la aproape 8 miliarde dolari.

Bogați și săraci. În același timp, posesorii ai unor averi fabuloase și lipsiți de cele mai elementare mijloace pentru o viață normală.

Bogați și săraci. Este tipica realitate a unui continent care poartă povara trecutului colonial și care încearcă cu dificultate să-și regăsească echilibrul economic.

Bogați și săraci. O situație care acuză. Căci ea demonstrează înecălitatea relațiilor din lumea în care trăim, necesitatea restructurării unei ordini economice perimate.

Bogați și săraci. Dar nefericiți...

AL. PINTEA

Nicolae Titulescu la New York (IV)

O lucrare de specialitate apărută la New York care permite o situație mai exactă și mai nuanțată a percepției americane asupra ansamblului activității diplomatice a lui Nicolae Titulescu la Liga Națiunilor este monografia semnată de Sally Marks, intitulată „Istoria păcii. Relațiile internaționale în Europa. 1918—1933”, apărută în colecția celebră „The Making of the 20th Century” și editată simultan de editura The MacMillan Press Ltd la New York, Londra, Tokio, Delhi, Singapore, Lagos și Melbourne.

În monografia amintită se susține că, pe timpul Ligii, statele europene, fie ele mari, mijlocii sau mici, își arogaseră misiunea de a conduce lumea (to rule the world) în conformitate cu interesele lor și să o modeleze potrivit valorilor lor, fapt care a determinat Liga Națiunilor să devină un club european, dominat de oameni de stat europeni, de prezumții europeni și angajați, în majoritatea cazurilor, în treburi preponderent europene.

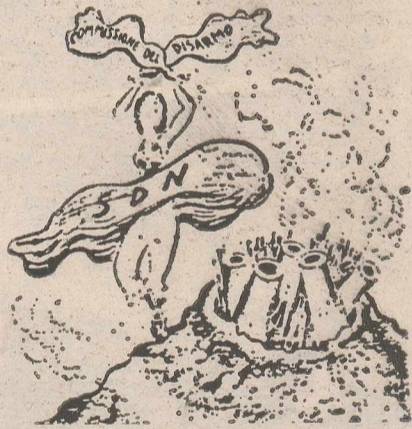
De-a lungul întregii istorii a Ligii, Japonia a fost singurul stat neeuropean care a avut un loc permanent în Consiliul Ligii. Din cele 63 state care alcătuiau Liga, 29 (inclusiv Turcia) erau europene. Blocul de 20 state latino-americane nu avea dreptul la nici un loc permanent și deinea un singur loc nepermanent în consiliu. Asia avea numai 6 membri în Ligă, iar Africa 3, iar cele 9 state reprezentau toate statele independente, sau cvasiindependente de pe cele două continente din perioada interbelică. Imperiul britanic ocupa 5 locuri în Ligă, printre care figurau India și dominiile „albe”.

Autoarea americană Sally Marks subliniază că toate figurile proeminente ale Ligii erau europene, dar devotamentul cel mai sincer față de organizația mondială îl manifestau reprezentanții țărilor mici și mijlocii. Liderii politici ai acestora din urmă erau partizanii de frunte (leading champions) ai securității colective, în timp ce marile puteri erau mai puțin entuziasme și nu se simțeau atrase de un sistem menit „să ocrotească pe cel slab împotriva celui puternic” (to protect the weak against the strong).

Pe de altă parte, istoricul american recunoaște că participarea miniștrilor

afacerilor externe la sesiunile Ligii Națiunilor oferea prilejuri excelente pentru o diplomatie discretă (quiet diplomacy), în afara ședințelor oficiale. Posibilitățile create pentru consultări neoficiale sînt apreciate drept una din cele mai substanțiale contribuții la eforturile, deseori lipsite de rodnicie, de a crea o pace traică.

Un coleg al lui Nicolae Titulescu, diplomatul britanic sir Robert Vansittart, citat în lucrarea lui Sally Marks, scria pe această temă: „Dacă domnul A. îl invită pe Herr B și pe Signor C la un dineu de citeva ori pe an, — chiar dacă dineul nu-i grozav — tonul corespondenței diplomatice între acești trei oameni de stat (fără a mai pomeni de conversațiile lor) parcurge o transformare. Înainte de răzoi acest element duios și general nu fusese niciodată exploatat cum se cuvenea”.

O analiză specială ar merita să fie întreprinsă pe marginea evenimentelor din 1931, calificat de istoricul britanic Arnold Toynbee drept „annus terribilis”. Intrucît Nicolae Titulescu a fost implicat în principalele evenimente internaționale ale acelei perioade, le vom reaminti.

Dacă la începutul lui 1931 numeroase state europene erau încă optimiste în ceea ce privește șansele realizării unor măsuri reale de dezarmare, evenimentele anului 1931 vor aduce mari decepții pentru majoritatea țărilor lumii. Războiul dintre Japonia și China a creat multă confuzie la Liga Națiunilor, în „lumea

diplomației” (the world of diplomacy), care a fost luată prin surprindere. Poziția lui Nicolae Titulescu care s-a pronunțat de la început cu toată fermitatea pentru o soluție pașnică s-a bucurat de o largă apreciere în rîndul membrilor instituției genezeze.

Această poziție realistă și clarvăzătoare s-a impus atenției tuturor, mai ales în epoca în care liderii politici și opinia publică din numeroase țări nu reușiseră încă să-și dea seama de natura reală a marilor primejdii pe care le prevesteau acțiunile agresive ale Japoniei, precum și ascensiunea fascismului în Germania și Italia. Or, pericolul nazist trebuia recunoscut fără echivocuri și menajamente cu toată amploarea implicațiilor sale politice, diplomatice și militare atît de nocive și grave pentru pacea lumii. Pe bună dreptate, autoarea americană Sally Marks subliniază că „fără revizionismul german care a tulburat liniștea Europei, multe din celelalte probleme s-ar fi risipit (dissipated) în timp, dacă nu ar fi existat refuzul Germaniei de a accepta status-quo teritorial în Europa”, pentru menținerea și consolidarea căruia Nicolae Titulescu aptase cu toată forța personalității sale.

Un alt istoric american, Ruth B. Henig, în lucrarea „Liga Națiunilor”, apărută la New York în editura Harper and Row Publishers Inc., ajunge la concluzia, aplicabilă nemijlocit gîndirii și acțiunii lui Nicolae Titulescu, că „numai o mină de idealisti au crezut că interesul fundamental al fiecărui membru al Ligii era acela de a construi o comunitate mondială a statelor, puternică, altruistă, capabilă să oprească cu succes tendințele distrugătoare ale acelor state și lideri politici care considerau că diferențele și conflictele internaționale își pot găsi soluții definitive numai prin folosirea forței”. Spre deosebire de Nicolae Titulescu, majoritatea politicienilor europeni nu erau însă pregătiți să-și asume riscuri, sau să consimtă sacrificii pe termen scurt în perspectivă unor avantaje pe termen lung intangibile (intangibile long-term benefits). Cercetătorii americani ai acestor evenimente nu vor putea să nu reliefeze aceste particularități ale gîndirii și acțiunii titulescuene, așa cum vom vedea în continuare în însemnările noastre consacrate prezenței intelectuale a marelui diplomat român la New York.

IOAN VOICU

„Soldații nici unei țări și nici unui popor”

În se spune, pe franțuzește, „dezlănțuitul” (le dechainé) sau, pe englezește, de-a dreptul „nebulni” (mad). Era cîndva una din vedetele presei occidentale amatoare de senzație. Numele lui figura de obicei în cadrul unei triplete de tristă memorie, ce reunea căpeteniile cetelor de „soldați pierduți”, „giște sălbatice”, „cavalari ai cauzelor pierdute” sau cum li s-a mai spus mercenarilor timpurilor moderne. Mike Hoare, alias Mike — le dechainé —, alias Mad Mike, era, împreună cu Bob Denard și Jean Schramme, un răsfățat al relatărilor de presă despre isprăvile (citește ororile) făcute de mercenari, colonialismului, mai vechi sau mai nou, în diverse puncte ale globului. Cariera lui militară părea să înceapă bine. Fusese unul din cei mai tineri ofițeri de stat major al lordului Mountbatten, la Colombo, în timpul celui de-al doilea război mondial. După care a slujit în armata britanică din India și Birma-

nia. Acolo, probabil, a fost momentul cînd o promițătoare carieră a armelor avea să decadă într-o singeroasă carieră de asasin plătit, care a atins paroxismul în perioada zbuciumată ce a marcat primii ani de existență ai statului independent Zair. După eșecul „aventurii congoleze”, Mike Hoare avea să-și găsească refugiu, împreună cu alți ciraci ai săi, unde altundeva decît în Republica Sud-Africană. De acolo urmărirea cu invidie reintreaderea în afaceri a fostului său companion și rival din Congo, Bob Denard, amestecat în operațiunea de răsturnare, în 1978, a guvernului Republicii Comore și auto-proclamat, e drept doar pentru scurt timp, „comandant șef al forțelor armate și de poliție” ale acestei țări. Bob Denard avea să eșueze însă lamentabil și în această ultimă întreprindere. Fapt care nu l-a descurajat însă pe Mike Hoare în încercarea sa de a forța încă o dată poarta norocului. La 11 ani după „episodul congolez”, împreună cu nedespărțita sa umbră, Jeremiah Puren, fost „comandant șef al aviației lui Chombe”, fost „ofițer de legătură între Hoare, Denard și Schramme”, Mike Hoare pune la cale, în combinație cu serviciile secrete sud-africane, răsturnarea guvernului Republicii Seychelles. Dar norocul n-a suris merce-

narilor nici de această dată. Abia debarcați în Seychelles, Puren și alți cîțiva mercenari, deghizați în turiști, sînt arestați. Mike Hoare, participant și el la operațiune, reușește să fugă în ultimul moment cu un avion în R.S.A., împreună cu alți cîțiva membri ai comandoului său. Încurcate, autoritățile sud-africane n-au încotro și trebuie să-i aresteze sub acuzația de înaltă trădare. Puren și ai săi vor fi condamnați la moarte în Seychelles. Hoare și ai săi, judecați în R.S.A., vor fi și ei condamnați la închisoare. Hoare, la zece ani, pentru deturmare de avion. Acum, la 62 ani, cu o condamnare de zece ani, Hoare — face bilanțul săptămînalului francez „L'Express” — „își vede cariera sfîrșită. Denard a ieșit și el din competiție, iar Schramme a dispărut. Asupra mercenarilor se lasă crepusculul”, „lovitura de pocher” din Seychelles fiind una din ultimele zvîrcoliri notabile ale acestor „soldați fără statut”, „dintr-o armată a nici unei țări și a nici unui popor”, (L'Express), rămășițe ale anacronice și discreditatei instituții a mercenariatului de extracție colonialistă.

CORNELIU VLAD

Mondo umano? Operațiunea Ganesha

A fost concepută cu multă minuțiozitate, una dintre dovezile fiind aceea că au luat parte la ea exact 300 de militari, aleși pe sprînceană, numeroși experți locali și la fel de mulți experți străini. În timp, a durat destul: debutul este consemnat la 15 noiembrie 1982 și s-a încheiat cu succes după o lună și 12 zile, deși, în numeroase rînduri, oficialitățile își exprimaseră neliniștile iar unii experți apreciau ca foarte mari riscurile ei. A fost un exod și forțat și lung cu citeva peripeții, în arsenalul însoțitorilor se aflau, pe lîngă normalele arme, torțe, lămpi cu petrol, lanterne, dinamită chiar și două elicoptere mari și moderne. Nu știu, la această oră, dacă a și fost filmată ori s-au făcut fotografii, dar cred că ar fi meritat. Traseul respectiv a avut ca punct de plecare Air Sagihan — sudul insulei indoneziane Sumatra — iar ca punct de sosire pădurile Lebong Hitam din aceeași țară. Este destul de lung și apoi să nu uităm terenul dar mai ales să ne gîndim că exodul respectiv trebuia să se desfășoare într-o atmosferă destinsă, să se evite orice „stress” al participanților principali și îndeosebi să nu se ajungă la acte de forță majoră.

Elefanții — căci ei au fost în centrul operațiunii Ganesha — au fost înțelegători se pare, au simțit probabil că totul este spre binele lor și astfel în luptă marș — în afara celor doi, bohnava, care s-au prăpădit și a unui minor incident de la 12 decembrie, cînd 68 dintre ei, aparent infomețați, au distrus barajul de sîrmă electrică și au răvășit plantațiile din jur, fiind, însă, readuși repede în coridorul lor — nu s-au înregistrat evenimente deosebite. Atît militarii cit și experții sînt chiar surprinși de modul de cooperare a pahidermulor. Astfel, deși ultima etapă a exodului lor dirijată a fost apreciată ca foarte dură, intrucît trebuiau traversate trei canale largi de șapte metri, a fost parcursă cu mult mai repede decît prevăzuseră cele mai optimiste pronosticuri. Înconjuțați cu foarte multă grijă de însoțitori, care aveau în vedere prevederea să se evite stress-ul elefanților (!), aceștia au ajuns, toți, într-o duminică la prînz, la destinație. Cînd au fost numărați, spre stupefarea generală s-au găsit 300, deși, la plecare, inventariați cu mare atenție, n-au fost decît 130!

Asadar, deși elefanții respectivi și-au părăsit domeniile ancestrale, au fost bucușori să ajungă în pădurile de la Lebong Hitam, unde speră să aibă totuși un trai mai ferit de dificultăți. În sudul Sumatrei, la Air Sagihan ei lasă loc și liniște familiilor venite de pe insulele suprapopulate Java și Bali. Exodul lor a fost forțat de oameni. Altfel ar fi dispărut.

DUMITRU CONSTANTIN

După N.B.I.

A. IOZEFINI :

Nu mă prinde postura de șaman

— Știi cum mi-am adus aminte de dumneavoastră, maestre Iozefini ?

— Nu demult, la televizor a fost prezentat un iluzionist și prestidigitator : David Copperfield, socotit campion mondial al iluzionismului. M-am întrebând atunci : oare Iozefini al nostru ar putea să execute numerele lui ?

— Ce-a făcut Copperfield ? A trecut o țigară printr-o monedă și a făcut să dispară verigheta unui spectator, regăsind-o apoi în portchei. Dacă ai câteva minute răbdare, o să-ți dai seama că nu-i nimic nou sub soare și că aceste trucuri — e drept, senzaționale pentru public — le-am prezentat și eu de sute de ori sub cupola circului.

(Într-adevăr, cu iscusința lui cunoscută, maestrul Iozefini mi-a demonstrat că posedă în arsenalul lui și numerele lui Copperfield, aduse la cunoștința noastră cu atita tam-tam.)

— M-ați uluit ! Ați vrea să-mi spuneți și mie cum faceți ?

— Altă dată.

— Până atunci, m-ar interesa să aflu care e numele dumneavoastră real ?

— A. Iozef. Dar ce crediți că fi avut în fața spectatorilor cu un astfel de nume ? Așa că l-am schimbat.

— Ați fi atât de bun să rememorați câteva din etapele vieții dumneavoastră ?

— Ce să spun ? Pentru cei care mi-au citit cartea de memorii e cunoscută existența mea. Așa că n-ar avea rost să mă repet. Ceea ce vreau totuși să reamintesc e că am îndurat multă mizerie, multe umilinte și suferințe până când am ajuns ceea ce sint azi. M-am născut la 12 decembrie 1919. Țin minte data pentru că eram de față. Mai țin minte că am ieșit cu capul înainte ; n-am vrut să arăt lumii spatele. De atunci sint numai cu ochii pe ea. Cu toată viața și cu tot talentul m-am dăruit oamenilor. Sună grandilocvent, dar să știți că spun adevărul : mie mi-au fost întotdeauna dragi oamenii.

— Cel care s-au aflat în preajma dumneavoastră de-a lungul anilor vor fi mai în măsură ca mine să judece dacă mi-ați răspuns cinstit sau nu.

— De ce-aș minți ? Nu m-am văzut în arenă cu cit drag mă adresam celor de față și cum încercam să le ofer din toată inima câteva ore de destindere ?

— Am să vă recit câteva versuri de M.R. Parascivescu : „Inghite săhili / dintr-o cutie ; / scoate altă cutie / și apoi alta / și apoi alta / și așa mai departe ; // Dintr-un joben / scoate-o explozie de batiste / jedou de curcubeu domestic ; // Dintr-un buzunar, un iepuraș / ciulind urechile străvezii / ca două degete de școală care / vrea să anunțe că știe lecția : ...spre-a oferi astfel lumii la un preț accesibil iluzia / că virsta minunilor / nu-i încă sfârșită.“ Și dumneavoastră ne-ați întreținut această iluzie.

— Eroare : eu n-am creat iluzia pentru întineric, ci pentru lumină. Sint frumoase versurile lui M.R.P., însă niciodată nu m-am înconjurat de o aureolă care să mă transforme în posesorul unor mistere de nepătruns de neinițiați, în proprietarul unor puteri oculte și atât de mari încât ar putea infricoșa pe ceilalți.

— Chiar n-ați căzut niciodată în păcatul trufiei ? N-ați privit niciodată la cei din jur cu condescendență, socotindu-vă mai presus decît ei datorită puterilor pe care le aveți ?

— M-am prins : pînă prin '49, sincer să fiu, imi cam plăcea să apar ca un ins cu puteri supranaturale, dintr-o altă stirpe decît cei din jur. M-a vindecat de asta o fată frumoasă pe care am cunoscut-o la Baia Sprie. Când am încercat să mă apropiu de ea, și-a scuipat în sin și a luat-o la fugă zicînd că am pe dracu' în mine. De-atunci m-am lăcutit s-o mai fac pe ucenicul vrăjitor, ba, mai mult, am încercat să dezvălu tainele meseriei mele prin diverse cărți și broșuri : asta pentru că mie imi plăceau fetele.

— Atunci nu-mi spuneți și mie cum a ajuns verigheta agățată în portchei ?

— Cu altă ocazie.

— Bine... Dar dacă nu ați dorit să apăreți în arena circului ca un supraom, ce altceva ați dorit ?

— Am dorit întotdeauna să-l fac pe oameni să ridă. Știu sigur că am o mare capacitate de sugestie : contează foarte mult cum vorbești, ce vorbești. Pentru mine a fost o jucărie ori de cite ori m-am aflat în fața publicului. Dar ca să-l faci să ridă e teribil de greu. Eu m-am strădui să ofer oamenilor acest cadou de preț : risul.

— Și nu v-ați simțit umilit cînd s-a ris de dumneavoastră ?

— În primul rînd, nu s-a ris de mine, ci de personajul pe care l-am creat eu : un erou care apare venit dintr-o altă lume unde miracolele sint încă posibile dar care pînă la urmă demonstrează că totul se bazează numai pe o muncă asiduă care îi permite să atingă performanțe ce nu sint la îndemîna oricui decît tot prin trudă și perseverență.

— În al doilea rînd ?

— În al doilea rînd, țin să-ți mărturisesc că sint un om foarte șmecher. Ceea ce este spre cinstea mea. Însă de mic mi-am dat seama că numai cu adevărul pătrunzi în sufletele celorlalți. De aceea am și ținut să nu crez în jurul meu o legendă de individ inezestrat cu forțe miraculoase. N-am nici o putere supranaturală : numai naturală. Iar meseria mea o practic pentru binele celorlalți.

— Pînă acum nu ați făcut nimic altceva decît să-mi distrugeți o imagine pe care o aveam despre dumneavoastră. Credeam că obosit de concretețea lucrurilor prietore care vă mișcați vă place să lăsați friu liber fanteziei și umorului și să ne determinați să descindem — atunci cînd venim la circ — într-un univers imaginar. Nu prea ne lăsați să visăm, de fapt, să ne inchipuim — bineînțeles, numai în joacă, dar și jocul își are frumusețea lui — că din urechile unui spectator poate să curgă o ploaie de bani, că o fată poate fi străpunsă de șapte pumnale fără a păși nimic și că o masă poate să zboare prin aer.

— Ce să fac dacă eu sint un om real și nu cred decît în lucrurile palpabile ? Nu mă prinde postura de șaman, de vrăjitor pentru uzul cucoanelor astenizate. Eu vreau să mă amuz împreună cu spectatorii mei de năstrușnicia minții omenestii care printr-o seamă întreagă de trucuri schimbă chipurile ordinea firii, se amestecă în rînduile ei. De fapt, nu se schimbă nimic. Eu sint un mag care crede în materialismul dialectic. Și care e convins că și circul e un spectacol politic, din moment ce oamenii se distrează citeva ore, se duc pe urmă acasă și dorm liniștiți, iar a doua zi au mai mult chef de muncă.

— Pină unde merge încrederea dumneavoastră în real ?

— E neșarmurită : și se pare că e cunoscută și de alții, din moment ce, de pildă, transcendentalii nu au încercat să mă recruteze printre ei. Chestiile cu spiritismul sau reincarnările nu tin la mine : le-am fumate de mult. Sint niște gogorițe. Îți repet : prestidigitatia, iluzionismul au explicatii cit se poate de simple.

— Nu-i nevoie să repetați, sint convins de mult. Dar cum ați făcut trucusul cu inelul totuși ?

— M-am supărat și nu meriți să-ți desțînui încă secretul.

— Vreau să vă supăr și mai mult : vă pare rău că nu mai sinteți directorul circului „București“ ?

— Arion, măi băiete, să știți că n-o să mă faci să plîng. Am fost instalat ca director la 1 mai 1972. Atunci am spus că vreau să rămîn în această funcție 10 ani. Nici o zi mai mult.

— V-ați ținut de cuvînt.

— Cit am fost director n-am stat de pomană. Am învățat publicul să îndrăgească circul.

— Imi permit să cred că și înainte lumea îndrăgea circul.

— Cu siguranță ; dar nu prea venea la spectacole. Cînd am preluat conducerea circul avea un deficit de citeva milioane. Eu sint însă un bun comerciant. E drept, n-am avut de vînzare decît talentul meu — care, e declar deschis, nu e mic. Și l-am vîndut numai la cunoscători. Tot ce-am realizat se datorează inteligenței și muncii mele. După doi ani de directorat am renunțat la subvenția din partea sta-

tului. Unii imi spuneau că fac o prostie. Dar eu și acum am convingerea că am procedat bine. Așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, și arta trebuie să devină rentabilă. Aveam în subordine 400 de oameni : i-am pus la treabă și roadele s-au văzut nu peste mult timp. Am fost, probabil, cel mai dificil director pe care l-a avut circul. Dar în zece ani am realizat cu 180 milioane de lei mai mult decît cei dinaintea mea. Nu mai vorbesc de încasările de valută. Iar artiștii mei au început să trăiască mai bine, să se respecte pe ei înșiși, dîndu-și seama ce valoare au. Azi știu să se chivernisească, să prețuiască munca și valoarea ; mulți ardeau mai înainte gazul de pomană, așteptînd chenzina, birfindu-și colegii mai talentați, în loc să înțeleagă că fiecare e plătit după cît har și sudoare depune.

— Totuși, nu regretați că nu mai sinteți la circ ?

— Să fie clar : eu nu m-am făcut cunoscut ca director, ci eram un nume cînd mi s-a incredințat această sarcină ; n-a fost cîntun, sat în care Iozefini să nu fi alergat ani la rînd cu șapte geamantane în miini pentru a combate cu minunile lui superstițiile și misticismul. Și totuși, desigur că-mi pare rău că nu mai răspund de destinele circului. Mă simt parcă dat la o parte, deși eu insumi m-am dat la o parte.

— De ce ?

— M-am retras la pense pentru că aveam și anii și mi se pregătiseră și florile. Mi se făceau greutăți din partea unora care ar fi trebuit de fapt să mă sprijine. N-are rost să mai insistăm ; am avut însă un moment de slăbiciune și am cerut să fiu pensionat.

— Atunci inteleg ce afectat trebuie să fi fost în acel moment. Dar nu credeți că sinteți cam răsfățat ? De vreme ce socoteați că mai puteați fi util, ce rost a mai avut acea cerere ?

— Am fost un răsfățat mai ales al publicului. Ba nu, să nu minți pe nimeni, sint foarte multi cei care m-au ajutat.

— Ați vrea să mai reveniți în circ ?

— S-ar putea să nu mai fie nevoie de mine. Timpul își va spune cuvîntul. Dar dacă aș fi din nou chemat printre foștii mei colegi, cu siguranță că aș depune aceeași stăruință pentru a crește prestigiul circului.

— Mi-ați citit un scenariu de film care pur și simplu m-a captivat prin creionarea sigură a personajelor și prin ineditul situațiilor în care ele se aflau.

— Scriu de mult. Am scris — să nu rizi — chiar și poezii. În ultimul timp am lucrat pentru Sergiu Nicolaescu două scenarii : amîndouă au fost acceptate. Le-am scris la Poiana Brașov. Peste citeva zile plec din nou acolo. Tot pentru ca să scriu.

— V-ați abandonat uneltele de-o viață pentru altele : nu e trist ?

— De ce ? E o mare bucurie scrisul. Am destule de povestit oamenilor. Visez numai lucruri concrete, pe care imi place să le împărtășesc marelui public.

— Împărtășiți-mi atunci și mie, măcar acum, la despățire, în ce constă scamatoria cu inelul.

— Las' că ne mai întîlnim noi. Ia-ți mai bine înapoi ceasul care nu știu cum s-a rătăcit în buzunarul meu ; s-ar putea să mai ai nevoie de el.

GEORGE ARION

Enigmă sau escrocherie ?

După cit se pare, nu există țară care să n-aibă unul sau mai multe Maglavituri. Cel mai nou Maglavit portughez se cheamă Tropeço, un sat de munte situat la vreo 50 de kilometri de orașul Porto.

În ce constă minunea ? În faptul că o tînără, Maria Rosalina Veira, în vîrstă de 19 ani, trăiește de opt ani fără să mănînce sau să bea. Pînă pe la 10 ani fata mergea, ca toți copiii, la școală, unde învăța foarte bine ; ea dorea să se facă învățătoare. Într-o zi însă, un atac de paralizie a membrilor inferioare a ținut-o la pat. De atunci o duce într-un continuu post negru. Zeci și sute de pelerini sosesc zilnic la Tropeço pentru a o vedea.

Explicația mistică a acestui fenomen n-a fost acceptată nici de biserică. Preotul din sat a scris, în 1977, superiorilor săi că fata idolatrizată de mulțime nu este decît o epileptică, de pe urma căreia mama să trage profituri materiale scandaloase, exploataînd credulitatea pelerinilor. În cele din urmă, atit fata cit și mama au fost excomunicate.

Ce spun însă oamenii de știință ? Mai întii, s-au auzit destule voci vorbind de șarlatanie : postul Mariei Rosalina este un bluf, o inscenare lucrativă ; fata, nu mai încape discuție, se hrănește pe ascuns, cel puțin din cînd în cînd. În acest sens, doctorul Nono Grande, directorul Institutu-

lui portughez de cercetări biologice, declară : „Refuz să accept că Maria Rosalina a putut supraviețui timp de opt ani fără să se hrănească. Potrivit datelor medicinale, omul nu poate rămîne lucid mai mult de 17 zile fără să mănînce și să bea : organismul cade în comă, din cauza lipsei de sodiu și de potasiu.“

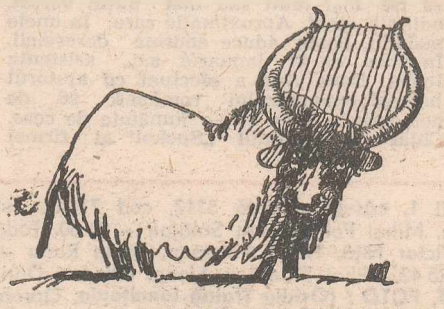
Dar cei apropiați fetei, și în primul rînd doctorul Albuquerque, care o îngrijește de la începutul bolii, susțin cu fermitate că nu-i vorba nici de simulare, nici de impostură, că, într-adevăr, ea nu mănîncă și nu bea nimic.

Cu acest prilej, s-a arătat că oricît de singular ar fi cazul Mariei Rosalina, el nu este unic. Potrivit revistei „Paris Match“, istoria cunoaște cincizeci de asemenea cazuri — de femei care au trăit multă vreme fără să mănînce și să bea. Astfel, Therese Neumann, o țărăncă bavareză, moartă la 18 septembrie 1932, a ținut post negru timp de 40 de ani. În decursul celor patru decenii ea a dormit doar două ore pe noapte și a lucrat zi de zi în cîmp. O altă femeie, Martha Robin, decedată la 18 februarie 1981, la vîrstă de 79 de ani, nu mai minca din 1928.

Cu toate că, după cum am mai arătat, posibilitatea înșelătoriei a fost și este des

invocată, numeroși oameni de știință își dau seama că, cel puțin pentru un anumit număr de cazuri, această explicație nu rezistă și că, prin urmare, este nevoie de studierea atentă a fenomenului pentru a-l depista resorturile. O psiholoagă portugheză, Maria Luisa, care o vizitează foarte des pe bolnava de la Tropeço, crede că ar fi vorba de anumite capacități necunoscute încă ale psihicului. „Puterea psihicului, mai ales la femei — susține ea — este infinită. Parapsihologii, care cunosc bine acest fenomen, îl numesc Inedia“. Iar medicul curant al bolnavei, amintit deja, declară : „Toate analizele pe care le-am efectuat asupra Mariei Rosalina dau rezultate deconcertante și incompreensibile. Un mister înconjoară persoana sa. Tînăra este, fără îndoială, una din enigmele pe care știința, în momentul de față, nu le poate dezlega“. Cei ce urmăresc fenomenul speră însă că, pînă la urmă, el va putea fi și explicat.

ION D. GOIA

NICOLAE MIRODONE

SORIN POSTOLACHE

Amestec în amestec !

La Miliția sectorului 1 din Capitală, s-a prezentat recent o gospodină de pe Calea Griviței :

— Vreau să vorbesc neapărat cu cineva de la economic — a precizat dînsa ofițerului de serviciu. Și i s-a îndeplinit imediat doleanța. Am aici, în sacoaș, a început să se destăinuie vizitatoarea, un pachet cu cafea amestec, din care se vinde în vrac, vă rog să-i faceți dumneavoastră analiza într-un laborator de specialitate — i s-a adresat femeia ofițerului de la economic.

În baza celor sesizate, o echipă a formațiunii economice a făcut operativ un control la băcănă din Calea Griviței nr. 17, gestionată de MARIA MIHAIȚĂ. La produsul cafea în vrac rezultatul verificărilor avea să fie de-a dreptul surprinzător : un stoc de 1 883 kg față de 1 052 kg cît precizau actele contabile (? ! ?). Să fie oare cafeaua-amestec atit de hidrosopică încît să crească în greutate cu 80 la sută fără intervenția cuiva ? ! Culmea curiozității era însă că procentul de umiditate nu depășea prevederile STAS. Enigma avea să fie dezlegată ușor în timpul cercetărilor și pe baza analizei de laborator : gestionara MARIA MIHAIȚĂ introdusese în cele 1 052 kg cafea-amestec încă 839 kg cicoare (12,80 lei/kg) creînd astfel ilegal în interesul său un plus valoric de peste 70 000 lei.

Gestionara se și grăbise de altfel să sustragă în numai trei zile 40 000 lei din vînzări, urmînd ca restul de 32 000 lei să și le însușească pe parcurs.

Vigilența cumpărătoarei care și-a dat seama că în cafeaua amestec se mai află și un alt produs, precum și intervenția promptă a miliției, a stopat această fraudă aducătoare de venituri substanțiale pentru gestionara încoretă — pe seama buzunarelor noastre, cum sublinia indignată gospodina — MARIA MIHAIȚĂ fiind reținută pentru cercetări.

MIHAI GROZAVU

CINE PUNE ACESTE IDEI ÎN MIȘCARE?

Multe din ideile susținute în aceste pagini, din propunerile înaintate, au prins viață, devenind realități concrete. Altele însă, cum noul nu pătrunde și nu se afirmă cit ai bate din palme, împiedicându-se nu o dată de obtuzități și invidii, n-au ajuns să se împlinescă, rămânând în stadiul de proiecte, de intenții. Azi, supunem atenției câteva dintre ele, nutrirind speranța că forurile în măsură să intervină în urgentarea aplicării lor vor face chiar asta. Vor interveni.

Boicilul în terapia veterinară

O vreme ignorat, o alta controversat. Boicilul (forte) și-a făcut pină la urmă dreptate singur, prin ameliorări și vindicări. El și-a demonstrat eficacitatea și polivalența (e folosit mai ales ca anti-algic în maladiile reumatismale, dar gama lui de utilizare e mult mai largă) în terapia umană, câștigându-și un loc binemeritat (și recunoscut) în arsenalul medicamentelor de mare valoare. Ca o consecință logică, produsul original românesc, descoperit și realizat de medicul timișorean Vasile Boici, s-a impus atât pe piața internă (unde cererea e foarte mare), cât și pe cea externă, fiind brevetat în multe țări (Anglia, R.F. Germania, U.R.S.S., S.U.A. etc.) cu tradiție în fabricarea medicamentelor.

Despre toate acestea însă, se știe, „Flacăra” a mai scris, ea susținând, de la bun început, cauza Boicilului, ca parte integrantă a bătăliei pentru promovarea și afirmarea noului. Dacă venim astăzi asupra temei, o facem pentru că, recent, o cercetare dintre cele mai serioase, inițiată de doctorul Aurel Lepădatu (șeful Circumscripției agrozooveterinare din Ohaba Lungă, județul Timiș), a izbutit să pună în evidență o altă calitate a Boicilului, anume eficacitatea lui în terapia veterinară. De fapt, cercetarea în discuție, ale cărei date au fost publicate în numărul 7/1982 al „Revistei pentru creșterea animalelor”, e mai veche, preocupările doctorului Lepădatu în această direcție datînd încă din 1974 (vezi „Flacăra” numărul 42/1974, „Ultima izbîndă a Boicilului”). Începutul a fost făcut cu un taur de mare valoare biologică (și nu numai, el costînd, în valută, 40.000-50.000 de lei) aparținînd F.A.R. Timișoara, considerat la vremea aceea drept cel mai prețios reproducător din rasa Holstein Friza aflat în țară. Taurului (care fusese botezat Detroit) i se diagnosticase, în afara oricărui dubiu, o artroză spastică metatarsofalangiană dreaptă și, cum tratamentele așa-zise clasice nu dăduseră nici un rezultat, se decisese trimiterea lui la abator. În această situație, doctorul Lepădatu i-a administrat 15 microinfiltrații cu Boicil („loco dolenti”), constatînd imediat (după 10-15 minute) redresarea funcției de locomoție. După 4 zile, citîm din comunicarea găzduită de „Revista pentru creșterea animalelor”, „taurul a cabrat și a mai fost folosit aproximativ 8 ani”.

Încurajat de acest prim text, Aurel Lepădatu a mers mai departe și s-a angajat într-o cercetare detaliată, extinsă de la taurine la canine (5 capete de ciini-lupi, ciobănești, și pudel) și, ulterior, la cabaline (au fost urmărite în timp 7 capete), în condițiile în care, firește, efectul placebo (invocat de adversarii Boicilului în terapia umană) nu putea fi luat în discuție. Urmărind, în special, recuperarea aparatului locomotor la animale cu interes economic deosebit (un al doilea taur tratat, proprietatea Oficiului județean de reproducție și selecție Arad, era socotit cel mai valoros reproducător transmisiv de caracter de rasa Băltata austriacă, el slăbise 200 de kilograme și nu mai putea cabra; după administrarea Boicilului și-a redobîndit poziția și mersul, a cabrat și e utilizat și azi), el a constatat că Boicilul forte se însușește de efecte salutare în tendințe, aponevrozite, periartrite, miozite, artroze etc., ca și în alte afecțiuni în care, la animale, simptomul dominant este durerea. În acest temei, doctorul Aurel Lepădatu (a cărui muncă de pionierat n-a fost simplă, mai ales că, la început, chiar și aplicarea Boicilului în terapia umană s-a lovit de obstacole) a ajuns la concluzia, probată științific, că „produsul Boicil forte reprezintă o medicație de elecție și în practica veterinară recuperatorie a sistemului motor afectat de diverși factori.

La prima vedere, s-ar părea că aceste concluzii sînt minore. Dar numai la prima vedere, pentru că, în realitate, rezultatele doctorului Lepădatu sînt, după opinia noastră (și nu numai, din cite am înțeles, comunicarea sa a stîrnit un deosebit interes), de mare importanță economică, intrînd în discuție recuperarea și, implicit, folosirea unor animale cu înaltă valoare biologică și, în plus, scumpe (cele mai multe din import). Cercetarea însă, deși lămuritoare, trebuie continuată, în paralel cu utilizarea imediată a Boicilului în terapia veterinară, la reproducătorii masculini taurini, de pildă, ca și la caii de curse (caili vindecați cu Boicil fuseseră tratați, fără efect, timp de un an cu puncte și linii de foc, cu revulsive, cu corticoizi, cu anti-algice uzuale etc.). Opinind pentru lărgirea aplicabilității respectivului medicament și în practica veterinară, trebuie avute în vedere o serie de avantaje certe, între care lipsa de toxicitate a produsului, efectul prompt și de durată (afecțiunile n-au mai reapărut la nici unul din „subiecții” urmăriți), ușurința aplicării (în orice condiții, nu e nevoie de nici o amenajare specială), evitarea polipragmaziilor și a poliiterapiilor (costisitoare) etc., etc.

Doctorul Lepădatu îndrăznește chiar mai mult, sugerînd înființarea unui Centru metodologic veterinar pe bază de Boicil (asemănător într-un fel celui uman, ce funcționează la Timișoara, sub direcția conducere a inventatorului produsului), care să coordoneze atât cercetarea (concentrația, dozajul în scara animală etc.), cât și, fără întârziere, aplicarea în practică. Aplicare care, repetăm, ar antrena (în herghelii mai ales, la caii de mare valoare) importante avantaje economice. Considerînd că un astfel de centru ar putea lua ființă (fără tergiversări) în cadrul Laboratorului central de diagnostic din M.A.I.A., fără ca el să presupună fonduri și personal (doar un colectiv, alcătuit din specialiștii existenți în rețea), înaintînd această propunere Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, de la care așteptăm, cit mai grabnic, un punct de vedere.

OIDIU IOANIȚOIA

Un drum oprit la jumătate

Semnalăm acum 3 ani, în cadrul unei suite de articole privind (ne)valorificarea aparatului medical de concepție românească, și hemoglobinometrul electronic, rod al gândirii și colaborării unui medic, dr. Sergiu Mateescu, unui chimist, Victoria Cristea, soția sa, de la Policlinica Spitalului „Dr. Cantacuzino”, și a unui inginer, Stan Turcu de la Institutul de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru electronică din București. Ideea de la care s-a pornit a fost, firește, a necesității profesionale. În fiecare laborator de analize medicale (uman sau veterinar) se efectuează zilnic sute de probe și determinări extrem de diversificate (de pildă, în laboratorul condus de dr. Mateescu, și nu unul dintre cele mai mari din țară, se recoltează și determină în medie 1.000 probe pe durata unui program zilnic de către maximum 10 persoane - 2 medici, 2 chimiști și 6 asistente). Cea mai curentă și absolut necesară oricărui specialist pentru diagnosticul și tratamentul oricărui pacient este, precum se știe, hemograma. Socotită o analiză de rutină, uzuală, minimă, o „minimă” însă ce implică un trgăliu migălos, ce ia destul timp, cu aparatul în general din import, foarte scump și adesea imprecis, lăsînd loc aproximației, subiectivismului unui ochi uman care poate să fie mai mult sau mai puțin versat, odihnit, atent. Aproximație care, în unele maladii, poate aduce enorme deservicii. În ziua de 21 ianuarie a.c., asistenta Ioana Dana Ana a efectuat cu ajutorul hemoglobinometrului românesc 96 de hemograme doar într-o jumătate de ceas. Chiar cu aparatul „Spekol” al firmei

Zeiss, socotit între cele de performanță pe plan mondial, i-ar fi trebuit cam 3-4 ceasuri. Cu cel de tip Mateescu se află procentul de hemoglobină din singele unui om în mai puțin de 1 minut. Asistența ne face demonstrația. Cu o pipetă specială realizează amestecul singe-soluția etalon, o pune într-o eprubetă pe care o introduce direct în aparat, fără alte preparative. Pe un cadran apar imediat valorile, cu obiectivitate absolută, măsurate milimetric, prin sistem electronic. Primul exemplar - prototipul - a fost gata în aprilie 1976, în 4 luni. Curînd, se vor împlini 7 ani, dar aparatul tot n-a ajuns în producția de serie! (În 7 ani cite nu s-au întîmplat în lume, chiar și în domeniul aparatului medical de laborator!) În decurs de un an se construiesc, în atelierul de microproducție al institutului amintit, alte 10 bucăți. Poate preluate pentru testări de Facultatea de medicină din Craiova. Spicuim din referatul trimis de Catedra de explorări funcționale, sub semnătura conf. dr. Valeriu Neștianu. „În mai multe discipline din cadrul catedrei (Fiziologie, Fiziopatologie, Biofizică, Farmacologie), funcționează de aproape 1 an un total de 10 hemoglobinometre electronice. Utilizîndu-le la lucrări cu studenții, demonstrații și determinări pentru cercetări științifice rezultă că sînt aparate extrem de bune, fiabile, stabile, cu o precizie bună de măsurare, extrem de ușor de lucrat cu ele. Faptul că întrebunțează eprubete obișnuite este extraordinar de bine și important, scutînd utilizarea unor cuve speciale (care prin utilizare intensă se sparg și pină se procură altele se rămîne cu aparatul inutilizabil) - e vorba de fotometre din import și de minuscule cuve dintr-o sticlă specială, tot din import, și care sînt foarte scumpe, costă citeva sute de lei una - n.a. - și pe deasupra acestea necesită și o operație (o pipetare) în plus pentru umplerea lor, umplere care se face lînd singele prelucrat în prealabil la cianhemoglobină... Aparatul a mai fost utilizat într-un laborator de analize biochimice cerute de spital (la Spitalul nr. 3 Craiova) și s-au obținut rezultate excelente, comparabile ca valori cu cele furnizate de aparatul „Spekol” (Zeiss). Sînt atât de incantați medicii și biologii din ael laborator încît ar dori să procure imediat citeva bucăți”. Nu se putea imediat. A mai ajuns la Craiova, în spitalul județean, pare-ni-se, în toți acești ani, doar încă 2 din totalul de 30 bucăți cite se află la ora actuală în rețeaua sanitară.

Fabricația a fost transferată de la Institutul de cercetări pentru electronică la Întreprinderea pentru electronică industrială și automatizări din Cluj-Napoca. Sînt promisiuni că aceasta va demara în 1983, după 7 ani de la realizarea prototipului! Chiar dacă nu a îmbătrînit moral - căci hemograma a rămas și va rămîne una dintre analizele strict necesare oricărui medic - dat fiind și performanțele aparatului - precizie și timp de lucru - în orice caz pină acum i s-ar fi putut aduce îmbunătățirile substanțiale, pe care le dorește dr. Mateescu. Pornind de la principiul și schema de funcționare a hemoglobinometrului se poate construi un alt aparat mult mai complex și mai complet capabil să execute nu una (sau cel mult două; mai este folosit și la determinarea transanalizelor) ci un set întreg de analize, aproape toate determinările ce se fac într-un laborator medical - uree, uremie, colesterol, glicemie, leucogramă, probe hepatice etc., etc. Ce i-ar trebui vechiului aparat pentru a deveni unul nou? Un dispozitiv cu mai multe filtre, de culori diferite, și posibilitatea de a funcționa cu un registru mai mare de lungimi de undă - între 400 și 750 milimicroni. Noua și totuși vechea idee nu mai găsește sprijin și audiență.

De altfel, hemoglobinometrul nu este primul aparat de laborator gîdit de dr. Mateescu; cu citiva ani înaintea acestuia, a realizat un liofilizator, de asemenea, foarte necesar și pe care îl importăm. Cele două exemplare ce s-au construit funcționează, se pare, și astăzi. Ideea a murit, neînterînd nici beneficiarii, nici producătorii. Se apelează în continuare la valută în loc să fi ajuns să ne aducă valută, scoțîndu-l pe piața internațională. (Să nu uităm că s-a născut acum vreo 20 de ani. S-ar putea încă relua și aduce la zi pe plan tehnic; ca și multifuncționalitatea hemoglobinometrului. Supunem deci atenției această idee importantă pentru economia națională și pentru rețeaua sanitară atât Ministerului Sănătății, Academiei de Științe Medicale cit și Ministerului pentru Mașini Unelte, Electronică și Electrotehnică.

Concentrarea oxigenului din aer, o tehnologie de vîrf

Continuăm dezbaterile în jurul utilizării tufurilor vulcanice de care, cum precizează geologii, țara noastră dispune de rezerve foarte mari. Unul dintre cele mai actuale și senzaționale domenii - aproape că deținem prioritatea pe plan mondial, doar în Japonia există, după cum confirmă literatura de specialitate, o instalație similară și cercetări mai avansate - este acela al energiei. Tufurile vulcanice implicate în noile surse de energie nu sînt science-fiction, ci realitate. Și încă una dintre realitățile cercetării românești. Un grup de specialiști de la Institutul de cercetări și proiectări miniere pentru substanțe nemetalifere și de la Institutul de cercetări pentru tehnologia izotopilor Cluj-Napoca au gîdit și realizat o tehnologie și o instalație pentru concentrarea oxigenului din atmosferă cu performanțe, în faza pilot, pină la 40-50 la sută. Ceea ce înseamnă enorm și asta - cum ne explică inginerul cercetător Artimon Bărbat - printr-o singură trecere a aerului prin niște coloane speciale cu filtre din granule (anumite clase de granule) obținute prin preparare fizică (prin urmare prin cel mai ieftin procedeu) a rocii vulcanice. Principiul este foarte simplu - tufurile conțin aluminosilicați ce au o structură spațială poroasă și, prin conducerea aerului atmosferic prin masa de zioliți naturali, aceștia concentrează oxigenul reținînd azotul. Prin urmare se obțin dintr-o dată două elemente vitale pentru industriile moderne - oxigen concentrat și azot concentrat. Azot concentrat pentru obținerea căruia, prin sinteze chimice și tehnologii complicate, se cheltuie astăzi mari cantități de resurse materiale și mai ales de energie. (Azotul lichid, de pildă, fiind el însuși una din marile și inepuizabile noi surse de energie neconvenționale ale viitorului spre care omenirea își îndreaptă privirile și ca atare intensă cercetării). Deocamdată, ne interesează oxigenul care astfel obținut poate fi o adevărată „mană cerească”, să-i spunem în limbaj popular, pentru sectoarele siderurgice și metalurgice, pentru tehnologiile de tratare termice, în general pentru întreg domeniul sectoarelor calde din industrie. Disponind de un asemenea „jet” continuu de oxigen concentrat, arderile în instalații s-ar efectua complet și iată cea mai la îndemînă posibilitate de a reduce enorm consumul de energie în cele mai mari industrii consumatoare, plus avantajul îmbunătățirii calității turnării, formării, prelucrării pieselor. Cercetătorii din Cluj-Napoca, ne informează ing. Artimon Bărbat, au încheiat cercetarea în cursul anului trecut, „tehnologia, este pusă la punct și se află în fază pilot cu probele tehnologice. De noi avem beneficiar, pentru a trece de la model industrial, pentru a finaliza la scară mare, ca să spunem așa, cercetarea”. Adică, pentru a ajunge în beneficiul economiei naționale o idee de avangardă și o tehnologie de vîrf, care nu este nici scumpă nici extrem de complicată în aplicare. Nu necesită investiții mari ci mai ales preocupare, interes, receptivitate la nou, spirit patriotic. „Deocamdată nu se interesează nimeni de ea, sîntem în căutarea unui beneficiar”. Și cite combinate siderurgice, metalurgice, cite forje, cite turnătorii, cite sectoare de prelucrări la cald nu avem în țară? Foarte multe; nu se arată chiar nimeni ispitit să-și reducă nivelul consumului de energie în fabricație, cînd toți producătorii au sarcini exprese în acest sens? Cînd bătălia noastră pentru energie este una vitală?

Supunem atenției însuși Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie reușita de la Cluj-Napoca, forul în măsură - și a dovedit-o de atîtea ori - să scoată din inerție și să valorifice pentru economia națională cercetări, idei și soluții ce-și dovedesc valoarea, actualitatea, viabilitatea. În aceeași măsură au competențe și obligații Ministerul Metalurgiei, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini ca și toți deținătorii de secții și sectoare calde din industria noastră.

CICI IORDACHE-ADAM

Flacăra, Redacția, București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : SECȚIA REPORTAJ, SOCIAL-POLITIC ȘI ECONOMIC : (Ilie Furcaru, Dumitru Constantinescu, Mihai Pelin, Dorin Sălăjan - 26 00, Tudor Octavian, Ion D. Goia - 25 66) ; SECȚIA CULTURĂ-ÎNVĂȚĂMÎNT : (Grigore Mărășanu, Elena Ghera - 25 66, Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Tania Radu - 14 57) ; SECȚIA PROBLEME CETĂȚENEȘTI, SCRISORI : (Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mircea Bunea, Emanuel Valeriu - 25 42, Mihai Stănescu, Lionel Nițescu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu - 21 30 ; Audiențe - 25 58 ; SECȚIA ȘTIINȚĂ, URGENȚE, CENACLU, SPORT, SECRETARIAT, FOTO : (Ovidiu Traian Ioanițoia, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Constantin Dragomir - 21 28, Cici Adam, Dumitru Graur, Sorin Postolache, Victor Radulescu - 14 53, Dan Birlădeanu - 21 23, George Cușnarencu, Mircea Popp - 25 69, 20 72, Vasile Măneacă - 25 28) ; SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE - NICOLAE CRISTACHE - 25 50, REDACTOR ȘEF ADIUNCT - NICOLAE ARSENIE - 21 24 ; REDACTOR ȘEF - 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11 126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU